

É P Í T É S Z

K Ö Z L Ö N Y – M Ű H E L Y

A M A G Y A R É P Í T É S Z K A M A R A K I A D V Á N Y A

SZENT JAKAB
ZARÁNDOKHÁZ ÉS KÁPOLNA
PANNONHALMA
Czita Építésziroda

Fotó: SZENTIVÁN JÁNOS

MÉK Küldöttgyűlés 2012

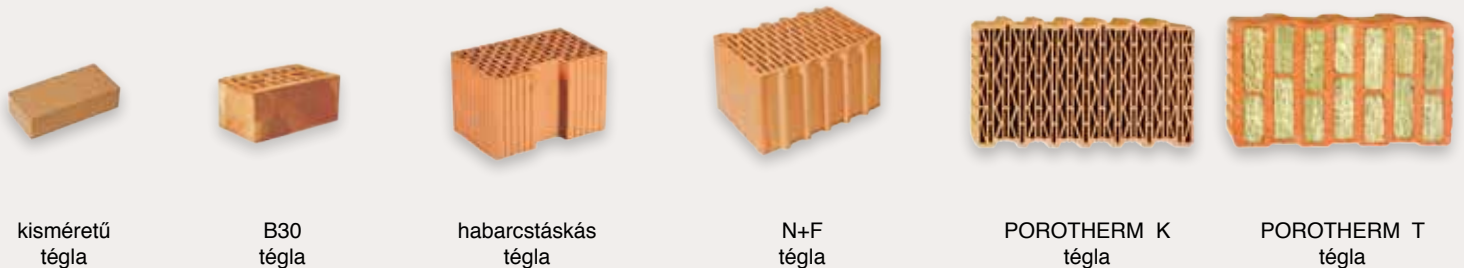
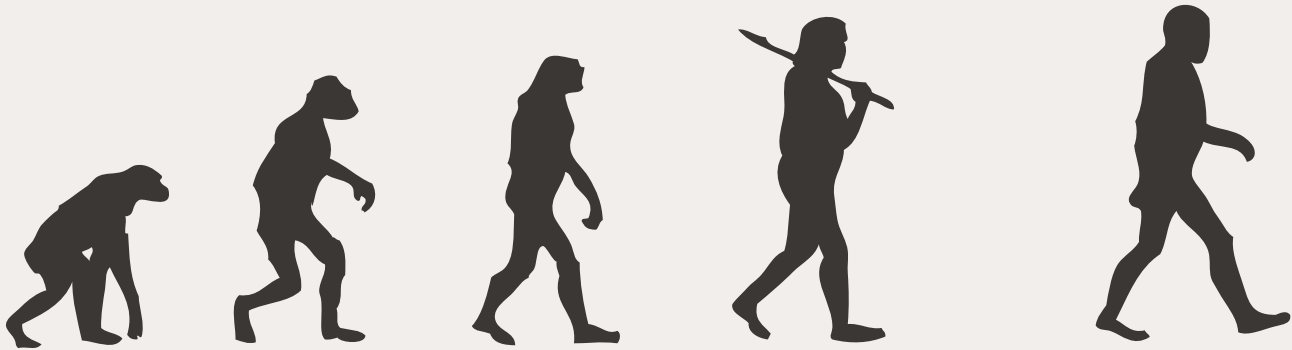
Quo vadis, avagy merre tartasz belsőépítészet?

Kós Károly zebegényi templomának felújítása

Újpalota városközpont ötletpályázata díjazottjai

Skardelli György kiállítása

Csavarga Rózsa, az Év Belsőépítésze 2011

kisméretű
téglá

B30
téglá

habarcstáskás
téglá

N+F
téglá

POROTHERM K
téglá

POROTHERM T
téglá

ENERGIAHATÉKONY FALAZATOK A WIENERBERGERTŐL!

Új tégláinkkal most akár
16 cm hőszigetelést is megtakaríthat!

POROTHERM T és POROTHERM K termékcsalád

- $U_{FAL} =^* 0,17 - 0,25 \text{ W/m}^2\text{K}$
- vékonyrétegű habarcsos (Profi) és ragasztóhabos (DRYFIX) falazási technológiával is
- nem igényelnek további hőszigetelést
- hosszú élettartam, akár 100 év
- lélegző szerkezet, természetes anyag, egészséges lakóklima

* Belső oldalon 1,5 cm mészcement vakolattal, külső oldalon 2 cm vakolattal vakolt falra, $\lambda = 0,09 \text{ W/mK}$

Olvassa le
telefonjával

Olvassa le
telefonjával

ÉPÍTÉSZ
KÖZLÖNY – MŰHELY
223. szám
2012. július – augusztus
A Magyar Építész Kamara
tájékoztatója

ISSN 1789-0934

Kiadja:
Publicitas Art-Media Kiadó Kft.
Felelős: Nagy Ibolya, a kft. ügyvezetője

A szerkesztő bizottság elnöke:
Noll Tamás, a MÉK elnöke

Felelős szerkesztő:
Rubóczki Erzsébet

Szerkesztőbizottság:
Borsos András
Dér Andrea
Ulrich Tamás

Szerkesztőség:
H-1088 Budapest, Ötpacsirta utca 2.
Tel./Fax: 06-1-318-2944
E-mail: mek@t-online.hu
www.mek.hu

Hirdetésfelvétel:
Publicitas Art-Media Kiadó Kft.
H-1021 Budapest, Tárogató út 26.
Telefon: 06-1-200-7330
Fax: 06-1-275-3070
www.publicitas.hu

A megjelenést támogatta
a Belügyminisztérium

A Magyar Építész Kamara elektronikus
kiadványai:
Honlap: www.mek.hu – napi frissítés.
A honlap nyitó oldalán lehet feliratkozni
a heti **hírlévre**.

TARTALOM

Magyar Építész Kamara – MÉK hírek, beszámolók

- Elnöki beköszöntő – Küldöttgyűlés után
A Magyar Építész Kamara Elnökségének határozatai
A Magyar Építész Kamara 2012.05.18-i küldöttgyűlésének határozatai

4

Közlönytől közlönnyig

- Hírek az építészeti közelmúltjából

8

Területi Kamarák tudósításai

- Hajdú-Bihar Megyei Építész Kamara
Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Építész Kamara

18

Táj- és Kertépítészeti Tagozat

- Hun csodaszarvas egy kínai városban –
Magyar tájépítész munkája a Távol-Keleten

20

Quo vadis, avagy merre tartasz?

- Merre tartasz belsőépítészettel?
A belsőépítész tervezői jogosultságáról – O.Ecker Judit
Szakmaiság és oktatás a belsőépítészetben – Kovács Zoltán
A Budapesti Műszaki Egyetem képzési gyakorlatáról – Szemes István
Építészeti és belsőépítészeti viszonya a MOMÉ-n – Nagy Tamás
Gondolatok a belső tér művészetéről – Csavarga Rózsa,
Az év belsőépítésze 2011-ben
Innovatív materiák tervezők számára
Kísérletek fémmel és üveggel

23

Hírünk a világban

- Elismerés a pannonhalmi zárandokház és kápolna együttesnek –
Czita Építésziroda
Vincze László munkája a világ legjobb téglapületei között

36

Építészet és társzművészetek

- Az ábrázolt geometria – Megyik János kapuszobrára Debrecenben
Szokatlan irodalom óra – Grafika az Árkád Szeged tereiben

40

Kiállítás

- Egy építész rendhagyó akadémiai székfoglalója –
Skardelli György kiállítása

44

Örökségvédelem

- Kós Károly és a 21. század – A zebegényi templom felújítási munkái

48

Műhely

- Építészeti ötletpályázat Rákospalota Városrészközpont területére

54

Magyar Építőművészek Szövetsége

- A MÉSZ összevont 2012. évi rendes, elnökválasztó és tisztújító közgyűlése
Sáros László György DLA, a MÉSZ új elnökének beköszöntője
Magyar Építészetért Érem 2012 – Papp László kitüntetése

64

Küldöttgyűlés után

Nehéz helyzetben van, aki az építész szakma képviselőihez szól, mert a szél még mindig szemből fúj. Nekifeszülve az ellenszélnek, utolsó tartalékainkat összeszedve próbálunk pályán maradni, tervezni és építeni, mert mi mást is tehetnénk, amikor ezt tanultuk, ehhez értünk, és ez az életünk.

A Magyar Építész Kamarának az a feladata, hogy mindezen erőfeszítéseket támogassa, keresse a lehetőségeket, amelyek ebből az évek óta tartó válságból kiutat jelenthetnek. Munkát teremteni, megbízásokat szerezni mi sem tudunk, de minden megnyilvánulásunkkal és aktivitásunkkal azon dolgozunk, hogy a döntéshozók számára egyértelművé váljon; a más országokban a GDP jelentős hányadát előteremtő építésgazdaság és építészeti nélkül nehezen képzelhető el a kilábalás, a munkahelyteremtés és a növekedés. Erőtlenül kezdeményezzük az állami létesítmény-gazdálkodási és rekonstrukciós programok előkészítését és beindítását, hogy a még meglévő EU-s pénzügyi forrásokból minél előbb és minél nagyobb arányban hívhassuk le azokat a pályázati pénzeket, amelyek tervezésre és építésre fordíthatók.

Ezzel, továbbá a szakmához jutás feltételeivel, a szakmagyakorlás feltételeinek alakításával, a szakmapolitika, illetve az épített és táji környezet minőségével, az építészeti és kultúra kapcsolatával kiemelten foglalkozott a MÉK májusi 18-i Küldöttgyűlésén elhangzott elnöki beszámoló. De hallhattunk egy másik fontos előadást is, a vendégként felszólaló Magyar Máriától, a Belügyminisztérium főosztályvezetőjétől, aki a 2013. január 1-től bevezetendő, az építésügyi eljárásrendet alapvetően megváltoztató elektronikus ügyintézési rendszerre hívta fel a figyelmet. Ennek alakulásáról mi is folyamatosan hírt adunk majd heti hírleveleinkben és a honlapunkon. (A www.mek.hu oldalon a Küldöttgyűlés teljes anyaga olvasható az *Összefoglaló a MÉK Küldöttgyűléséről 2012. május 18.* címszó alatt.)

Az idei Küldöttgyűlés döntött a 2013 évi kamarai tagdíj 46 000 forintra emeléséről és elfogadta azt a konszenzusos megállapodást, amely a területi kamarák között, illetve a területi kamarák és a MÉK között jött létre. Ennek értelmében orvosoltuk a kisebb területi kamarák és a nagyobb budapesti kamara közötti 15 éve húzódó tagdíjfeladási aránytalanságot. A Budapesti Kamara és a legkisebb kamara között az eddigi több mint hatszoros fizetési arányt 3.5 értékre csökkentettük, kialakítva így a kamarák közötti igazságosabb tehermegosztást. Ezzel a döntéssel együtt az országos kamara eddigi 17%-os tagdíj részesedése

22%-ra növekedett, ami az eddigieknél kedvezőbb helyzetet eredményez, azonban még mindig kevesebb, mint amennyi a MÉK működtetéséhez szükséges lenne. Így a hiányzó pénzeket a jövőben is pályázatok elnyerésével és a MÉK Nonprofit Kft. vállalkozási tevékenységével kell előteremteni.

A Küldöttgyűlés a MÉK alelnökévé választotta Mónus Jánost, akit köszöntünk sorainkban. Valamint elfogadta valamennyi beszámolónkat, így a MÉK 2012 évre kidolgozott programja és működése biztosított. Ez azért is örömdetes, mert egyelőre gyenge az a „flow”, az az áramlás, amely a szakmánk felé hajtana azt az anyagi (értsd: tőke) és szellemi erőt, illetve akaratot, amely nagy hullámokat generálhat. Márpedig mozdulni kell, nem elég a túlélésre berendezkedni. Ezért is döntött úgy a MÉK elnöksége, hogy ebben az évben fokozatosan megújítja médiafelületeit és általában kommunikációs stratégiáját, hogy megerősítse az általa képviselt építész szakmák tekintélyét, érdekeit és érdekképviselését.

Ez a törekvésünk érzékelhető az új főszerkesztő, Rubóczki Erzsébet által összeállított Építész-Közlöny-Műhely ezen lapszámán is, amely nem csak terjedelmében közel duplája a korábbiaknak, de tartalmában és hangvételében is más, mint amihez eddig hozzászoktunk. Noha továbbra is minden az építész szakmáról, a kamaráról, a szakmagyakorlásról szól, mégis kezd kitérni a világra. Ez vonatkozik mindenekelőtt a mostantól állandónak tekinthető *Quo vadis, avagy merre tartasz?* rovatra, mely szakmánk egy-egy területét helyezi górcső alá. Az első összeállítás a belsőépítészettel foglalkozik, a szakma több jeles képviselője fogalmazza meg véleményét a belsőépítészeti jelenlegi állapotáról, az építészeti és belsőépítészeti viszonyáról.

Erőtlen törekvésünk, hogy a nyomtatott lap és a MÉK www.mek.hu online felülete között szorosabbra fonjuk a szálakat, így több cikk végén találnak majd olyan megjegyzést, amely a bővebb információért a honlapra irányít. A kamarai tagok minden visszacsatolását, véleményét mi is örömmel vesszük, mert lehet, hogy nem értenek mindennel egyet, vagy mert éppen jónak ítélik az irányt, amelyre a Magyar Építész Kamara tart.

Noll Tamás
Magyar Építész Kamara elnöke

A Magyar Építész Kamara Elnökségének határozatai

9/2012. (04.05.) sz. MÉK Elnökségi határozat

A MÉK Elnöksége úgy döntött, hogy a 2012. május 18-i küldöttgyűlésen történő alelnök választás előkészítésére az alábbi kamarai tagokat kéri fel a Jelölő Bizottság tagjainak: Bodonyi Csaba DLA 5 igen, 1 tartózkodás mellett, Kulcsár Attila DLA 4 igen, 1 tartózkodás mellett, Mezei Gábor 5 igen szavazattal, Mikó László 5 igen szavazattal, Schwarczuk Ágnes 3 igen, 2 tartózkodás mellett.

10/2012. (04.05.) sz. MÉK Elnökségi határozat

A MÉK Elnöksége egyhangúlag támogatja, hogy az Alapszabályból törlésre kerüljön az elnökség email szavazás korlátozása.

11/2012. (04.05.) sz. MÉK Elnökségi határozat

A MÉK Elnöksége egyhangúlag támogatja, hogy az Alapszabályból törlésre kerüljön a MÉK mérleg és eredmény-kimutatás küldöttgyűlési jóváhagyásának kötelezettsége.

12/2012. (04.05.) sz. MÉK Elnökségi határozat

A MÉK Elnöksége 5 igen szavazat, 1 tartózkodás mellett támogatja a Pénzügyi Szabályzat módosítását.

13/2012. (04.05.) sz. MÉK Elnökségi határozat

A MÉK Elnöksége egyhangúlag támogatja a Pénzügyi Szabályzat mellékletét képező területi tagdíjrészesedési feladási táblázat B változatát. A 2012. évi költségvetés-tervezet ez alapján kerül véglegesítésre.

14/2012. (04.06.) sz. MÉK Elnökségi határozat

A MÉK Elnöksége 5 igen szavazat, 1 tartózkodással úgy döntött, hogy a kamarai tagdíj 2013. évi összege két változatban (46.000 Ft és 48.000 Ft) kerül előterjesztésre a küldöttgyűlés elé.

15/2012. (04.05.) sz. MÉK Elnökségi határozat

A MÉK Elnöksége egyhangúlag úgy döntött, hogy támogatja a MÉSZ részére az Építészek Háza üzemeltetésére átadott éves hozzájárulás 3.774.000 Ft-ról 4.200.000 Ft-ra történő emelését.

16/2012. (04.05.) sz. MÉK Elnökségi határozat

A MÉK Elnöksége egyhangúlag úgy döntött, hogy a jogosultsági vizsgabevételek után 20 % helyett 25 %-ban állapítja meg a MÉK részére átadásra kerülő működési költség hozzájárulás mértékét.

17/2012. (04.05.) sz. MÉK Elnökségi határozat

A MÉK Elnökség egyhangúlag támogatja az együttműködést megállapodás megkötését a Magyar Környezettudatos Építés Egyesülettel.

1/2012. (04.05.) sz. MÉK Elnökségi szakmai állásfoglalás

A MÉK Elnöksége kívánatosnak tartja, hogy a kamara felett felügyeletet ellátó kormányzati tisztviselők – a hatályos jogszabályok szerint - az országos építész kamarában ne viseljenek tisztséget.

18/2012. (05.03.) sz. MÉK Elnökségi határozat

A MÉK Elnöksége egyhangúlag úgy döntött, hogy létrehozza a Népi Építészeti Munkabizottságot. A Munkabizottság vezetésére a kezdeményező Sisa Bélát kéri fel a MÉK Elnöksége.

19/2012. (05.03.) sz. MÉK Elnökségi határozat

A MÉK Elnöksége egyhangúlag támogatja a Népi Építészeti Konferencia továbbképzési kérelmének díjmentes elbírálását.

20/2012. (05.03.) sz. MÉK Elnökségi határozat

A MÉK Elnöksége egyhangúlag úgy döntött, hogy az alábbi állásfoglalást adja ki a tervpályázati eljárásokkal kapcsolatban: Magyar Építész Kamara állásfoglalása a tervpályázati eljárásokról

Az építészeti tervpályázat egy szakmai verseny, amelynek célja a legalkalmasabb terv és vagy a legalkalmasabb tervező kiválasztása. A verseny korlátozása – amellyel, hogy ellentétes az esélyegyenlőség elvével, – minden területen rontja annak eredményét, ezért a Magyar Építész Kamara a leghatározottabban a korlátozásoktól mentes, nyílt építészeti tervpályázatokat ajánlja.

A meghívásos tervpályázat alkalmazása csak kivételes esetekben támogatható a fenti elvek sérelme nélkül. Csak akkor lehet értelmes a tervpályázat ezen formája, ha egy feladat különleges tapasztalatokat, specifikus szakmai referenciákat igényel, ám ebben az esetben a meghatározott elsőköros alkalmassági feltételeket teljesítő minden tervezőt meg kell hívni pályamű benyújtására.

21/2012. (05.03.) sz. MÉK Elnökségi határozat

A MÉK Elnöksége 5 igen szavazat, 1 tartózkodás mellett támogatja T. Z. (BÉK) vezető tervezői kérelmét.

22/2012. (05.03.) sz. MÉK Elnökségi határozat

A MÉK Elnöksége egyhangúlag úgy döntött, hogy kéri K.Cs. kérelmezőt vezető tervezői kérelmének kiegészítésére az egyéni munka bemutatásával és igazolásával.

23/2012. (05.03.) sz. MÉK Elnökségi határozat

A MÉK Elnöksége egyhangúlag úgy döntött, hogy a Prima Primissima díjra Pelényi Margitot, Golda Jánost és Király Józsefet javasolja.

24/2012. (05.03.) sz. MÉK Elnökségi határozat

A MÉK Elnöksége egyhangúlag úgy döntött, hogy a visszaütésre kerülő jogosultsági vizsgadíjakból 15 % kezelési költséget levon. Életbe lép július 1-től. Az éves szolgáltatási díj táblázat módosul.

25/2012. (06.08.) sz. MÉK Elnökségi határozat

A MÉK Elnöksége egyhangúlag úgy döntött, hogy a FEB beszámolóját és a rá adott elnökségi választ küldi a területi kamaráknak

26/2012. (06.08.) sz. MÉK Elnökségi határozat

A MÉK Elnöksége egyhangúlag úgy döntött, hogy 2012. június 1.-től dr. Makovényi Ferenc alelnök feladatköre kibővül a Jogosultsági vizsgabizottság felügyeletével és a Diploma-azonosító bizottság elnöki teendőinek ellátásával.

27/2012. (06.08.) sz. MÉK Elnökségi határozat

A MÉK Elnöksége egyhangúlag úgy döntött, hogy 2012. június 1.-től Mónus János alelnök feladatkörebe tartozik az Építészpolitika alakításának feladata, az elektronikus ügyintézés bevezetésének és a cégnyilvántartás bevezetésének felügyelete.

28/2012. (06.08.) sz. MÉK Elnökségi határozat

A MÉK Elnöksége egyhangúlag úgy határozott, hogy 2012. június 1-től az építészek munkaellátásával kapcsolatos programok gondozása, és a komplex épületenergetikai programok kidolgozása és gondozása Ertsey Attila alelnökhöz kerülnek.

29/2012. (06.08.) sz. MÉK Elnökségi határozat

A MÉK Elnöksége egyhangúlag úgy döntött KCs vezető tervezői minősítési ügyében, hogy felkéri a Szakmai Minősítő Bizottságot a kiegészített anyag átnézésre.

30/2012. (06.08.) sz. MÉK Elnökségi határozat

A MÉK Elnöksége a Szakmai Minősítő Bizottság véleményét figyelembe véve egyhangúlag úgy döntött, hogy nem támogatja DJ vezető tervezői kérelmét.

31/2012. (06.08.) sz. MÉK Elnökségi határozat

A MÉK Elnöksége egyhangúlag úgy döntött, hogy a MÉK Továbbképzési elbírálási díj megfizetése alól mentesíti az Építőmesterek Szakmai Egyesületét 2012. évben.

A Magyar Építész Kamara 2012.05.18-i küldöttgyűlésének határozatai

1/2012. (05.18.) sz. MÉK kgy határozat

A küldöttgyűlés nyílt szavazással meghozott egyhangú döntéssel Fejes Máriát és König Tamást kérte fel jegyzőkönyv-hitelesítőnek.

2/2012. (05.18.) sz. MÉK kgy határozat

A küldöttgyűlés nyílt szavazással meghozott egyhangú döntéssel Makai Istvánt, Báthory Csabát, Horváth Andrást és Bolberitz Henriket megválasztotta a Szavazatszámoló Bizottság tagjainak.

3/2012. (05.18.) sz. MÉK kgy határozat

A küldöttgyűlés nyílt szavazással meghozott egyhangú döntéssel dr. Gáts Andreát az ülés levezetésére felkérte.

4/2012. (05.18.) sz. MÉK kgy határozat

A küldöttgyűlés nyílt szavazással meghozott egyhangú döntéssel az ülés időkeretére az alábbi határozatot hozta: a hozzászólások időkerete 2 perc, melyre 1 percen adható válasz és viszontválasz.

5/2012. (05.18.) sz. MÉK kgy határozat

A küldöttgyűlés nyílt szavazással meghozott egyhangú döntéssel a kiadott napirendet elfogadta.

6/2012. (05.18.) sz. MÉK kgy határozat

A küldöttgyűlés nyílt szavazással meghozott egyhangú döntéssel Markos Anikóval és Kerekes Györggyel kiegészítette a Szavazatszámoló Bizottságot.

7/2012. (05.18.) sz. MÉK kgy határozat

A MÉK Küldöttgyűlése a MÉK Elnökének az Elnökség 2011. évi munkájáról szóló beszámolóját 139 igen, 1 nem szavazat és 7 tartózkodás mellett elfogadja.

8/2012. (05.18.) sz. MÉK kgy határozat

A MÉK Küldöttgyűlése a 2011. évi MÉK költségvetésről szóló beszámolót 129 igen, 0 nem szavazat és 18 tartózkodás mellett elfogadja.

9/2012. (05.18.) sz. MÉK kgy határozat

A MÉK Küldöttgyűlése a MÉK Nonprofit Kft. működéséről és a 2011. évi költségvetéséről szóló beszámolót 83 igen, 15 nem szavazat és 49 tartózkodás mellett elfogadja.

10/2012. (05.18.) sz. MÉK kgy határozat

A MÉK Küldöttgyűlése a MÉK Etikai-fegyelmi bizottság 2011. évi beszámolóját 143 igen, 0 nem szavazat és 6 tartózkodás mellett elfogadja.

11/2012. (05.18.) sz. MÉK kgy határozat

A MÉK Küldöttgyűlése a MÉK Felügyelő Bizottságának 2011. évi beszámolóját 91 igen, 2 nem szavazat és 54 tartózkodás mellett elfogadja.

12/2012. (05.18.) sz. MÉK kgy határozat

A MÉK Küldöttgyűlése 126 igen, 5 nem szavazat és 16 tartózkodás mellett a MÉK Alapszabályának 3.8.1 pontját „A MÉK szakmai tagozatai” a következő e) bekezdéssel egészíti ki: e.) Tűzvédelmi Tagozat.

13/2012. (05.18.) sz. MÉK kgy határozat

A MÉK Küldöttgyűlése 109 igen, 18 nem szavazat és 20 tartózkodás mellett a MÉK Alapszabályának 3.8.1 pontját „A MÉK szakmai tagozatai” a következő f) bekezdéssel egészíti ki: f.) Energetikai Tagozat.

14/2012. (05.18.) sz. MÉK kgy határozat

A MÉK Küldöttgyűlése 111 igen, 16 nem szavazat és 20 tartózkodás mellett a MÉK Alapszabályának 3.3.4 A küldöttgyűlés feladata és hatásköre ag.) pontját az alábbira módosítja: ag.) az éves tevékenység elnöki beszámolójának, valamint az éves költségvetési beszámoló elfogadása.

15/2012. (05.18.) sz. MÉK kgy határozat

A MÉK Küldöttgyűlése 141 igen, 0 nem szavazat és 6 tartózkodás mellett az alábbiak szerint módosítja az Alapszabály 3.3.7. a) pontját: 3.3.7 a.) A területi kamara, valamint a szakmai tagozat elnöke évente a tárgyév január 31. napján – a felfüggesztett tagsági jogviszonnal rendelkezők számával csökkentett – nyilvántartott aktív taglétszám figyelembevételével összeállítja területi taggyűlés, illetve tagozati gyűlés által megválasztott küldöttek közül a területi alapszabály, illetve tagozati ügyrend alapján delegálandó küldöttek névsorát (hiteles küldöttlista), amelyet a küldöttgyűlést megelőzően a Magyar Építész Kamara részére megküld.

16/2012. (05.18.) sz. MÉK kgy határozat

A MÉK Küldöttgyűlése 146 igen, 0 nem szavazat és 1 tartózkodás mellett a Pénzügyi Szabályzat egységes szerkezetében az V. fejezet 5.2. (1) bekezdését az alábbiak szerint módosítja:

„L [fő] = a területi kamara 5.1 (3) bekezdés szerint meghatározott aktív taglétszáma.”

17/2012. (05.18.) sz. MÉK kgy határozat

A MÉK Küldöttgyűlése 146 igen, 1 nem szavazat mellett a Pénzügyi Szabályzat egységes szerkezetében az V. fejezet 5.1. (2)-(3) bekezdését az alábbiak szerint módosítja:

„(2) Az egyes területi kamaráktól járó részesedés arányának alapját a területi kamara tárgyév január 31-i aktív taglétszáma határozza meg.

(3) Aktív taglétszám alatt értjük a területi kamara tagdíjfizetésre kötelezett tagjainak számát azzal, hogy a felfüggesztett tagsági jogviszonnal rendelkező személyeket, valamint az önkéntes éves szolgáltatási díjat fizetők, továbbá a jelen szabályzat alapján tagdíjkedvezményben részesülők felét e számításánál nem kell figyelembe venni.”

18/2012. (05.18.) sz. MÉK kgy határozat

A MÉK Küldöttgyűlése 145 igen, 2 nem szavazat mellett a MÉK Pénzügyi Szabályzatának módosítását elfogadja.

19/2012. (05.18.) sz. MÉK kgy határozat

A MÉK Küldöttgyűlése a MÉK 2012. évi költségvetés-tervezetét és 2012. évi programját 141 igen, 2 nem szavazat és 4 tartózkodás mellett elfogadja.

20/2012. (05.18.) sz. MÉK kgy határozat

A MÉK Küldöttgyűlése a 2013. évi tagdíjat 88 igen, 27 nem szavazat és 9 tartózkodás mellett 46.000 Ft-ban állapítja meg.

MÉSZ könyvtár

ÚJ KIADVÁNYOK:

■ SZENTKIRÁLYI Zoltán: Az építészet története. Barokk.

■ WAGENAAR, Michiel: Városépítészet és polgári szabadság. Hat európai főváros fejlődésének összehasonlító elemzése.

A két könyv a Terc Kereskedelmi és Szolgáltató Kft. ajándéka.

■ CSONTOS Györgyi-CSONTOS János: Tizenkét kőműves (DVD)

Kerényi József, Nagy Bálint, Pálffy Sándor, Tomay Tamás, Vincze László, Zalaváry Lajos portréja

A szerzők ajándéka.

Köszönet az ajándékozónak

Nyitva tartás:

hétfőn és pénteken 10-12 óra között

kedden és csütörtökön: 14-16 óra között

Hírek az építészet közelmúltjából

Egyik lapszámunktól a másikig bizony eltelik egy kis idő, mely alatt számos, a szakmát érintő hazai és külföldi esemény történik. Ezek nagy része aktuálisan megjelenik a www.mek.hu honlapunkon, de úgy véltük, nem árt, ha a legfontosabbak nyomtatásban is napvilágot látnak. Az alábbiakban az elmúlt negyedév szakmailag izgalmas híreiből válogattunk

MAGISTER HONORIS CAUSA BÁN FERENC DLA ELISMERÉSE

Kimagasló szakmai munkásságának és emberi értékeinek elismeréseképp a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Építészmérnöki Kar két doktori iskolája, a Csonka Pál Doktori Iskola és az Építőművészeti Doktori Iskola közösen ajánlotta *Tiszteletbeli Mester* címre Bán Ferenc DLA építészt, vezető tervezőt. S hogy az egyetem Szenátusa kiknek adományozza ezt a tekintélyes hagyományral bíró címet? „Az egyetem által művelt tudományágakban nemzetközi tekintélyt szerzett olyan tudósoknak, akik kiemelkedő egyéni tudományos teljesítményük mellett oktató-nevelő és tudományos munkánkat hathatósan segítve hozzájárultak Egyetemünk kül- és belföldi megbecsüléséhez” – szól a hivatalos tájékoztató, majd a méltatás így folytatódik. Bán Ferenc DLA Ybl-, Kossuth- és Prima Primissima díjas építész, a Magyar Művészeti Aka-

démia tagja, a kortárs magyar építészet kiemelkedő alakja, olyan emblematikus épületek alkotója, amelyek a jelenkori magyar építészet állandó és kikerülhetetlen hivatkozási alapjai. Progresszív, egyéni munkássága mindenkor az érdeklődés középpontjában állott, különösen a fiatal építészgenerációkra volt nagy hatással. A nyolcvanas években épülnek első közfigyelmet és közérdeklődést kiváltó épületei, a nyíregyházi művelődési ház, az ugyancsak nyíregyházi szakszervezeti székház, a mátészalkai városház (felső kép) vagy a tiszavasvári városház, és saját nyaralója (alsó kép). Ezek igen erős hatással voltak a magyar építészetre. A nyíregyházi művelődési ház a maga idejében nem csak Magyarország, hanem az egész keleti blokk egyik legprogresszívebb épületének számított. Nyertes tervpályázatai közül legfontosabb az 1997-ben első díjas Nemzeti Színház tervpályázata, mely az Erzsébet téren épült volna fel, de az alapozási munkák befejezése után leállították az építését.”

Szegő György újságíró pedig a következőképpen jellemezte Bán Ferenc építészetét. „Az architektúra, amit létrehozott, és amit csak elképzelni volt módja: egyaránt univerzális igényű és jelentőségű. E terveit és megépült épületeit általában a szerkezetből következő plasztika tektonikus egyértelműsége, a szinte brutális, geometrikus formálás jellemzi, amelyben a végsőkig redukált elemi formák együttesét mégis szinte hiperrealista formák költői víziója fogja össze.”

SZAKMAI ELŐADÁSOK A CONSTRUMÁN ÉS KREATÍV DÍJ A MÉK STANDJÁNAK

Az áprilisi Construma kiállításon a Magyar Építészkamara által meghirdetett programsorozat az épített környezettel foglalkozó szakmák változatosságát állította középpontba. A kamara valamennyi tagozata képviseltette magát a nagyközönség számára is sokat nyújtó, időnként performance-okkal is tűzdelt előadásokon. Építészek, belsőépítészek, műemlékkel foglalkozó szakemberek, településrendezők, illetve táj- és kerttervezők vallottak aktuális munkáikról, az őket foglalkoztató gondolatokról, az épített környezet és a fenntarthatóság problémáiról. Az építészek közül 12 kőműves élt a lehetőséggel és ragadta kézbe a mikrofont. Bár a MÉK évek óta jelen van a Construma kiállításon, ez volt az első alkalom, hogy ilyen intenzív programsorozatot szervezett, s ezt bizonyos tapasztalatlansággal tette. Látva és hallva az előadók felkészültségét és az előadások színvonalát, utólag sajnáljuk csak igazán, hogy azokat nem rögzítettük. A jövő évi rendezvényt azonban megőrökítjük, merthogy lesz folytatás. Az előadók ugyanis annyira jónak találták a kezdeményezést, hogy a 2013 évi Construmára is megszervezzük a szakmai

FOTÓ: BUNOVSKY TAMÁS

Több, mint **15 év** szakmai tapasztalat.

Több, mint **3.000.000 m²** ipari padló.

Több, mint **1** építőipari cég. **VER-BAU Kft.**

VER-BAU Kft., Magyarország egyik vezető ipari padló, bazalt-, út- és térbeton kivitelezője.

Cím:
6000 Kecskemét Garay u. II.

Telefon:
+36 76/508-211

Fax:
+36 76/416-658

E-mail:
Info@verbau.hu

Az Ybl díjas Major György DLA építész, mint rangidős előadó

A MÉK elnöke, Noll Tamás a stand tervezőivel, Lőrincz Szilviával és Mikics Andrással, illetve a programok szervezésben részt vevő MÉK munkatársakkal, Dér Andreával és Rubóczki Erzébettel

Varga Anikó építész volt a legfiatalabb előadó a MÉK standján

stand up programot. Különösen, hogy a Belsőépítészeti Tagozatnak köszönhetően a *Biva Inspiration* tervei alapján elkészült stand nem csak az építész szakmáról folyó beszélgetéseknek nyújtott méltó teret, de elnyerte a Construma legkreatívabb standja kitüntetését is. Már most jelezni szeretnénk, hogy miként idén is vártuk (felhívásunkat hírlevélben és a www.mek.hu oldalon is megjelentettük), úgy jövő évben is várjuk mindenki jelentkezését, akinek van mondani-valója az épített környezetről. További információ és egy rövidfilm a MÉK 2012 évi Construma részvételéről a www.mek.hu oldalon található.

A KÖZÖSSÉGEK HASZNÁRA HELLO WOOD HARMADSZOR

Az idén harmadik alkalommal megrendezésre kerülő Hello Wood jelentős szakmai és társadalmi eseményé nőtte ki magát, amely már nem csak kreativitásával, hanem szociális érzékenységgel is tündet. A fesztivál szervezői és az egy hetes workshopon résztvevő, különböző egyetemokről érkező, közel kétszáz hallgató egyaránt úgy gondolják, hogy nem lehet tovább tétlenül nézni az ország elszegényedett régióiban élők sorsát, és mindenkinek kötelessége, hogy a maga tudásával és eszközeivel támogatást nyújtson. A július 21-29-e között megrendezendő Hello Wood kreatív alkotói – designerek, építészek, tájépítészek, fotósok, filmesek, elméleti szakemberek és közgazdászok – éppen ezért költöznek idén a Heves és Borsod megye határán található Dédestapolcsányba és a környező településekre, hogy a helyben élőkkel közösen gondolkodva találjanak olyan modelleket, amelyek segíthetnek a hátrányos helyzet felszámolásában. Az öt fős csapatok különböző keresztmetszetű faléc felhasználásával hoznak létre olyan kulturális vagy közösségi funkciót betöltő projekteket, amelyek helyben maradván a helyiek életébe szorulódnak, illetve keresik azokat a lehetőségeket, amelyek a munkahelyteremtésben segíthetnek. A Hello Wood alkotói számára a kezdetektől Magyarország legnagyobb fakeskedelmi vállalata, a Jaf Holz Ungarn Kft. biztosítja a ma

KVH hosszoldott szerkezeti faelem

BSH rétegelt-ragasztott tartó

Okoume TBOGARANT
homlokzatburkolati rétegelt lemez

Zsalulemezek

Teraszburkolatok

A tervezőasztaltól a kivitelezésig

A Jaf Holz Ungarn Kft. Faipari Kompetencia Központjai folyamatos raktárkészletet és szakmai segítséget biztosítanak az ország hat pontján. Az építőiparban használatos faipari termékek széles palettáját különféle minőségben, méretben és árkategóriában kínáljuk.

Termékek:

KVH hosszoldott szerkezeti faelem
DUO gerenda
BSH rétegelt-ragasztott tartó
Lambéria
Teraszburkolatok
Szerkezetépítő anyagok, zsalulemezek
Okoume TBOGARANT homlokzatburkolati rétegelt lemez

Termékeink faipari tanúsító intézetek által bevizsgált anyagok. Óriási raktárkészletünk lehetővé teszi az árucsatolás lehetőségét minden egyéb, az építőiparban használt faipari alapanyaggal. De a legfőbb indok, amiért érdemes nálunk vásárolni: a fa szépsége!

Jaf Holz Ungarn Kft.
H-2330 Dunaharaszti
Jedlik Ányos u. 28.
Tel.: +36/24/520 000
Fax: +36/24/520 011
jafholz@jafholz.hu

Jaf Holz Ungarn Kft.
H-9081 Győrújbarát
Vállalkozók útja 13.
Tel.: +36/96/543 400
Fax: +36/96/543 411
gyor@jafholz.hu

Jaf Holz Ungarn Kft.
H-3434 Mályi
Pesti út 2.
Tel.: +36/46/529 000
Fax: +36/46/529 009
miskolc@jafholz.hu

Jaf Holz Ungarn Kft.
H-6750 Algyő
Mol Ipartelep, Pf.:22.
Tel.: +36/62/517 770
Fax: +36/62/517 779
szeged@jafholz.hu

Jaf Holz Ungarn Kft.
H-8904 Zalaegerszeg
Reptéri út 9-11.
Tel.: +36/92/564 100
Fax: +36/92/564 109
zalaegerszeg@jafholz.hu

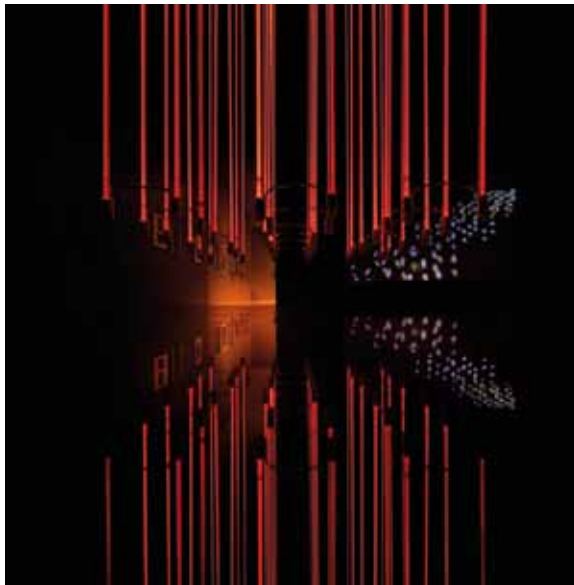
Jaf Holz Ungarn Kft.
H-7634 Pécs
Nagyberki u. 11.
Tel.: +36/72/552 170
Fax: +36/72/552 179
pecs@jafholz.hu

már több ezer méterre rúgó faanyagot, melyből, mint Varsányi Tibor, a cég ügyvezetője fogalmaz, „kreatív struktúrákat és faszerkezeti csodákat” hoztak létre már az elmúlt két évben is az alkotók.

A Hello Wood szervezői várják a MÉK érdeklődő tagjait Dédestapolcsányba, július 27-én, pénteken, amikor már a legtöbb projekt várhatóan elkészül. Megfelelő számú jelentkező esetén a MÉK buszt indít a helyszínre. Érdeklődés: mek.kft@mek.hu, de a kamara tagjait honlapunkon és hírlevélben is tájékoztatjuk. További információ: www.hellowood.hu, www.mek.hu

MÚZEUMI INSTALLÁCIÓ + EGY PESTI TEJBÁR A MINUSPLUS KFT. ELISMERÉSE

Néhány oldallal odébb bővebben olvashatnak a Czita Építésziroda elismeréséről, amelyet a német építészeti folyóirat, az AIT pályázatán ért el idén áprilisban. De nem ez volt az egyetlen magyar siker ezen a pályázaton; a *Minusplus* építész csapatának a Ludwig Múzeum megrendelésére még 2010-ben készített kiállítási installációját is a legjobb tíz közé válogatták be, ráadásul egyszere két kategóriában:

a *Next Generation (under 40)*, vagyis a 40 év alattiak között, a Jövő nemzedéke, illetve a *Public Buildings, Interior* (Középületek, Belső tér). A Kepes György és Frank J. Malina fénykísérleti munkáihoz tervezett kiállítási installáció sikere a pályázók magas számát tekintve (1750 munka érkezett be, 20 kategóriában, és kategóriánként mindössze 10-10 juthatott a döntőbe) különösen kiemelkedő. Úgy tűnik, a Minusplus építészei, Alexa Zsolt, Rabb Donát, Schreck Ákos, Turai Balázs és Molnár Tímea számára a társművészetekről való gondolkodás és azoknak az építészeti térbe emelése testhez álló feladat. Legalábbis erre utal egy másik munkájuk, amelyet szintén beküldtek az AIT pályázatára és annak honlapján ma is látható, a többszintes *Moloko Bár*, a pesti Belvárosban. Ihletője Stanley Kubricknak az 1970-es évek elején készült kultikus filmje, az Anthony Burgess regénye nyomán rendezett *Mechanikus Narancs* (A Clockwork Orange) képi- és színvilága volt. Ezen tények sejtetni engedik, hogy a szolid tejbár elnevezés (a *moloko* szláv nyelveken tejet jelent) inkább csak idézőjelben értendő, a belső terekben nem fehér színű italok mérnek. A Minusplus díjnyertes múzeumi installációjának, illetve a Moloko bárnak a koncepciójáról további információ: www.minusplus.hu, www.mek.hu

AZ ÉV TÁJÉPÍTÉSZE 2012 EGY SZAKMA ÜNNEPE

2012-től kezdve április a tájépítészeti hónapja, április 26-a pedig e szakma legnagyobb ünnepe lesz – jelentette be Bardóczy Sándor az Év Tájépítésze és az Év Junior tájépítésze díjkiosztó gálán. A díjat a Magyar Építész Kamara Táj- és Kertépítészeti Tagozata, a Magyar Tájépítész Szövetsége és a Semmelrock Stein + Design Burkoló Kft. hozta létre. Az Év Tájépítésze díjra a szakma bármely területéről szabadon, bárkit lehetett jelölni, akinek eddigi munkásságában kimagasló tervezési szempontként kapott helyet az innováció és társadalmi hasznosság. Mindazokat, akik „az épített környezett jobbá tétele kapcsán a növényeket is egyfajta organikus építőanyagként tekintik. Akik jobbá, szebbé, funkcionálisabbá, élhetőbbé és

ULTRAKÖNNYŰ VÍZSZIGETELÉS: A REOXTHENE TECHNOLOGIA ELŐNYEI

Reoxthene, a forradalmi technológia a bitumenes szigetelőlemez gyártás területén, mely a Mapei és Polyglass kutató-fejlesztő laboratóriumaiban került kifejlesztésre. Az innovatív, szabadalommal védett bitumen-polymer keverék lehetővé teszi, hogy nem kell töltőanyagot keverni a bitumenhez. Ennek eredményeként a Reoxthene lemezek meghaladják a hagyományos gyártástechnológia jelenlegi korlátait a négyzetméter-súly-vastagság arány tekintetében.

A kis súly annak köszönhető, hogy a bitumenes keverékbe nem kerül töltőanyag. Ez a hagyományos fázis inverziós gyártástechnológiával gyártott lemezeknél elképzelhetetlen.

A töltőanyag, amely mészkő liszt, a hagyományos bitumenes lemezek 20-40%-át alkotja. Minél nagyobb a kőpor aránya, annál kevesebb a bitumentartalom, így a vízszigetelő képesség is annál gyengébb. A kőpor súlya legalább kétszer nagyobb a bitumen súlyánál, ezért a hagyományos tekercsek súlya 50-54 kg, ami nagy megterhelést jelent a kivitelező számára a tekercsek mozgatásánál, beépítésénél. **A 4 mm vastagságú Reoxthene bitumenes tekercsek súlya ezzel szemben csupán 30-34 kg, és jellemzőjük, hogy könnyen úsznak a víz felületén, mivel a bitumen fajsúlya kisebb a vízénél.** Egy hagyományos, azonos vastagságú, de nem az ultrakönnnyű technológiával előállított lemezt a vízbe helyezve, az lesüllyed a fenékre.

Ha ezt a súlybeli különbséget megszorozzuk a tekercsek méretével, a különbség jelentős.

A mészkőtartalom további negatív tulajdonsága a hővel szembeni tehetetlenség. Vagyis olvasztáskor nagyobb hőigényt és lassabb fektetést jelent. **A Reoxthene lemezeknél kisebb lánggal gyorsabb, egyenletesebb a munkavégzés, ami nagyobb napi termelékenységet eredményez.** Ezen felül a lemez rendkívül jól ellenáll az erős napsugárzásnak. Nem lágyul meg, nem lesz probléma a lábnyomokkal vagy a bedolgozhatósággal a legextrémebb körülmények között sem.

4 fő terméket különböztetünk meg:

BITULIGHT: Ez a lemez jól használható mérsékelt igénybevételnek kitett tetőkön, két rétegű csapadékvíz elleni szigetelések készítéséhez.

EVOLIGHT: kiváló teljesítményű vízszigetelő lemez. A profi szigetelők kedvelt típusa -12 Celsius fokos hideghajlíthatósággal, a termékek különleges plaszticitása tökéletes felületi tapadást biztosít. Lakóingatlanok és ipari ingatlanok vízszigetelésére egyaránt használhatók mindenféle (hagyományos, fém, előregyártott) szerkezetre, ahol ezekre a tulajdonságokra szükség lehet.

POLYFLEX LIGHT: a csúcsteljesítményű termék, -20 fokok hideghajlíthatósági értékkel. Kétrétegű és egyrétegű lapostető szigetelésekre kifejlesztett termék. Különösen alkalmas nagy mechanikai igénybevételnek kitett felületekre. Alakíthatóságuk minden felületen kitűnő tapadást biztosít a lemezeknek.

EASY-LIFT: alapok és alépitmények oldalfal szigetelésére fejlesztettek ki. Ez a termék, melynek legfőbb tulajdonsága a kis súly, ami mindössze 20 kg. Ez a tulajdonság, valamint a rendkívül erős tapadóképesség lehetővé teszi, hogy oldalfalak szigetelését akár egyetlen szakember is önállóan végezze.

Tudjon meg többet az ultrakönnnyű szigetelési rendszer előnyeiről, forduljon bizalommal Ipacs András termékfelelőshöz a 06-30-708-2561-es telefonszámon vagy az ipacsa@mapei.hu e-mail címen!

fenntarthatóbbá akarják varázsolni környezetünket: utcáinkat, szabad tereinket, településeinket, régióinkat” – fogalmazott a kiírás. Első körben 25 szakmabélit jelöltek, valamennyi tökéletesen megfelelt az elvárásoknak, ám végül csak 14 fő vállalta a pályáza-

ton való részvételt. Ezekből került ki a zsűri által kiválasztott öt pályázó, akiknek munkásságát öt újságíró laudálta a díjátadó estjén. A zsűri csak ezek elhangzása után döntött az Év Tájépítésze díjról, amelyet végül dr. Fekete Albertnek ítéltek. Az ő laudálását Kovács Dánieltől, a hg.hu főszerkesztőjétől hallhatuk, aki utalt arra a három fontos területre amelyek meghatározták a díjnyertes eddigi munkásságát. Az első a *tervezés*, amelybe a történeti kastélykertek rekonstrukciói (gödöllői, illetve számos erdélyi kastélykert) éppen úgy beletartoznak, mint a pesti Kis-körút (Károly körút) zöldsávjának építészekkel közös munkában történt kialakítása. A második a *kutatás*, amelybe jelen pillanatban 92 Maros- és Szamosmenti erdélyi kastélykertnek a felmérése tartozik. A harmadik az *oktatás* az anyaországi és erdélyi egyetemeken, illetve egyetemi hallgatók, tanszékek, civil szervezetek és önkéntesek bevonása a fentebbi kutatóprogramokba. Az Év Tájépítésze Díjjal egy fiatal, alig kétszáz esztendő múltra visszatekintő szakmát ünnepelhetünk, és egyben azokat a magyar szakembereket, akiknek köszönhetően egyre többen értjük meg az épített és természeti környezet közötti szoros kapcsolat lényegét, a minőségi gondolkodással alakított közterek, parkok, városi tájak és történelmi helyszínek életünkre és jövőnkre gyakorolt jelentőségét. További információ: www.evtajepiteszete.hu

stalker
studio

stalker.hu

VELUX®

Fény- Játék

Pontgyűjtő játék építésznek július 31-ig.
Regisztrálja még el nem készült épületek terveit értékes ajándékokért!

Jelentkezzen és azonnal megajándékozunk!
www.velux.hu/szakembereknek

VELUX Magyarország
Telefon: (06/1) 436-0601
www.velux.hu

TERMÉSZETES SZELLŐZTETÉS – VISSZATÉRÉS A GYÖKEREKHEZ

Meszléry Celesztin, okl. épületgépész, ESSMANN Hungária Kft.

Az épületgépészeti rendszerek bemutatása gyakran kezdődik a „már az ókori rómaiak is...” felvezetéssel. A megfelelő belső légállapot előállítására, az elhasznált levegő cseréjére a ventilátor (légcsavar) „feltalálása” előtt nem is volt más lehetőség (a rabszolgák által mozgatott pálmaleveleket leszámítva) mint a természetes szellőzés. Az építés fejlődése során, más lehetőség hiányában, sikerült a természetes (szabadáramlású, gravitációs) szellőzést megfelelő elemek (kürtők, szellőztető csatornák) és a nyílászárók alkalmazásával viszonylag jól megoldani. Az épületgépészet fejlődésével a mesterséges (ventilátoros) szellőzés nagy előrelépést jelentett, különösen a szabályozástechnika területén történt fejlesztésekkel kiegészülve. Ma már a technikai lehetőségek szinte korlátlanok, csak pénz kérdése, hogy bármilyen belső térben a kívánt légállapotot megteremthessük. Az energetikai, üzemeltetési szempontok (nagyon helyes) előtérbe kerülése miatt azonban ismét kezdjük felfedezni a természetes szellőztetés lehetőségét és előnyeit.

Az alapelvek röviden:

Ahhoz, hogy a levegőt mozgásra készítsük és az elhasznált levegő helyét, azzal keveredve a kívánt állapotot biztosító friss levegő vegye át, valamilyen HAJTÓERŐ szükséges. A hajtóerő leggyakrabban a belső hőfejlődés (hőforrás) vagy a szél. A belső hőfejlődés hatására felmelegedett levegő felszál és megfelelő szerkezetekkel (pl. kürtők, felül elhelyezett nyílászárók, felülvilágítók) a komfort zónából elvezethető és helyére a kívánt helyről (padlócsatorna, alsó nyílászárók, lamellás szellőzők) friss levegő áramlik. A szél hatása hasonló, itt viszont a nyomásviszonyokra kell tekintettel lenni és a nyílásokat ennek megfelelően nyitni és zárni.

Nagyon fontos, hogy nem elegendő a használt levegő kiengedése, hanem biztosítani kell a frisslevegő bejutását is. A korszerű nyílászáró-technika (motoros nyitású ablakok, lamellás szellőzők, felülvilágítók, nyílászárnyak) és szabályozástechnika megteremtették a lehetőségét a SZABÁLYOZOTT természetes szellőzések tervezésének, ill. megvalósításának. Ezeknél a rendszereknél a levegő be- és kijutását biztosító nyílászárók motoros mozgatása a belső légállapot függvényében a különböző érzékelőktől érkező jelek (belső/külső hőmérséklet, CO és CO₂ szint, páratartalom, nyomásviszonyok stb.) alapján az előre beállított jellemzőknek megfelelően AUTOMATIKUSAN történik és így ezek használata sem különbözik a mesterséges áramoltatású rendszerek esetében megszokott komfort szinttől.

A természetes szellőztetés előnyei:

- rendkívül alacsony üzemeltetési költség (energiafelhasználása töredéke a mesterséges szellőztetésének)
- alacsony karbantartási költség (nem kell szűrőket, ékszíjakat stb. cserélni)
- jóval alacsonyabb beruházási költség
- friss, természetes légállapot

Felülvilágítók alkalmazása esetén ezen kívül még további funkciók is biztosítottak, úgymint természetes fény (jobb belső fényviszonyok, energiamegtakarítás) valamint a

passzív tűzbiztonság szempontjából elengedhetetlen hő- és füstelvezetés.

A természetes szellőztetés sajnos nem alkalmazható minden esetben és főleg nem bármely időjárási viszonyok közepette. Az év nagy részében azonban mégis részben vagy teljes egészében mellőzhető a mesterséges szellőztetés üzemeltetése és megoldásként rendelkezésünkre áll még az ún. hibrid szellőztetés, amikor csak a levegő bejuttatását oldjuk meg ventilátorok segítségével és az elhasznált levegő természetes úton, segédenergia felhasználása NÉLKÜL távozik.

Az ESSMANN a hagyományos termékek (felülvilágítók, hő- és füstelvezető rendszerek) mellett úttörő módon az elsők között kezdett el foglalkozni a természetes szellőztető rendszerek tervezésével, telepítésével. Ez egyrészt a teljes körű termékpalettának köszönhető, hiszen a füstkupolák és sávfelülvilágítók mellett megtalálhatók kínálatunkban a közepen felnyíló kupolák, lamellás szellőzők, esőben is szellőztetésre alkalmas tetőfelépítmények, homlokzatba építhető nyílászárnyak valamint a nyitáshoz szükséges nyitómotorok, sőt a szabályozott szellőztetés megvalósításához szükséges programozható vezérlések és érzékelők. Mivel a természetes szellőztető rendszerek tervezése néha nehézségeket okoz, ezért szaktanácsadással, koncepciótervek kidolgozásával is állunk Vevőink rendelkezésére.

Fejlesztésünk másik fő célja, a termékek hőszigetelő képességének javítása. Nyílászáróink már akár 0,7 W/(m²K) U értékkel is elérhetőek (kiviteltől függően). Szintén nagy előrelépés történt a termékek külső képezés vonatkozásában. Esztétikus formájú és kiviteli lamellás szellőzőink és a Comfort Plus kupolák minden korlátozás nélkül illeszkednek az igényes lakóhelyi, irodai, közintézményi, szállodai, kereskedelmi környezetbe és nem ütnek el az épület homlokzatába beépített többi elemtől.

Cél: alkalmazzunk természetes szellőztetést, ahol lehetséges, mesterséges szellőztetést, ahol szükséges

Amennyiben szeretne energiatakarékos természetes szellőztetési rendszert épületébe, keressen minket az essmann@essmann.hu címen.

További információk:

www.essmann.hu

www.essmann-aerotech.com

ESSMANN

▲ FÉNY ● LEVEGŐ ■ BIZTONSÁG

Hajdú-Bihar Megyei Építész Kamara

A KAMARA ÚJ SZÉKHÁZARÓL ÉS EGY PÁLYÁZATRÓL

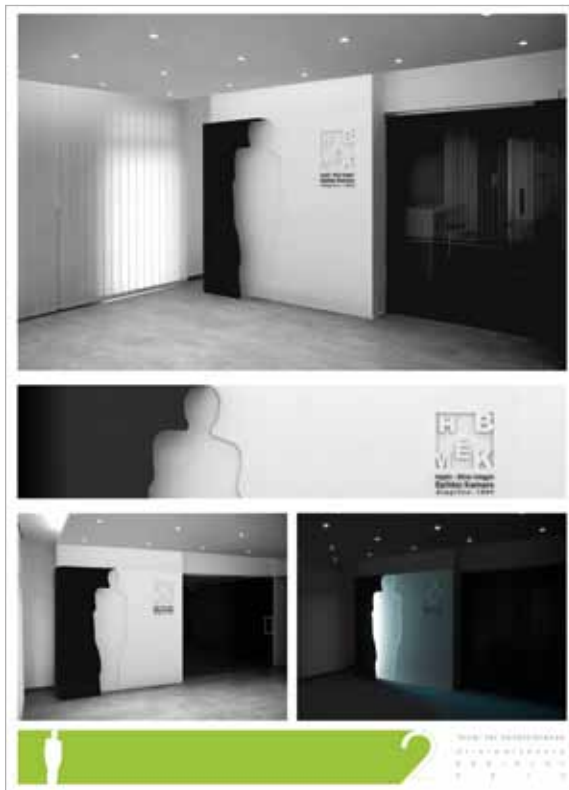
Kamaránk életének egyik legnagyobb eseménye történt meg a közelmúltban, mely reményeink szerint a jelenleginél magasabb minőségre képes emelni a működés színvonalát, és ezen túl a tagokkal való kapcsolatot szellemi és fizikai értelemben is szorosabbra fonja. A Hajdú-Bihar Megyei Építész Kamara, bérleményben eltöltött hosszú évek után új, saját tulajdonú székházba költözött, mely Debrecenben, a Sarló u. 3. szám alatti társasház földszintjén található. Az irodai-adminisztratív funkcióin túlmenően az új helyiségek közösségteremtési szándékkal kívánnak a tagok

állítottak fel. Ezek önmagukban is alkalmasak az építészetben is nagy jelentőséggel bíró vizuális egyensúly illusztrálására. A zsűri első díjat nem ítélte oda, de kiosztott két második (40-40 ezer forintos) és egy harmadik (20 ezer forintos) díjat.

2. díj : Csáki Péter (5. számú pályamű) és Hajdu Barna (1. számú pályamű)

3. díj: Szabó Zsolt Sándor (3. számú pályamű)

A 2. díjat elnyer két munkából elkészülő végső művet a Nemzeti Kulturális Alap által kiírt pályázatból kívánja kamaránk megvalósítani.

15 ÉV – A HAJDÚ-BIHAR MEGYEI ÉPÍTÉSZ KAMARA TAGJAINAK JUBILEUMI KIÁLLÍTÁSA

Az új székházban április 19-én a kamara megalakulásának 15. évfordulójára emlékező kiállítás nyílt, mely egyfajta összegzést kívánt nyújtani a megye elmúlt másfél évtizedének építészetéről és egyben lehetőséget az építészeknek mindennek a bemutatására. Bárki, saját lelkiismeretére hallgatva, zsűrizés nélkül állíthatta ki az elmúlt években megvalósult munkájának dokumentumait. A lehetőséggel, melyet minden érvényes tagsággal rendelkező, gyakorló tervező épí-

kötetlenebb szakmai érintkezésének helyszíneivé válni. Ezért alakítottunk ki egy harminc négyzetméteres klubhelyiséget és egy önálló kiállító-előadótermet is. Már a költözést megelőzően felmerült annak a gondolata, hogy ennek az exponált helyen levő „KLUB” térnek a falaira az építészeti értékteremtést, az építészet időtlenségét harmonikusan illusztráló, illetve mindezekre asszociáló grafikai vagy plasztikai alkotás kerüljön. Erre kamaránk egy titkos, szakmai kötöttség nélküli, nyílt pályázatot írt ki, amely iránt várakozáson felüli volt az érdeklődés. A Bíráló Bizottság azon pályaműveket értékelte, melyek a síkból kilépve az építészet térbeliségére utaltak vagy érzékeny grafikai arányrendszert

tész számára kínált fel a kamara, 29 helyi alkotó élt. China Tibor elnökségi tag által elmondott kiállítás megnyitó beszédének kivonata a www.mek.hu Építész-Közlöny-Műhely rovatában olvasható.

HATÁROKON ÁTÍVELŐ PROGRAM ÉPÍTÉS SZERVEZETEKNEK

A Magyarország-Románia Határon Átnyúló Együttműködési Program (Cross-border Cooperation between Architectural Design Organisations - Építész Szervezetek közötti Határon Átnyúló Együttműködés, HU/RO/1001/329/2.1.2.) a korábbi INTERREG III.A. (Magyarország) és Phare CBC (Románia) 2004 programok folytatásaként a 2007-2013 közötti időszakban kerül megvalósításra, közös intézményrendszer és közös pénzügyi keretek alkalmazásával a két ország közös határa mentén.

Magyarország-Románia
Határon Átnyúló Együttműködési
Program 2007-2013

„A projektet az Európai Unió finanszírozza. A prioritási tengely átfogó célja a térség gazdasági versenyképességének erősítése, a társadalmi és gazdasági kohézió erősítése, az üzleti környezet fejlesztése és a humán erőforrások javítása. A vezető partner a Román Építész Kamarájának Bihar-megyei Területi Kamarája. A projekt partner a Hajdú-Bihar megyei Építész Kamara. A projekt teljes értéke 56.230 euró, melyből a megvalósításra 32.378 eurót a vezető partner, 23.852 eurót a projekt partner használhat fel. A projekt feladata a prioritásokban rögzített célok megvalósításának támogatása az építészeket képviselő két kamara rendelkezésére álló eszközökkel” – olvasható a hivatalos ismertetőben. A program keretén belül két találkozóra került eddig sor az elnökségek tagjainak kölcsönös részvételével, először Nagyváradon, majd Debrecenben. A közös eszmecsere során kiderült, hogy szomszédunkat is megviselte/megviseli a recesszió. A visszaesést tekintve az arányok is hasonlóak, a lakásépítés gyakorlatilag ott is leállt. A lakosságot és a vállalkozói réteget sújtja a magas arányban felvett svájci frank alapú hiteleknek a mienknél is magasabb arányú árfolyamváltozása. A két kamara felépítése eltérő, míg a hazai modell az alulról építkezés elve szerint működik, addig a határ túloldalán erősen központosított és erősen politikafüggő. Hasonlóan ellentmondásos az ottani tervtanácsok működése, ahol az építészek között kevesebb a praktizáló építész, mint a politikus. Pozitívum, hogy az ottani kamarában jelentős szerepet tölt be a pályakezdő, illetve pályájuk elején tartó építészeket tömörítő ifjúsági tagozat. Éppen ezért erőteljes igény jelentkezett itthon is a hasonló korú építészekkel való párbeszéd elindítására. A pályázat kere-

tén belül a rendezvényeket minden esetben mindkét helyszínen megtartjuk. Adott tematikára épülő konferenciák és kiállítások képezik az együttműködés lényeges elemeit, illetve közös tervpályázat és workshopok megrendezésének a lehetősége is napirenden van.

GYORSMÉRLEG A TERVTANÁCS KÉT ÉVÉRŐL

Hajdú-Bihar Megyében Debrecen és Hajdúböszörmény városok kivételével más település nem működtet helyi építészeti-műszaki tervtanácsot és állandó megbízású főépítést is csak további hat településen alkalmaznak. Mivel ez az ellátottság állandósulni látszott, kamaránk felismerte, hogy a főépítész, illetve a tervtanács hiányát, a megye településeinek építészeti minősége érdekében, sürgősen pótolni kell. Ezért az elnökség 2009. december 15-én megalakította a megyei építészeti tervtanácsot, s egyúttal elfogadta annak ügy- és működési rendjét. A jogszabályban előírt tervdokumentációkon kívül lehetőséget biztosítottunk olyan egyéb tervek véleményeztetésére is, melyeket a településkép, az építészeti minőség szempontjából a tervező, a települési főépítész vagy a polgármester fontosnak ítélt, és azt a tervtanács elnöke erre kijelöli. Ezen lehetőség eredményeként 2010-ben kilenc, 2011-ben tíz, megyei vonatkozásban jelentősnek ítélt építészeti tervet tárgyalt meg tervtanácsunk. Tapasztalataink alapján a tervtanács szükségességéről és működéséről mind az önkormányzati, mind a tervezői vélemények egyaránt pozitívak.

A HAJDÚ-BIHAR MEGYEI ÉPÍTÉS KAMARA 2012. MÁJUS 21. NAPJÁN TISZTÚJÍTÓ KÜLDÖTTGYŰLÉST TARTOTT

A Hajdú-Bihar Megyei Építész Kamara választott tisztségviselői

Vezetőség

Elnök: Pecsenye Béla
Alelnök: Arató András István
Tiszteletbeli elnök: Dr. Mikolás Tibor
Elnökségi tag: China Tibor Zsolt, Kasuba János,
Sipos Gyula
Póttag: Gulyás Attila, Incze László

Felügyelő Bizottság

Elnök: Jambrik Imre
Tagok: Gulyás Attila, Magi Tibor
Póttag: Kótai Csaba, Pálfi György

Etikai – Fegyelmi Bizottság

Elnök: Kemény-Beke Ádám
Tagok: Dr. Kálmánné Hunyadi Györgyi, Erdeiné Török
Zsuzsa, Laskai Mihály, Szilágyi Tamás
Póttag: Kótai Csaba, Molnár Julianna, Pálfi György

Kamarai titkár: Varga Beatrix

Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Építész Kamara

II. PLAN-NET.HU TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONFERENCIA NYÍREGYHÁZÁN

A településfejlesztés új távlatai – Az elmélet, a gyakorlat, a szabályozók és a jövőkép

Mivel az elhangzott előadások anyagát a szervezők az interneten is elérhetővé tették (www.artvital.hu, illetve www.plannet.hu), az alábbiakban Végh József építész tudósítása alapján közlünk rövid összefoglalót a konferenciáról. Írása teljes terjedelemben olvasható a www.mek.hu oldalon.

Előzmények

Az építészet elméleti ügyeiben is jártas és legalább az ötvenes éveiben járő szakemberek még emlékezhetnek az I. és II. Tiszántúli Építészeti Konferencia több évtizeddel ezelőtti országos hírű rendezvényeire. Ezt követően sok-sok éven át nem volt hasonló eseményre példa Nyíregyházán. 2010-ben az ART VITAL Kft. és partnerei, a Plan-net.hu Építőipari Mérnöki Hálózati Klaszter tagjai összefogásának, valamint egy sikeres pályázatnak köszönhetően új konferencia-sorozat indult újtárra, mely a településfejlesztés aktuális kérdéseinek figyelemmel kísérését tűzte zászlajára. Az immár második alkalommal sorra került rendezvényre az ART VITAL Kft. által gesztorált PLAN-NET.HU Építőipari Mérnöki Hálózati Klaszter, a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Építész Kamara, valamint a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Területfejlesztési és Környezetgazdálkodási Ügynökség Nonprofit Kft. összefogásának köszönhetően, a városi és a megyei vezetés, támogatásával. A rendezvény szervezését a Magyar Építész Kamara Területi Kamarái és a Magyar Urbanisztikai Társaság is segítette. A konferenciára az ország számos területéről közel 150 érdeklődő regisztrált.

A konferencia tematikája

2012. április 5-én megnyílt II. Plan-net.hu Településfejlesztési Konferencia A településfejlesztés új távlatai – Az elmélet, a gyakorlat, a szabályozók és a jövőkép alcímet viselte. A témának külön aktualitást adott a rövidesen lezáruló 2007-2013 közötti, valamint az ezt követő uniós tervezési időszak áttekintésének időszerezése. Előbbiekben túl a szervezők meghatározó témakörnek szánták a lényegi átalakulási folyamatot átmenő közigazgatás vizsgálatát a települések, a járás, a megye és a régió változó szerepe miatt. A gondolat-sor zárására és egyfajta összegzés megtételére a vidék- és falumegújítás, valamint a településfejlesztés jelenének és jövőjének témaköre kínált lehetőséget.

A konferencián elhangzottak rövid áttekintése

Promenadológia – sétatudomány címmel a Budapesti Műszaki Egyetem Építészmérnöki Kar Urbanisztika Tanszéke részéről Dr. Meggyesi Tamás professzor emeritus előadásából megtudhattuk, hogy „az egy-egy épületre, mint tárgyra koncentrált hagyományos építészeti és műemléki szemlélettel szemben a promenadológia (Spaziergangswissenschaft, strollology, sétatudomány) a mozgás közbeni, egy útvonal végigjárása során észlelt benyomások sorozatának tanulmányozása, amit az 1960-as évektől kezdve lineáris vagy szekvenciális látványelemzésnek is hívnak. Újra fel kell fedeznünk az utcák és terek világának folytonosságát, ami értelmet ad

az egyes építményeknek – és nem fordítva. Aktuális feladat, hogy a promenadológia segítségével megújítsuk, humanizáljuk és közkinccsé tegyük a városépítészeti világot.”

Kulcsár Attila DLA, Ybl-díjas építész, a Nyírbátori város-történeti sétány kapcsán elmondta, hogy „a Református és a Katolikus Minorita templomot – mint a Hit fórumait – változatos térsorolással sétány köti össze, mely kertészeti eszközök mikro-színpadain város-történeti jeleneteket sorakoztat, szobrokkal. A hausszmani gesztus Nyírbátorban európai szintű promenádót hozott létre az örökségvédelem rekonstruktív kiegészítései között, mely a városlakók és a turizmus számára egyaránt szerethető és érthető.”

Bodnár Gáspár, a Felső-Tisza-Vidéki Vízügyi Igazgatóság igazgatója A településfejlesztés, valamint az árvíz- és belvízvédelem összefüggéseiről tartott előadásában elhangzott, hogy a károk megelőzésében a legfontosabb az adottságoknak és előírásoknak megfelelő területhasználat, mivel ezzel csökkenteni lehet a vizek által fokozottan veszélyeztetett területek kárérzékenységét. A 2001-es árvízi katasztrófában a Tisza előntötte a Bereget, magyar és ukrán területen összesen 32 ezer hektárt. A katasztrófa alapot teremtett arra is, hogy az újjáépítés által érintett településeken felülvizsgálják a rendezési terveket és a vízjárta területekre építési tilalmat jegyezzenek be, s módosításra kerültek, szigorodtak az építésügyi előírások is.

Bajnai László PHD, a budapesti Városfejlesztés Zrt. vezérigazgatója, A településfejlesztés és a változó közigazgatás – a település, a járás, a megye, a régió átalakuló szerepe című előadásában elhangzott, hogy „2014 és 2020 között a településfejlesztés tervezése és megvalósítása a jelenlegitől gyökeresen eltérő környezetben történik. A hazai közigazgatási rendszer átalakulása mellett az EU fejlesztéspolitikai céljainak és támogatási eszközeinek megújulása hozza a legnagyobb változásokat. Meghatározóvá válik az integrált területi szemlélet, a teljesítményelv és a pénzügyi hatékonyság követelményeinek fokozott érvényesítése. Aktualizált városfejlesztési stratégiák és területi tervek szükségesek! A felkészüléshez rendelkezésre áll az a bevált operatív városfejlesztési eszköztár, amelynek alkalmazása lehetővé teszi bevételtermelő komplex városfejlesztési, településfejlesztési akciók megvalósítását.”

Seszták Oszkár, a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Közgűlés elnöke A területfejlesztés és az átalakuló megyei intézményrendszer című előadásában elmondta, hogy „2012. január elsejétől megváltozott a megyei önkormányzatok szerepe. Az állam felügyelete alá kerültek az egészségügyi, szociális, gyermekvédelmi és oktatási intézmények, ezzel a megyei önkormányzatok intézményfenntartói szerepköre megszűnt. A megyei önkormányzat két legfontosabb feladata a megyei szintű területfejlesztés és területrendezés lett. A módosított területfejlesztési törvény (1996. évi XXI. tv. A területfejlesztésről és területrendezésről) értelmében 2012. év elejétől a megyei önkormányzatok vették át a megszűnő regionális fejlesztési tanácsok és a megyei területfejlesztési tanácsok területfejlesztéssel összefüggő feladatait is. A jövőben, ennek okán a feladatellátás a területfejlesztésre, területrendezésre, vidékfejlesztésre összpontosul. A megyei önkormányzat alapvető feladata ebből adódóan, hogy a megye területén összehangolja a kormányzat, az önkormányzatok és a gazdasági szervezetek fejlesztési elképzeléseit.”

Jambrik Imre mb. Állami Főépítész A magyar EU elnökség eredményei és az ebből következő településrendezési feladatok témakörben tartott előadást. A magyar EU elnökség eredményeiből a következők érdemelnek kiemelt figyelmet:

- Klímabarát városi kézikönyv és a Budapesti nyilatkozat (klímatudatos fejlesztési stratégiák a magyar EU elnökség városfejlesztési eredményeinek tükrében)

- A klímastratégia várostervezésbe ágyazott tervezési lehetőségei

- A településrendezés során a klímabarát városszerkezet kialakításának jellegzetességei, követelményei (kompakt, tagolt, többközpontú város)

Az EU által támogatott, innovatív városfejlesztési pályázatok véleményezése jelenthet elvégzendő feladatot a jövőben. A helyi klímastratégia megalkotásához fontos a településrendezési döntéshozó, -előkészítő és -tervező szakemberek minél szélesebb körével megismertetni a klímabarát városi kézikönyv tartalmát, várostervezésbe történő ágyazásának lehetőségeit és a klímabarát városszerkezet kialakításának elveit.

Dr. Ónodi Gábor okl. építészmérnöknek, a gödöllői Szent István Egyetem docensének, a Magyar Nemzeti Vidéki Hálózat elnökségi tagjának előadásában, A vidék és falumegújítás aktuális tervezési kérdései kapcsán bemutatásra került a Darányi Ignác Terv, mely a tanyai térségek 2012. évi fejlesztési programjait még az UMFT kiegészítésével tartalmazza. Komplex vidékfejlesztési programok készítését irányozza elő az aprófalvas térségekre, a Tiszavölgyre, a Homokhátságára, az Ormánságra és a Tokaj-hegylárára.

Jármi Gyöngyi vezető tanácsos a Belügyminisztérium Területrendezési és Építészeti Helyettes Államtitkárság képviseletében A településfejlesztés jelene és jövője címmel ismertette a szakmai irányító főhatóság aktuális rendeletalkotási, szabályozási, pályázat kiírási terveit, melyek egyúttal a 2014

utáni támogatási periódusra való felkészülés megalapozó dokumentumai is lehetnek. Kiemelte a kohéziós politika városi dimenzió erősítésének szükségességét, a funkcióbővítő beavatkozások helyett az innovatív beavatkozások lehetőségét. Ismertette továbbá az Integrált Területi Beruházások (ITB) pályázatának megnyitását, továbbá a várostervezésben bevezetésre kerülő új módszertan (RFSC) alkalmazási körét, ami alapvetően webes felületen történik és hatékony kommunikációt eredményez.

Záró gondolatok

A konferencia üzeneteként megfogalmazható, hogy a szakma, a közigazgatás jelentős változásokon megy át, melynek követe folyamatos odafigyelést, kreatív együttgondolkodást és együttműködést igényel. A jelen időszak vissza nem térítendő támogatásait a következő tervezési időszakban különböző visszatérítendő források megjelenése váltja fel, ezért célszerű a ma még elérhető, és az év során várhatóan megjelenő további, vissza nem térítendő források kihasználása, hasznosítása, amit a vállalkozói és a közsféra szereplői remélhetőleg egyaránt felismernek. A megyék átalakuló szerepe és a területfejlesztés vonatkozásában növekvő szerepvállalása várhatóan szintén kedvező hatással járhat a fejlesztésekre. Az előbbieket remélhetőleg már rövid távon is éreztetik hatásukat, középtávon pedig minden bizonnyal élenkíteni fogják a tervezési, építési piacot és a közeljövőben javulhat az érintett szakma munkaellátottsága is.

A profiljában egyedülálló, tervezőket, műszaki irodákat tömörítő, nyíregyházi székhelyű Plan-net.hu Építőipari Mérnöki Hálózati Klaszter üzenete a tervező-szolgáltató műszaki szervezetek számára, hogy használják ki a klaszter létrehozásában, működésében rejlő együttműködési, továbbképzési, hatékonyság növelési, piacszerzési és pályázati lehetőségeket, ami az építőipar és az ahhoz kapcsolódó szakmák nehéz helyzetében komoly segítséget jelenthet a válságos időszak túléléséhez és a meglévő kapacitások és munkaerő megőrzéséhez.

Végh József

Hun Csodaszarvas egy kínai városban

Magyar tájépítészek munkája a Távols-Keleten

Noha a hír nem egészen friss, jelentősebb annál, hogy visszhangtalan maradjon, ezért utólagos ismertetését is örömmel vállaltuk. Az elmúlt év őszén a 32 millió lakosú Chongqing (magyarul: Csungking) város rendezte meg a Kínai Nemzetközi Kertészeti Kiállítást, a *Garden Expót*, amelyen Pest, mint testvérmegye is részt vett. A MÉSZ felkérésére a *Garten Studio* munkatársai társadalmi munkában – értsd ingyen – elkészítették a Pest megyére és egyben a magyarság ázsiai eredetére is utaló, a Csodaszarvas legendáját feldolgozó munkájukat. A tervezők a rendelkezésükre álló ötszáz négyzetméteren a honfoglalás idején e területre jellemző természeti és terepviszonyokat képezték le, látványos és jól értelmezhető alkotást hozva létre. A Kínában minden évben más városokban megrendezendő Garden Expo projektjei eddig a kiállítások után az enyészeté lettek. Első alkalommal éppen itt döntött úgy a városvezetés, hogy a parkokat megőrzi és integrálja a helyiek életébe. Így, a Garten Studiónak köszönhetően ezentúl néhány négyzetméternyi Magyarországot is találunk a távoli Kínában az érdeklődők. Az alábbiakban részleteket közlünk az alkotók (Csákö Edina, Helfrich Franciska, Massány Edina és Szloszjár György) projektjének koncepciójáról, amelynek bővebb leírását és teljesebb képanyagát a www.mek.hu oldalon találhatják meg.

GARDEN EXPO – PEST MEGYEI PAVILON

KONCEPCIÓ

Részletek Szloszjár György, táj- és kertépítész tervező (Garten Studio) műleírásából

Pest megye

Pest megye Magyarország középső részén, a fővárost körülölelően helyezkedik el. A megye területén van az ország mértani középpontja. Ezért a honfoglalás elmesélő monda értelmezhető úgy is, hogy a magyarok által elfoglalt terület szíve a mai Pest megye területe. Mivel Budapest, az ország fővárosa egyben Pest megyének is történetileg kialakult székhelye, ezért a koncepcióban a megye Magyarországot (is) reprezentálja. Azt az elképzelést, hogy a kiállítás tematikája ne legyen túlságosan területspecifikus az indokolja, hogy – véleményünk szerint – a kínai és a nemzetközi látogatóközönség a standot (kertet) elsősorban magyar kertnek fogja tekinteni, amelynek tartalmát részletesebben áttekintve fedezi fel Pest megye értékeit és értelmezi a kert kialakításában vont párhuzamokat.

A honfoglalás kora

A honfoglalás idején a megye természetföldrajza hasonlított a maihoz, azzal a különbséggel, hogy a hegy- és dombvidék erdősegei mélyebben benyúltak a homokos síkságba, egészen Nagykőrösig. A tájék gazdagabb volt vizekben, a Duna régi ágában, Ócsa irányában vízi úton is lehetett közlekedni. A kert helyszínrajza megfelelhet ennek a domborzatnak, tájolását tekintve is párhuzam vonható közöttük (domb – Pilis, Duna vonala – sétány, síksági területek – „lapos rész”, a sok természetes, vizes élőhely – tó). Ezt a geometriai párhuzamot szemléltető ábrákkal mutatnánk be, mellyel egyben képet adnánk Pest megyéről is (természetföldrajz, turisztika, stb.).

Csodaszarvas legenda

Szövevényes kérdés a hun–magyar rokonság legenda. Kialakulásában számtalan motívum közrejátszhatott. Honfoglaló eleink nyilván ismerhették a keleti népeket, hiszen közülük jöttek, ám ez a tudás később elhomályosult. A kiállítás jó alkalom arra is, hogy ezt a (távoli) rokonságot felelevenítsük, valamint arra is, hogy a jövőbe mutató üzeneteket fogalmazzunk meg ezen a közös talajon. A csodaszarvas legendája a különféle középkori krónikákból merít és a nép körében is tovább élt számtalan változatban. A Szent László-legendában pedig ez olvasható: „Amint ott állottak (Hunor és Magor) Vác mellett, ahol most Szent Péter apostol egyháza áll, egy szarvas jelenék meg előttük, melynek szarvai rakva valának égő gyertyákkal, és kezde futni előttük az erdő felé, s azon helyt, ahol most a monostor van, megállta. S amint a katonák rányilaztak, a Dunába szökék, s többé nem látták...” A kiállításban erre a legendári-

umra alapozhatunk, hiszen ez Pest megye területére helyezi a csodaszarvas történetet.

Összefoglalás

A kiállítás tematikája az alábbi pillérekre épül:

- a kert kialakításának és Pest megye földrajzának párhuzama
- a csodaszarvas legenda, kiemelve a Szent László legendát, mely Pest megyei helyszínre helyezi a történetet
- a honfoglalás kapcsán az ázsiai eredet hangsúlyozása, a kínai-magyar kapcsolatok építése
- a kert formavilága és anyaghasználata pedig párhuzamba állítható a mai Kínával, mely a technikai innovációban, a műszaki fejlődésben és a modern építészetben is a világ élvonalában van, illetve oda igyekszik
- a kertben alkalmazott origami technika, mely eredendően japánból indult, Kínában is nagyon népszerű

ALBRECHT UTE, BARTOK ISTVÁN, BENARD AURÉL, BOJTI ANNA, CSEPREGI SÁNDOR,
DÉNES GYÖRGY, FEJÉRDY PÉTER, FÉKETE GYÖRGY, FENES TAMÁS ISTVÁN, GURUBI IMRE,
GUZMICS GYÖRGY, GUZMICS-KISS ANDREA, HÖNICH RICHÁRD, IGAR PÉTER, IHRIG DÉNES,
ISTVÁNFI GYULA, KALO EMESE, LISZKAY KRISZTINA, LOCSMANDI GÁBOR, LOSONCZI
GÁBOR, LÖRINCZNÉ BALOGH KRISZTINA, LUKOVICH TAMÁS, MENYHART GERGŐ,
MENYHART-GUZMICS ANNAMÁRIA, MOLNÁR CSABA, MOLNÁR JÁNOS, NAGY CSABA,
NATTA ANIKÓ, OLÁH ÉVA, PÁSZTOR JÓZSEF, PERÉNYI TAMÁS, RADÓCZY (F) LÁSZLÓ,
ROSTÁS LÁSZLÓ, RUDOLF MIHÁLY, SZÜCS ENDRE, TATÁR BALÁZS, TIMA ZOLTÁN, TOLNAI ZSOLT,
TÓTH PÉTER, TÓTH ZOLTÁN, TURÁNYI GÁBOR, VADÁSZ GYÖRGY, ZOBOKI GÁBOR

MAGYAR ÉPÍTÉSZ KAMARA

CHAMBER OF HUNGARIAN ARCHITECTS

2011

ÉPÍTÉSZ ÉVKÖNYV

MMXI

ARCHITECT'S YEARBOOK

Az építésztársadalom szakmagyakorlása

Quo vadis, avagy merre tartasz? címmel új rovatot indítunk, amelyben egy-egy aktuális, a Magyar Építészeti Kamara életét, tagságát, tagozatait, szakmagyakorlását érintő témát igyekszünk több szempontból körbejárni. S bár törekszünk a minél nagyobb lefedettségre, be kell látni, lehetetlen teljes képet adnunk bármely jövőbeni felvetett témáról. Célunk valójában nem is ez, hanem a figyelemfelkeltés, egy-egy terület problémáinak a bemutatása, kérdések felvetése. De bízunk abban is, hogy az írások hozzászólásokat, vitákat generálnak, kulturált, előremutató párbeszédet indukálnak, elősegítve az építész szakma érdekazonosságainak a felismerését és a magas minőségű építészet megteremtését.

Az összeállítással kapcsolatban várjuk hozzászólásait a mek.kft@mek.hu, illetve Magyar Építész Kamara, 1088 Budapest Ötpacsirta u. 2. címre.

MERRE TARTASZ BELSŐÉPÍTÉSZET?

Első összeállításunkat a belsőépítészetnek szenteltük, mert egyfajta bizonytalanságot érzékelünk e nagy hírű szakma körül. Jól példázza ezt az a két helyzetértékelés is, amely alig néhány percnyi különbséggel hangzott el. Az év belsőépítésze 2011 díj átadásakor, május 15-én, a MOM Kulturális Központban, amikor is a Magyar Építész Kamara elnöke építészként arról beszélt, hogy „jó belsőépítészet nélkül nincs jó építészet”, míg Fekete György belsőépítész, a Magyar Művészeti Akadémia elnöke,

„az építészet által elnyelt belsőépítészet” fenyegetett helyzetére utalt. Feltéve, hogy általánosítható az első állítás, kérdés, hogy miképpen jöhetett létre a másodikban vázolt helyzet? Vagy tán nem mindenki gondolja úgy, mint Noll Tamás, esetleg Fekete György félelmei túlzóak? Hogy tisztázásra vár a belsőépítészek és szakmájuk helyzete, az a MÉK május 18-i küldöttgyűlésén is kiderült, ahol Magyar Mária, a Belügyminisztérium főosztályvezetője utalt a belsőépítészek szakmagyakorlásának bizonytalanságaira. Alábbi összeállításunkban e helyzet okairól és lehetséges megoldásairól beszélgettünk a Magyar Építész Kamara Belsőépítész Tagozatának elnökével, O. Ecker Judittal, de jártunk belsőépítészetet is oktató intézmények szakmagyakorló vezetőinél és tanárainál, így Szenes Istvánnál, (Budapesti Műszaki Egyetem), Kovács Zoltánnál (Budapesti Kommunikációs és Üzleti Főiskola), Nagy Tamásnál (Moholy-Nagy Művészeti Egyetem), hogy feltérképezzük, milyen tudással és szemlélettel felfegyverkezve kerülnek ki iskoláikból a közeljövő belső térrel (is) foglalkozó szakemberei. De ugyanerről kérdeztük a MOM Kulturális Központ átalakításáért az Év belsőépítésze díjjal frissen kitüntetett Csavarga Rózsát is. Összeállításunk végén a nemzetközi szinten már évek óta működő anyagközpontokra hívjuk fel a figyelmet, melyekben az építészet, belsőépítészet és design számára gyűjtik össze az innovatív, különleges tulajdonságokkal bíró új materiákat, melyek nem csak a kreatívabb tervezést segítik, hanem a fogyóban lévő természetes anyagok kiváltására, energiatudatosságra és környezetbarát magatartásra inspirálnak. Erre a kutatói szemléletre itthon is találni példát, s ezt két hazai fejlesztés bemutatásával szemléltetjük.

„Közpénzen ne tervezhessen bárki belsőépítészetet!”

A belsőépítészek tervezői jogosultságáról

O. Ecker Judit belsőépítésszel, a Magyar Építész Kamara Belsőépítészeti Tagozatának elnökével a belsőépítészek szakmagyakorlásáról, de mindezekelőtt arról a nehezen értelmezhető helyzetéről beszélgettünk, amelybe a szakma 2009 után került, amikor egy tollvonással megszüntették tervezői jogosultságát.

Rubóczki Erzsébet: Egy kívülálló aligha tudja pontosan értelmezni, mit jelent a tervezői jogosultság megszüntetése.

O. Ecker Judit: A belsőépítészek 1997-től a MÉK tagjai, de csak 2002-re sikerült nagy nehezen kivívniuk a belsőépítészeti tervezői jogosultságot, aminek az volt a lényege, hogy közpénzen belsőépítészetet csak belsőépítészeti jogosultsággal rendelkező építészek és belsőépítészek tervezhessenek. Bármilyen állami

tulajdonban lévő teret, legyen az műemlék, vagy éppen a Magyar Nemzeti Bank elnöki szobája, esetleg iskola, kórház, bölcsőde, ne a titkárnő, az irodavezető, az iskolaigazgató vagy a műszaki vezető rendezze be, hanem erre a feladatra képzett, tanult és jogosultsággal bíró szakember. 2009-ben ezt a „jogot” egy tollvonással eltörölték, a következő két indokkal. Az egyik, hogy nincs belsőépítész képzés – kvázi ez a szakma ki fog halni –, a másik, hogy a mi munkánk nem építési engedély köteles.

R.E.: Kezdjük a képzéssel. Hogyan értendő, hogy nincs belsőépítészeti képzés, amikor van?

O.E.J.: Belsőépítész néven 2009-ben valóban nem volt, de más elnevezés alatt folyt és ma is folyik belsőépítész képzés. Gyakorlatilag már a hatvanas évek közepé-

től – tehát közel negyven évig így volt. Okleveles építész tervező művész, majd környezettervező művész és valóban nem belsőépítész megnevezés szerepelt a diplomákban. De mi magunkat belsőépítésznek tekintettük, a főiskolai oktatási szisztéma is egyértelműen erre predesztinált bennünket, és mi ekként is dolgoztunk, tehát nem volt ezzel semmi baj évtizedekig. A másik kifogásra, hogy a munkánk nem engedélyköteles, azt tudom mondani, hogy valóban nem az, ám ebből korántsem az következik, hogy bárki csinálhatja. Egy minisztériumi főosztály vezetéséhez vagy a tanításhoz sem kell engedély, de megfelelő tanulmányok (és az azt igazoló papírok) nélkül mégsem csinálhatja bárki. 2009-ben pályán kívülre kerültünk, hivatalosan nem vagyunk. Tehát miközben önkéntesen tagjai vagyunk például a MÉK-nek is, nincs semmiféle szakmai jogosultságunk, és ez nonszensz. Most gyakorlatilag azért küzdünk, hogy a 2002 előtti állapot visszaálljon.

R.E.: Mit tehet ebben a helyzetben a kamara? Mintha nem kamarai szinten kellene keresni a megoldást.

O.E.J.: Ez valóban nem kamarai probléma, mi több, azt kell mondjam, hogy a MÉK vezetői teljesen értik a gondunkat és minden támogatást megadnak, hogy segítsék a Belügyminisztériumnál a helyzetünk tisztázását. Azt gondolom, hogy sokkal inkább az építészetet globálisan érintő gazdasági problémák hozadékaként született meg a számunkra sérelmes döntés. Az igazsághoz azonban hozzá kell tenni azt is, hogy az utóbbi években az oktatásban valóban nem jelent meg markánsan a belsőépítészeti. Mintha valóban súlyát veszítette volna, s ezt mi sem jelzi, mint hogy 15 év óta tavaly először nem tudtunk belsőépítészeti diploma díjat kiadni. Szokásos felhívásunkra, amit kiküldtünk minden egyetemre, ahol belsőépítészetet oktatnak, egyetlen egy olyan diplomamunka sem érkezett, amelynek odaítélhattük volna. A beadott munkákban legfeljebb az 1:50-es alaprajzi berendezésig jutottak el diplomázók és egyikben sem lehetett még csírájában sem fellelni a legminimálisabb belsőépítészeti. Semmit sem árultak el a térről, annak kialakulásáról vagy arról, hogy tervezője milyen anyagokat, színeket vagy világítást alkalmazna. Én ugyan nem látok bele az oktatásba, de nekem mindez azt mutatja, hogy az egyetemeken a képzés az építészeti irányába tolódott el, ami viszont nem történhetett másként, mint a készség tárgyak, vagyis a grafika, a festészet, a formatan, a szintan, a mintázás rovására. Az alapprobléma talán az, hogy a belsőépítészeti mindig egy kicsit „öszvér” terület volt, és maradt a mai napig. Nem tartozik tisztán sem a művészetekhez, sem az építészethez, sem a műszaki tudományokhoz. A művészet és az építészet műszaki része között helyezkedik el, a kettőnek sajátos ötvözeteként.

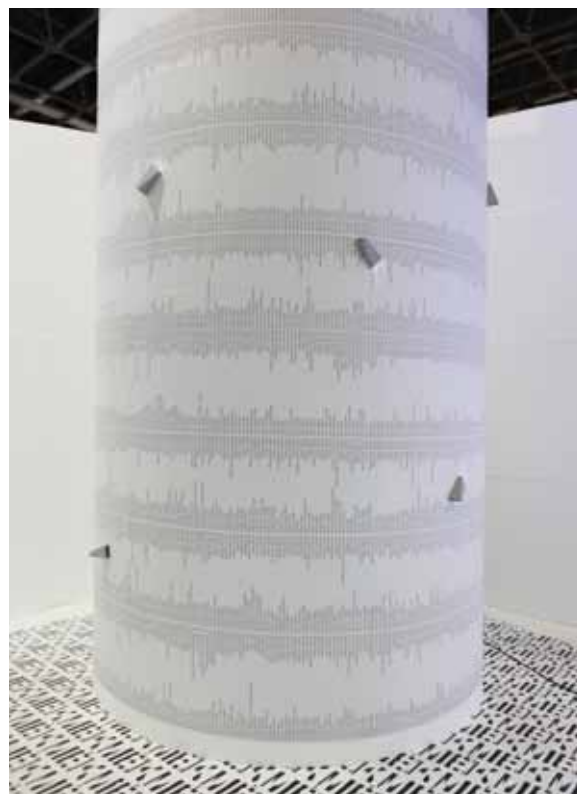
R.E.: Esetleg ez befolyásolja az építészet-belsőépítészeti időnkénti ellentmondásos viszonyát is?

O.E.J.: Nehéz általánosítani, mert egyrészt vannak kiváló építészek, akik közül többen nagyon tehetséges belsőépítészek is. Néhányan a Belsőépítészeti Tagozatba is kérték felvételüket, amit mi nagy örömmel

meg is adtunk, és büszkéek vagyunk, hogy a sorainkban tudhatjuk őket. Sok építész van tisztában azzal, hogy a belsőépítészeti egy önálló szakma, örömmel dolgozik együtt velünk és igyekszik a vállalási árba beleépíteni a mi munkadíjunkt is. A legnagyobb problémát az építészeknek azon része jelenti, és ők vannak többségben, akik saját szakmájukban nem igazán tudnak kijeljesedni, és emiatt úgy gondolják, hogy a „könnyebbik utat” választják, azaz a belsőépítészeti felé indulnak el. Sorozatban látunk építészek által „elkövetett” gyenge munkákat, és ezek ellen ágálunk. Végül ismerünk olyan építészeket is, akik egyenesen feleslegesnek tartják és tagadják mindazt, amit mi tudunk, pedig érdemes lenne elhinniük, hogy esztétikailag, funkcionálisan, de költséghatékonyan is „nyereséges” a közös munka.

R.E.: Egyáltalán hányan űzik ma Magyarországon a belsőépítészeti?

O.E.J.: Eltérőek a számok, de szerintem körülbelül 320 belsőépítész van ma Magyarországon, és nagyjából a fele dolgozik rendszeresen, tehát valójában nagyon kevesen vagyunk. Ám akik dolgoznak, azok minden csínját-bínját ismerik ennek a szakmának. Ők nem csak egyfajta tudással, hanem komoly tehetséggel bírnak, ami munkál belül és olyan látomásokat, térképzési gondolatokat eredményez, amik egyedi alkotássá teszik a megszülető teret. Ezért egy pillanatig nem lehet kérdés, hogy van-e jövője a belsőépítészeti. Jelentem, nem fog kihalni.

A Belsőépítész Tagozat tagjai tervezték meg a MÉK díjnyertes standját az idei Construma kiállításon

„A belsőépítészet társtervezői tevékenység, az építési folyamat része...”

Szakmaiság és oktatás a belsőépítészetben

Kovács Zoltán nem csak művelője, de hosszú évek óta oktatója is a belsőépítészetnek. A 1992-től közel másfél évtizeden át az Iparművészeti Főiskolán/Egyetemen tanított, majd 2006 óta a Budapesti Kommunikációs és Üzleti Főiskola (BKF) hallgatóit vezeti be a belsőépítészet rejtelmeibe. Tanárként és saját irodát irányító tervezőként, illetve a Magyar Építész Kamara Belsőépítészeti Tagozatának egyik vezetőjeként egészen közeli és sajátos tapasztalattal rendelkezik a szakma oktatását-gyakorlását, illetve az építésztársadalmon belüli helyzetét illetően. Teljesen magától értetődően alakult, hogy beszélgetésünkben mindkét területet érintettük.

Rubóczki Erzsébet: Kezdjük talán a jelenleg 150-180 fő között mozgó Belsőépítészeti Tagozat MÉK-en belüli helyzetével.

Kovács Zoltán: A Belsőépítészeti Tagozat az első pillanattól, tehát 1997-től kezdve részt vesz a Kamara életében, de a mai napig nem sikerült odáig eljutnia, hogy az építészek a Kamara integráns részének tekintsék. Számukra ez a tagozat kvázi önfenntartó: oldja meg maga a problémáit. Valami miatt a belsőépítészetet nem akarják az építési folyamat részének tekinteni. Ezért többnyire nem is kalkulálnak vele a pályázatokon, a közbeszerzésben vagy bármely olyan területen, ahol egyébként jelentős közpénzt költenek el belsőépítészre anélkül, hogy bárki ellenőrizné, bárki tudná, hogy milyen döntések alapján kerülnek be tárgyak, bútorok egy-egy épületbe. Erre egyébként az állam sem figyel oda, pedig jelentős összegek folynak így el belsőépítészeti munkára – belsőépítész bevonása nélkül. Ezt a szemléletet és gyakorlatot mindenképpen meg kell változtatni, és nem pusztán

csak azért, hogy a belsőépítész munkához jussanak, hanem hogy minőségi építészeti értékek jöhessenek létre.

R.E. Javaslom, tekintsük át egy kicsit e szakma közelmúltját, és próbáljunk meg felelni arra az egyszerűnek tűnő, de valójában elég összetett válaszokat is eredményezhető kérdésre, hogy ki tekinthető belsőépítésznek, és mi egy belsőépítész feladata ma?

K.Z.: A rendszerváltás után az élet nagyon sok területén elindult egy felhígulás, így a tervezők között is, a „mindenki művész” gondolatból kiindulva majd’ mindenki azt csinálhatott, amit akart. Mivel a belsőépítészetet anno a művészeti ágakhoz sorolták az akkor még létező Művészeti Alapon belül, ez a pop art által hangoztatott és elsősorban a képzőművészetre jellemző metódus beszivárgott a belsőépítészetbe is, amely később ezzel a státusszal került át az építészekhez a MÉK megalakulásakor. Ezt megelőzően mindenki maga, ahogy tudta szervezte, szerezte a munkát, egyénileg vagy építészcsoportokkal együtt dolgozott. Illetve még korábban, a tervezővállalatok – Lakóterv, Közti, Iparterv – kebelén belül szerveződtek kis csoportok, amelyek állami megbízások tömkelegén dolgoztak.

R.E.: Ez mintegy aranykora volt a belsőépítészeti tervezésnek? A munkák mennyiségét tekintve mindenképpen úgy tűnik...

K.Z.: Igen, mondhatom, 1988-89-ig ez akár aranykornak is tekinthető abban az értelemben, hogy addig bizonyos automatizmussal működött az építész szakma és valósultak meg a munkák. Amikor ez megszűnt és el kellett hagyni ezeket a „mentsvárakat”, minden felborult, s nem mindig a szakmai rátermett-

ség, sokkal inkább a manageri képességek, a szervezőképesség, kommunikációs tehetség vagy éppen a kapcsolatok határozták meg az önszerveződés irányát. Voltak, akik több száz fős céget hoztak létre és a tervezés mellé felvállalták a teljes kivitelezést is.

R.E.: A szakma státuszának elbizonytalanodása tehát a 90-es évek elejére tehető, és úgy tűnik, hogy a sorokat azóta sem sikerült rendezni. Köztes állapotba kerültek, ráadásul a belsőépítészeti oktatásában megfigyelhető véleménykülönbségek sem segítik a helyzet tisztázódását.

K.Z.: Hosszú éveken át tanítottam az Iparművészeti Főiskolán, nagyjából átéltem a változásokat, amik az oktatásban történtek: a Gergely István rektorsága alatt (1982-1991), Bolognát is megelőzve bevezetett alapképzést és mesterképzést, valamint kreditrendszert, amely – valljuk be – nem volt pontosan kidolgozva. Nem lehetett tudni, mit ér a kredit és egyáltalán mire jó, az indexekbe hevenyészve kerültek be az órák megnevezései, de azok sem fedték mindig az oktatás lényegét. Ennek ellenére, jó tanulság volt, ami modellezte a mai valóságot. A Magyar Építész Kamara megalakulásával a belsőépítészeti jogosultság elfogadtatása komoly problémát jelentett. Statisztikát kellett készítenünk, megvizsgálva, hogy nagyjából a hatvanas évektől milyen építészeti oktatásban részesültek a főiskola hallgatói. Tudtuk igazolni a Kamara felé a jogosultságunkat mind a Gergely-korszak előtt, mind pedig utána, csak éppen alatta nem, mert nem voltak pontos adatok beírva az „anyakönyvekbe”. Azoknak, akik akkor tanultak, egyetlen esélyük maradt: saját index-szel bekocogni a Kamarába, egyénenként kiszámolgatni, hogy

valóban megvan-e a jogosultságukhoz szükséges óraszám. Időközben a főiskola, Ferencz István tanzévezetése alatt, visszatért az osztatlan öt éves belsőépítész képzésre és a belsőépítész szak megnevezésre. Kialakított egy hármas struktúrát, amely egyfajta egyensúlyt jelentett a tárgytervezés, a belsőépítészeti tervezés és az építészeti tervezés között, ami az elkövetkező években – az én megítélésem szerint – egyre inkább az építészet felé tolódott el, amit a szak újabb, építőművész megnevezése is jelez.

R.E.: Hol vannak a hangsúlyok a BKF belsőépítészeti képző környezetkultúra szakán?

K.Z.: A BKF-ről, amely 2005-ben kapta meg az akkreditációját, 2007-től indult be a környezetkultúra szak, a hallgatók a három év BA, majd a két év MA oktatás végén belsőépítész, környezettervező művész diplomát kapnak. Az első BA diplomás évfolyamunk már kikerült, és idén szeptemberben indul az MA képzés. A tanrendet folyamatosan alakítjuk és keressük az újabb válaszokat a kihívásokra. Fontosnak tartjuk, hogy olyanok tanítsanak, akik hiteles személyiségek, akik szakmagyakorlók és az életből hoznak szemléletet, látásmódot, amiből sok minden beépíthető az oktatásba. De a hallgatók is figyelnek egymás munkáira, a társszakmákra, közös teamekben, nyitott szemlélettel dolgoznak. Bolognának az a célja, hogy a szakok közötti átjárhatóság, a színesség megvalósuljon, üdvözlendő, de a gazdaságos működés mint szigorú irányelv, bennem fenntartásokat is megfogalmazott.

R.E.: Az építészek nagy része érzi úgy, hogy a belsőépítész bizony akár ki is hagyható a tervezésből. Ráadásul mostanában gyakorlatilag alig van építé-

szeti munka, ami tovább nehezíti egy egészségesebb munkamegosztás kialakulását. Éppen ezért lehetséges, hogy a problémafelvetés most nem a legaktuálisabb, de bízva a szebb jövőben, talán mégsem baj, hogy erről beszélgetünk.

K.Z.: A jelenlegi gazdasági helyzetben az építés valóban nem tudja belekalkulálni a mélyen ár alatti vállalásba a belsőépítész munkáját, így ha csak teheti, kihagyja azt. Ugyanakkor azt gondolom, hogy ha nem is most, de a közeljövőben megoldható ez a kérdés az építészeti díjszámítás amúgy is esedékes újragondolásával. Az építész díjszámításban bizonyos százalék jut az építészetre, illetve a társtervezőkre (gépész, elektromos, statikus, geodéta, stb.). Ez a száz százalék tervezési díj. De a teljes beruházást tekintve van még néhány önálló csomag, például a belsőépítészeté – hozzá kell tennem, hogy mi, belsőépítészek is rábólintottunk 2006-ban erre a különállóságra –, de ugyanígy külön díjszámítása van a kerttervezőknek is. Mivel ezek formálisan nem részei az építészeti díjszámításnak, a megrendelő fejében ez a következőképpen jelenik meg: ő kifizetett egy „tervcsomagot” és ehhez az árhoz képest számára a belsőépítészeti munkák pluszkölségként jelennek meg. Ez senkinek nem jó, az építészeknek sem – hiszen a költségekbe már nem fér bele egy belsőépítész munkája –, és csak úgy tudják feloldani ezt a helyzetet, hogy építészként bevállalják a belsőépítészeti munkarészt is. Kérdezem, miért nem a teljes építési folyamat a száz százalék?

R.E.: Szentül hiszem, hogy a minőség érdekében, építészeknek, belsőépítészeknek, kert-és tájtervezőknek, és mindazoknak, akiknek tervezési feladata lenne egy

projektben, a kezdetektől együtt kellene gondolkodnia, azaz az origótól kezdődően közösen működni. Ehhez egymás kölcsönös elismerése, megbecsülése elengedhetetlen.

K.Z.: Nem mondanám, hogy egyáltalán nincs becsülete annak a tudásnak – anyagismeret, csomópontok, tér- és színlátás és még sorolhatnám –, amivel más irányú tanulmányainak köszönhetően rendelkezik egy belsőépítész. Ráadásul, ha elfogadjuk, hogy a 21. században, az állandóan fejlődő és megújuló anyagok és technológiák özönében egyre nehezebb eligazodni és gyakorlatilag lehetetlen átfogó tudással bírni egy szakmáról, akkor a belsőépítészetnek mint önálló diszciplinának elvben fényes jövője lehet. Ám ma még ott tartunk, hogy ha megnézzük egy-egy jelentős projekt, pláne állami beruházás „stáblistáját”, a belsőépítész neve legtöbbször hiányzik. Az építészek gondolkodásában kialakult egy olyan szemlélet, hogy az a szakma, amit belsőépítészetnek nevezünk, nem társtervezői tevékenység, holott az építési folyamat része. És annak is kellene tekinteni. Tudnék idézni olyan jó nevű építészt, akinek szent meggyőződése, hogy az a jó épület, amelyhez nem kell belsőépítész, mert a tárgyak tönkreteszik az épületét. Szomorú, hogy milyen szűken értelmezi ez a szemlélet a belsőépítészetet (ami egyébként meglehetősen gyakori az építészek között) és mennyire nem érti annak lényegét. A belsőépítészetet pusztán tárgy- és bútortervezésnek és nem egy sokféle szempontból átgondolt, kreatív és kidolgozott társszakmának tekinti, amely ha az építészettel együtt, egyszerre alakul, az a végeredményen is egyértelműen leolvashatóvá, érzékelhetővé válik.

A belsőépítészet mint válaszható tantárgy?

A Budapesti Műszaki Egyetem képzési gyakorlatáról

Szenes István szakmagyakorló belsőépítészként évtizedek óta tanítja a Budapesti Műszaki Egyetem építész hallgatóinak szakmája ismereteit. Mégis előfordulhat, hogy építészdiplomát úgy is kaphat valaki az ötödik év végén, hogy valójában nem foglalkozott mélyebben a tértervezésnek belsőépítészeti szempontok alapján történő megközelítésével

Rubóczki Erzsébet: A Műegyetem műszaki alapú képzéséhez hogyan kapcsolódik az Ön által képviselt szakma?

Szenes István: Az öt éves oktatás első három évében néhány előadás szól a belsőépítészetről, de igazából csak a negyedik év első felében jut rá kb. 50 óra a Lakóépület Tervezési Tanszéken, a komplex oktatás keretén belül. A hallgatók ekkor tanulják teljes körűen a tereket és ennek részeként a belsőépítészetet, de csak

mint kredit pontot érő, tehát válaszható és nem kötelező tantárgyat. Egy előző évi építészeti feladatukhoz kapcsolódóan dönthetnek arról, hogy belsőépítészeti vagy környezettervezési (azon belül kerttervezési) korrekciót igényelnek-e. Így valóban előfordulhat, hogy építész úgy kerül ki a Műegyetemről, hogy nem, vagy csak alig tanult belsőépítészeti tervezést. Ez szomorú, különösen hogy a Műegyetem nagy múltú, európai rangú intézmény, egész Európára érvényes diplomával.

R.E.: Hányan látogatják ezeket az órákat?

Sz.I.: Az elmúlt évben több mint 35 hallgató jelentkezett a legkülönbözőbb tanszékekről, ami komoly érdeklődést jelez. Az oktatási dékán-helyetessel, Varga Tamással, valamint az elmúlt időben hozzánk csatlakozott építész kollégánkkal, Nieder Barbarával hárman oktatjuk a komplex tervezés tantárgyon belül a belsőépítészetet,

maximum heti öt órában. Kevés ez az idő, igyekszünk nagyon célirányosak lenni, ezért a hallgatók az elmúlt évben már megtervezett épületének egy közösen kiválasztott egységét oldjuk meg belsőépítészetileg. Akiket kiemelten izgat a feladat, azokkal külön is foglalkozunk. A rendszeres korrigálás mellett olyan előadók is meghívunk, akik akár a gépészeti design vagy a világítástechnika újdonságairól számolnak be, de meglátogatunk külső helyszíneket is, épülő objektumokat, ahol a gyakorlatban tanulmányozhatók a szakmai fogások. Ezen rövid idő alatt megpróbáljuk megértetni a hallgatókkal az építészet és belsőépítészet egymásra épülésének, elválaszthatatlanságának lényegét, de egyben rámutatunk a belsőépítészet szakmai különbözőségeire is. Az ismeretek kiterjednek az épületszerkezetektől a belső térformáláson át az anyag- és színhasználatig, a gépészeti szisztémák és a világítási rendszerek alkalmazásáig, végül a berendezési tárgyak, bútorok funkcionális elhelyezkedéséig. Ehhez meg kell ismerniük az újdonságokat, a trendeket, az új funkciókat és építészeti követelményeket, de azt is, hogy azoknak milyen következményei vannak. Mivel a Műegyetem teljes vezetése tisztában van ezzel az elégtelen helyzettel, illetve a hallgatók belsőépítészet iránti érdeklődésével, úgy döntöttünk és erre minden támogatást meg is kaptunk, hogy létrehozunk egy belsőépítészeti szakmérnöki szakot, mely különböző feltételekkel a diploma után végezhető

el. Már kialakítottuk és elfogadtattuk a tantervét is, elvileg lenne iránta érdeklődés, de mert fizetős képzés, gyakorlatilag még sincs rá elég jelentkező, ezért eddig nem tudott elindulni.

R. E.: Ez az út tehát nem járható, de kívülállóként is úgy érzem, hogy az egyetemi éveken belül kellene integrálni, bizonyos fókig kötelezően tanítani a belsőépítészetet.

Sz. I.: Úgy tudom, hogy a BKF és a pécsi egyetem között megkapták a belsőépítész diplomát kibocsátó, teljes körű jogot a képzéshez. Így tehát lesz építészeti egyetem, ahol tanítják majd ezt szakmát. Egyik szemem sír, hogy ez nem nálunk történt, a másik viszont nevet, mert ez a belsőépítészet presztízsét erősítheti. Nagy lépeket tenné a BME, ha az utolsó két évben az MSc képzésben a belsőépítészet is választható lenne szakirányú oktatásként, és azok, akik ezt szeretnék tanulni, szabadon tehessek. Egyébként a hallgatók 60-70 százaléka igen jó „művészi” vagy „belsőépítész” vénával rendelkezik. Ez önmagában azonban nem elég, ezt kellene továbbfejleszteni például készségfejlesztő tárgyakkal és egy sokoldalúbb tudásrendszer megszerzésével. Az építész diploma mellett így kaphatna rangot a belsőépítészeti szakirányú diploma. Az építészet számos mozaikból összeálló mesterség, ezek egyike a belsőépítészet, amely önmagában is egyedi és jellegzetes tudást igényel. A kettőnek a gyakorlatban és az oktatásban is együtt kell működnie az építészetről való komplex gondolkodás érdekében.

Nem specialistákat képzünk...

Építészet és belsőépítészet viszonya a MOMÉ-n

Nagy Tamás DLA építész nyolcadik éve irányítja a MOME Építőművész Szakát. A 3 + 2 éves képzés végén a hallgatók építőművész diplomát kapnak, amely egyaránt jogosultságot jelent építészeti és belsőépítészeti tervezésre, ami különösen érdekessé teszi a két szakma közötti viszonyt. Erről a helyzetről beszélgetünk a tanszékvezetővel

Rubóczki Erzsébet: Nagy kérdés, hogy még önálló diszciplína-e a belsőépítészet avagy beleolvadt az építészetbe?

Nagy Tamás: A MOMÉ-n belül ez egy valóban elég hosszú és bonyolult történet. Ami most folyik ebben az iskolában, körülbelül 20 évvel ezelőtt kezdődött. A folyamatban több tényező játszott szerepet, az egyik – és talán ez a legfontosabb – egy szellemi eltökéltség. A változások Ferencz István nevéhez köthetők, aki kilenc évig irányította a tanszéket, majd két évre Turányi Gábor vette át, én pedig közel nyolc éve dolgozom ebben a státuszban. Ferencz István úgy fogalmazott akkor, hogy egyfajta „egész látásba” pró-

báljuk meg a szakmánkat elképzelni, s ebbe az „egész látásba” három terület tartozik bele, szorosan egymásra építve: az építészet, a belsőépítészet és a bútortervezés. Ennek a három diszciplínának a mindenkori aránya a képzésen belül „emberfüggő”, azaz függ a vezetéstől, a tanári kar összetételétől, de az élet hozta változásoktól is, amelyek nagyon erőteljesen belejártanak a mindenkori oktatási folyamatokba.

R.E.: Az új alapokra való helyezkedés gondolata nem volt véletlen, hiszen Gergely István rektorsága alatt kicsit összekuszálódtak a szálak a belsőépítészek helyzetét illetően.

N.T.: Valóban volt egy komoly probléma, amit valahogy meg kellett oldani – s ezt sokan elfelejtik, pedig lehet, hogy ez volt a legfontosabb –, nevezetesen, hogy a 80-as években végzett hallgatók olyan diplomát kaptak, ami eléggé misztikusan, környezet-tervezőként nevezte meg őket, amivel gyakorlatilag semmit nem lehetett kezdeni, a Magyar Építész Kamara nem tudta integrálni a rendszerébe. Végül kaptak egy É/4-es besorolást a kamarától, ami arra volt csupán elegendő, hogy átalakítsanak egy családi házat, megtervezzenek egy üzletbelső, de többre nem jogosította fel őket. Ezzel egészen addig nem

volt baj, amíg volt elegendő belsőépítészeti munka. A friss diplomások úgy gondolták, hogy beülnek egy jól menő állami tervezőirodába, ahol életük végéig dolgoznak, kapják a szebbnél szebb feladatokat: szállodákat, éttermeket terveznek. De az élet más-képpen alakult, megszűntek a tervezőintézetek, és igényes belsőépítészeti művelésére szinte semmilyen lehetőség nem nyílt. Ekkor merült fel, hogy milyen jó lenne, ha ők is tervezhetnének épületeket. Ám sem a végzettségük, sem a papírjuk erre nem volt alkalmas. Ezt a helyzetet kellett feloldani, erre kellett megoldást találni.

R.E.: Mindez nagyjából egybeesett az egyetemi státusz megszerzésével is. A szemléletváltás úgy tűnik, megkerülhetetlen volt.

N.T.: 2000-ben lett a főiskolából egyetem, öt éves egyetemi képzéssel. Ekkor jött létre egy egyezség az egyetem és a MÉK között, hogy ha az egyetem felerősíti azoknak a műszaki tárgyaknak az oktatását, amelyek szükségesek az épülettervezéshez – így az épületszerkezet, a statika, a gépészet, a villamosság, stb. –, akkor a kamara kiadja ugyanazt az É/2 besorolást az itt végzetteknek, mint a Műszaki Egyetem építész hallgatóinak. Ez óriási áttörés, történelmi tett volt, s ez egyértelműen Ferencz István nevéhez köthető.

R.E.: Az itt szerzett diploma tehát ugyanarra a munkára jogosít mint egy műegyetemi, de feltételezem, jócskán van közöttük különbség.

N.T.: Meglehetősen nagy különbség van a Műegyetem és a MOME képzése között, de ez nem baj. Nálunk lényegesen kisebb hangsúllyal szerepel a műszaki tárgyak oktatása és nagyobb terepet kapnak a művészeti tárgyak. De nem csak mennyiségében más az arány, hanem szellemiségében is különbözik a két képzés. Ez a döntő különbség, és úgy látom, az élet minket igazol. Annak alapján, ami most történik a világban, úgy tűnik, hogy a nálunk képesítést szerettek könnyebben boldogulnak ebben a válságos időszakban, mert egyszerűen több mindenhez értenek. Valószínű, hogy nincs olyan felkészültségük szerkezettanból, mint a Műegyetemen végzetteknek, de tudnak három-négy más dolgot, amit ők nem. Nem hiszünk abban – a többes szám a tanári karunk véleményére is utal –, hogy akármilyen iskolában meg lehet tanítani ezt a szakmát öt év alatt. Ez mindig valamilyen arány lesz a valósághoz képest. Azt gondoljuk, hogy egyfajta igényességet, szemléletet, alaposágot, szakmát meg tudunk tanítani, de nem gondoljuk azt, hogy aki innen kikerül azonnal repülőteret, buszpályaudvart vagy templomot tud majd tervezni. Ennek az oktatása egyszerűen nem fér bele öt évbe. Azt viszont gondoljuk, hogy ebbe a 3+2 éves időszakba beleférhet annyi tervezési feladat, amely elegendő ahhoz – amennyiben olyan minőségű emberek tanítják, s ez kulcsfontosságú feltétel –, hogy a hallgatók olyan útravalót kapjanak, hogy bármilyen helyzetbe és irodába kerülve az itt megszerzett tudással, igényességgel és képzettséggel

Hosszú Erzsébet
hallgató munkája

Törös Ágnes
hallgató munkája

megalapozhassák szakmai karrierjüket. A tanulóévek csak a diploma megszerzése után jönnek, ez így volt régen is. Jómagam a Műegyetem elvégzését követően tizenkét évig dolgoztam a BUVÁTI-ban, s az első hat év alatt másoknak rajzoltam.

R.E.: Úgy hiszem, a fiatalok ma türelmetlenebbek, önállóságra vágnak, szívesen megspórolnák, felgyorsítanák ezeket a tanulóéveket.

N.T.: Hogy kinek mennyi tanulóidőre van szüksége, teljesen egyedi. Régen ennek volt egy menete. Ha az ember bekerült bármelyik nagy tervezőirodához, biztosan lehetett tudni, hogy évekig nem kap önálló feladatot. Louis Kahn, a világ egyik legjobb építész például ötven éves korában kezdett el önállóan tervezni. Erre, hál' istennek nincsen recept. De rosszul gondolja az, aki azt képzeli, hogy az öt éves képzés alatt kész építészeket kell kibocsátani. Amit viszont biztosan állíthatok, hogy a megfelelő szemléletmódot, szakmai ismereteket, igényességet és alaposágot megtanulják és magukkal viszik a hallgatóink.

R.E.: Milyen feladatokat kell megoldaniuk a hallgatóknak, milyen mélységig merülnek bele egy-egy munkába? Mennyire összetettek a kapott feladatok, terek és épületek?

N.T.: Bár Európában gyakran látni példát arra, hogy nagy és bonyolult projektek, például kórházak tervezését bízzák a hallgatókra, mi nem ebben hiszünk. A tervezési skála nálunk megáll a kis középületnél, mert az elmélyültséget sokkal fontosabbnak gondoljuk, mint a bonyolult feladatokkal való küzdést. Egy kis feladaton sokkal többet lehet tanulni, ha belemélyednek, szemben egy nagyobb, amelyben a 200-as szintig sem jutnak el. Ha elfogadjuk, hogy nem lehet minden épülettípus és -nagyság tervezését megtanítani, akkor miért ne lehetne azt mondani, hogy nálunk inkább projekt-alapú a képzés, amibe az is belefér, hogy időnként beemelünk feladatokat az életből vagy pályázatokból – mostanában különösen megugrott az építészhallgatói pályázatok száma –, s ezeken belül amennyi fogást csak tudunk, megkeresünk. Ezekhez az előre nem tudható, valós projektekhez rugalmasan alakítjuk a tervezési feladatok és az egyes oktatási felületek arányát. Az ilyen feladatok egyébként arra is kiválóan alkalmasak, hogy a hallgatók megtanuljanak pályázni, hiszen ma már szinte csak pályázatok útján lehet munkához jutni. Nagy előnye van annak, aki tudja, miképpen kell egy jó pályázatot összeállítani. Ez a tudás ma örületes értéknek számít, és ezt tudják az építészirodák is, a hallgatóink ilyen szempontból is „kelendők”.

R.E.: A kérdés azonban még mindig az, hogy hol van mindebben a belsőépítészet?

N.T.: Hangsúlyozni szeretném, hogy komolyan gondoljuk a már említett „egész látás” folyamatát és egymásra épülését. Nem nagyon szeretjük azt mondani, hogy eddig a pontig belsőépítészetről, innen pedig építészetről beszélünk. Sokkal inkább gondoljuk azt, hogy ha megvannak azok a szakmai ismeretek,

amelyek ahhoz kellene, hogy valaki belsőépítészeti feladatokat vállaljon, akkor az itt elsajátított szemlélettel képes lesz azokat meg is oldani. Akár építészeti, akár belsőépítészeti vagy bútortervezési feladatról van szó, azt gondoljuk, hogy a tervezési munka nem pusztán egy tér- és formaalkotó folyamat: a szerkezeti, a csomóponti megoldások, a különböző anyagok találkozásának problematikája folyamatosan módosítja az épület és az épületbelső tervét, az állandó visszacsatolás a terv érelésének elengedhetetlen része. A tervezési órákon épület-szerkezettan oktatás is folyik, ennek színvonalát a nálunk tanító, szakmájukat folyamatosan művelő tanári kar garantálja. Emellett persze bútortervezést is tanítunk a hallgatóknak, tehát majdnem azonos arányban. Akik minket erősen kritizálnak, sérelmezve, hogy háttérbe szorítjuk a belsőépítészeti tervezést, erről a tényről nem akarnak tudomást venni. A lényeg, hogy nem specialistákat szeretnénk képezni, hanem olyan tervezőket, akik egyben látják a külsőt és a belsőt. Ma már szó nincs arról, hogy egy építész mindent tudna, a legtermészetesebb, hogy szakembereket vonunk be a feladatoknak megfelelően – például már egy közepesen bonyolult épületnél sem az építészt találja ki a csomópontokat, hanem egy erre specializálódott szakember –, és ezek tudását beépítjük. De nekem tudnom kell, hogy kit kell megkeresnem, kit kell bevonnom. Jó karmesterként kell irányítanom a folyamatokat. A karmester tudása, személyisége nagyon fontos, legyen nyitott, tudjon bánni az emberekkel. Akik ide járnak, ezt a magatartást látják, ezt a szemléletet tanulják meg. A mi oktatásunk egyik fontos jellemzője a műhelymunka, amit a hazai oktatási rendszerben eléggé egyedülálló kis létszám – az évfolyamonkénti 14-14 hallgató – tesz lehetővé. Ez egyértelműen segíti az odafigyelést, a hallgató és oktató közötti személyesebb kapcsolat kialakulását, de a szó szerinti műhelymunkát is a tantervben, illetve a szintén kis létszámmal működő egyéb MOMÉ-s szakok között. Bár vannak olyan hangok, amelyek azt szeretnék, hogy ebben az iskolában csak belsőépítészetet oktassanak, én azt gondolom, hogy az egyértelműen visszalépést jelentene. Azokban a külföldi iskolákban, amelyeket partneriskoláinknak tekintünk, hasonló szemléletű képzés folyik. Bécsben, Prágában, Pozsonyban, hogy csak a legközelebbi szellemi központokat említsem, a művészeti egyetemek kis létszámú építész fakultásán képeznek építészeket a miénkkel rokon felfogásban. De ha kicsit távolabb nézünk, Londonban, New Yorkban is megtaláljuk a hasonló karakterű, kreatív műhelymunkára épülő építészkolákat. Talán a Brooklynban működő Pratt Institute építészkutatását emelném ki ezek közül. Jól látható, hogy a hazai, mérnöki alapú építészképzőhelyeken is a kreatív tervezési stúdiókat igyekeznek fejleszteni. És ez megerősít bennünket abban a hitben, hogy jó úton járunk.

„Ez a legtöbb, amivel megajándékozhatom az embereket...”

Gondolatok a belső tér művészetéről

A MOM Kulturális Központ rekonstrukciójának belsőépítészeti munkájáért megkapta a Magyar Építészeti Kamara által alapított és a Laki Épületszobrász Zrt. által szponzorált „Az év belsőépítész 2011” díjat. Beszélgetésünk aktualitását természetesen ez a komoly elismerés adja, ugyanakkor fontosnak tartottuk megkérdezni a belsőépítészet e jeles képviselőjét hivatásáról, annak jelenlegi helyzetéről és oktatásáról.

Molnár Szilvia: Az Építész fórumon olvasható egy közelmúltban készült interjú sorozat Noll Tamással, a MÉK elnökével, amiben az építészetet érintő szakmai, testületi kérdések mellett az oktatásra vonatkozó problémák között a belsőépítész-képzés is szóba kerül. Olvasva az interjúnak ezt a részét, az volt az érzésem, hogy még fogalmilag sem teljesen meghatározott: miben is áll belsőépítészet? Csavarga Rózsa mit gondol a belsőépítészet lényegéről és hogyan látja a szakma jelenlegi helyzetét?

Csavarga Rózsa: A belsőépítészet számomra a belső tér művészete, azaz a tér struktúrájának megkomponálása az abban elhelyezett tárgyak, színek, anyagok hierarchikus szervezése révén. Magában foglalja az épület minden funkcióját kiszolgáló eszközöknek – fénynek,

szellőzésnek, és minden egyéb funkcionálisnak – az építészeti koncepcióba való integrálását. Ez az integráció nagyon sokféle tudást igényel. Az Iparművészeti Egyetemen komplex tervezési metodikát oktattak: stílust, csomóponti megoldásokat, bútortervezést, épülettervezést. Minden részterületet olyan tanároktól tanulhattam, akik maguk is aktívan gyakorolták a szakmát. Lényegében személyre szóló képzést kaptunk valamennyien. A diplomámban – és még néhány éven át az utánam következők diplomájában is – az áll, hogy belsőépítész-tervező művész. Idővel ez a minősítés megszűnt, pontosabban átalakult és nekem úgy tűnik, hogy ezzel párhuzamosan az oktatásban is eltolódtak a hangsúlyok: bizonyos jelekből úgy érzékelem, hogy ma a látványtervezés kapja a főszerepet, pedig ez csak egyetlen szeglete a belsőépítészetnek. Azt tapasztalom, hogy a fiatal diplomásokból hiányzik az a fajta széles spektrumú tudás, az a teljesség, ami egyben látja az egész folyamatot és képessé teszi a belsőépítészt, hogy karmesterként azt levezényelje. Mindez azt sugallja, mintha már nem lenne szükség komplex tervezői tudásra, s a hiányosságokat a tervezők helyett majd a kivitelezők és a gyártók fogják megoldani a maguk érdekköre és technológiája alapján.

M.Sz.: A hetvenes-nyolcvanas évek jelentős állami cégei – mint a KÖZTI, ahol Ön is éveket töltött, az IPARTERV vagy a BUVÁTI – nagy projekteken dolgoztak, és azokból mintha nem lehetett volna kihagyni a belsőépítészeket. A munka és a tanulás szempontjából sokan ezekre az évekre, mint fénykorra emlékeznek vissza.

Cs.R.: Az említett nagy tervezőintézetek a munka minőségének garanciái voltak. Sok olyan kiváló tervező dolgozott ezekben, akiknek a véleménye, a szava, a munkája ma is mérvadó. Ezek az egyébként indokolatlanul nagyméretű és nagyhatalmú tervezőirodák megszűntek. A tervezők felelőssége ugyanakkor nem csökkent, de már nem áll mögöttük a jelentős pénzügyi, jogi és kapcsolati apparátus – amikkel az említett tervezőintézetek rendelkeztek –, pedig ezekre mind szükség van a kivitelezőkkel való kiegyensúlyozott együttműködéshez. Ezzel persze nem azt akarom mondani, hogy a központosított rendszer jó volt, de azt el kell ismerni, hogy volt egy szervezeti struktúrája, és azt gondolhatta az ember, hogyha ismeri a játékszabályokat, akkor jól tud működni benne.

M.Sz.: Létezik egy folyamat, ami alapvetően meghatározza, hogy egy belsőépítészeti munka jól avagy rosszul végződik?

Cs.R.: Szerintem három alapvető erő birtoklásán és egyensúlyán múlik minden belsőépítészeti feladat sikeres megoldása. Az *alkotóerő*, a *megnyilvánító erő* és a *megvalósító/irányító erő*. Az intuíció vagy az épülettel kapcsolatos gondolat, koncepció a kiindulópont, ami megfelel a funkciónak, a környezetnek, az elvárásoknak és a használók igényeinek. Ezt nevezem én alkotóerőnek. Ezt a gondolatot azonban láttatni is tudni kell, ehhez pedig megnyilvánító erővel kell rendelkezni. Vagyis be kell tudni mutatni rajzi perspektíván, egyre inkább 3D-s animáció és makett segítségével is, azaz a tervkonceptiót érthetően kell közvetítenie. Amikor a terv már mindenki számára egyértelmű, akkor kezdődik a folyamat legbonyolultabb része, a megvalósítás. A kivitelezés folyamatában az ördög a részletekben rejtőzik. A betervezett anyagok, technológiák megléte vagy hiánya, költsége, időszükséglete meghatározó, hiszen a tervezőnek a költségvetéshez és a határidőhöz is igazodni kell. A tervet ezért folyamatosan finomítani, módosítani kell olyan módon, hogy ne vesszen el se a koncepció, se a stílus, se a minőség eredeti és a megrendelő által elfogadott egysége. Ehhez nagyfokú

anyag- és technológia ismeretre, irányító erőre vagy képességre van szükség. Ha nincs megfelelő erőnk az irányításra, a projekt mindenféle tervezői szempontot és elképzelést kikerülve, akár figyelmen kívül is hagyva, arra megy, amerre akar, illetve amerre mások viszik. Számomra az *a tervező*, aki az ötlettől a megvalósításig a kezében tudja tartani a projektet.

M.Sz.: Mennyire tudta kézben tartani, irányítani, s az ötlettől a megvalósításig végigkísérni a MOM Kulturális Központ átalakítását, amiért elnyerte ezt a 14 évvel ezelőtt alapított díjat? Belsőépítészként mennyire elégedett ezzel a munkájával?

Cs.R.: Valószínűleg habitus kérdése, de száz százalékban soha nem vagyok elégedett az éppen átadott munkával. Már másnap azon gondolkozom, hogy mit csinálhattam volna másként. Ha például most kapnék egy kulturális funkciójú épületet, akkor abszolút a mobilitás irányába mennék el, mert a mai vizuális kultúránk annyira a fényről, az átalakuló terekről szól. Egy ilyen jellegű térkomplexummal is úgy kell „bánni”, mint egy átöltöztethető babával és nem úgy, mint egy fixált berendezési területtel. A belsőépítészettel éppen ezért egyre inkább a képzőművészethez érzem közel, mert egy hangulat megragadását és közvetítését – ami egyébként a képzőművészet sajátja – ma már sokkal többre tartom az ötletnél. S fényekkel, kivetítéssel, érzéki részletekkel roppant változatos dolgokat, nagyon jó hangulatokat lehet létrehozni. Ez a legtöbb, amivel megajándékozhatom az embereket. A stílussal és a hangulattal. Tulajdonképpen ezt kéri a belsőépítészettől.

Anyagkönyvtárak a nagyvilágban

Innovatív matériák tervező számára

Dr. Sacha Peters német fejlesztési konzulens és anyagszakértő a Haute Innovation ügyvezetője, a *Material Revolution: Sustainable Multi-purpose Materials for Design and Architecture* (Az anyag forradalma: Építészetben és belsőépítészetben használható környezettudatos multifunkcionális alapanyagok) kötet szerzője egy listát állított össze az elmúlt év legizgalmasabb újdonságaiból. Többek között megemlíti a kereskedelmi forgalomban *NeptuTherm* néven kapható, épület- és tetőszigetelésre alkalmas anyagot, melyet partra sodródott, elszáradt tengeri hínár labdacsokból (*Neptun Labdák/Neptune Balls*) állítanak elő. A bútortipar számára kínál új lehetőséget egy másik természetes anyag, a kókuszpálmák törzsének külső héjából készülő, a tölgyfánál keményebb kókusz kompozit. Az MDF-lapokra ragasztott, érdekes rajzolatú, vékony kókusz furnér kiváló tulajdonságokkal bír. Különlegességek a gomba alapú, organikusan fejlődő szálak anyagok, amelyek növényi hulladékkal keverve képesek felvenni bármilyen kívánt alakzatot. E rendkívül ellenálló, sűrű szerkezetű, könnyű termékek száz százalékban természetesek és antiallergének. (www.freshome.com nyomán)

De említhetnénk a kerámiatapétát vagy a világító alumíniumot, és akár Losonczy Áron találmányát, az üvegbetont is. Olyan vadonatúj vagy továbbfejlesztett anyagokról beszélünk, amelyek a közelmúltban tűntek fel, és egyes statisztikák szerint ma már hetven százalékban képezik a termékfejlesztés alapját, beleértve az építészeti és belsőépítészeti anyagokat is. Ez az „anyagi alapú” fejlődés hihetetlenül gyorsan zajlik, és olyan nagy mennyiségű új matéria feltűnését eredményezi, amely szinte lehetetlen feladat elé állítja még az újdonságokra nyitott, kutató szellemiségű felhasználókat is. Ennek a felismerésnek a jegyében számos olyan adatbázis, konzulens ügynökség alakult az elmúlt évtizedben, amely kifejezetten a legfrissebb fejlesztések, anyagminták összegyűjtésére szakosodott és arra vállalkozik, hogy ezekkel a most még szokatlan és rendhagyó újdonságokkal megismertesse a tervező szakmát. Az információ áramlásnak e különös szigetei hatalmas és egyre gyarapodó kollekciónal rendelkeznek a különleges tulajdonságokkal rendelkező új anyagokból, melyek képesek kiváltani/helyettesíteni az ismert matériákat. Érdeemes tudni e központok létezéséről és szolgáltatásairól, ezért is hívjuk fel rájuk a figyelmet. Az alábbi válogatásban a hálózati rendszerben működő anyagkönyvtárak közül három nemzetközi és egy magyar szervezetet mutatunk be.

tésére szakosodott és arra vállalkozik, hogy ezekkel a most még szokatlan és rendhagyó újdonságokkal megismertesse a tervező szakmát. Az információ áramlásnak e különös szigetei hatalmas és egyre gyarapodó kollekciónal rendelkeznek a különleges tulajdonságokkal rendelkező új anyagokból, melyek képesek kiváltani/helyettesíteni az ismert matériákat. Érdeemes tudni e központok létezéséről és szolgáltatásairól, ezért is hívjuk fel rájuk a figyelmet. Az alábbi válogatásban a hálózati rendszerben működő anyagkönyvtárak közül három nemzetközi és egy magyar szervezetet mutatunk be.

MATERIAL CONNEXION

A legnagyobb nemzetközi hálózattal, illetve adatbázissal rendelkező amerikai szervezet. Gyűjteményében több mint 6 500, kereskedelmi forgalomban is kapható anyag szerepel, s ez a szám – egy szigorú zsűrizést követően – havonta közel félszáz új fejlesztésű matériával bővül. Anyagminta könyvtárakkal is rendelkező irodáik New Yorkban, Bangkokban,

Kölnben, Daeguban, Isztambulban, Szöulban és Milánóban is felkereshetők. Az on-line könyvtárakban teljes gyártói és termékspecifikáció található, s a tagok szakértői tanácsadást is igénybe vehetnek a termékfejlesztés minden fázisában. Ügyfeleik között Zaha Hadid, illetve a Skidmore Owings & Merrill építészirodák mellett megtalálható a BMW, a Nestlé, sőt az Adidas is. Az éves egyéni tagsági díja 250 US dollár.

www.materialconnexion.com

STYLEPARK

A német alapítású on-line platform nem csupán adatbázis, de építészettel, designnal foglalkozó internetes magazin is. Adatbázisában majd 43 000 termék, 3 500 designer, és több mint 800 gyártó szerepel. A Material menüpont alatt közel 1 000 tétel található, amelyek gyártó-, felhasználási terület-, anyag-típus- és más szempontok alapján szelektálhatók. Minden anyaghoz részletes adatlap tartozik a tervezést segítő technikai specifikációval, a felhasználási területek ismertetésével és a gyártó megjelölésével. A regisztráció ingyenes, az anyagminták térítés ellenében rendelhetők.

www.stylepark.com

MATERIA

A holland szervezet az erős internetes jelenlét mellett kiemelt hangsúlyt fektet a fizikai megjelenésre. A látogatóközpont, az amszterdami Materia Centre

mellett éves rendszerességgel kiállítást rendez a legfrissebb fejlesztésű anyagokból, sőt szubjektív ajánlásokat is készít. Saját kiadványokat jelentet meg kifejezetten építészek, belsőépítészek számára, amelyeket saját webshopjában értékesít. A honlapon a regisztráció ingyenes, ezzel automatikusan előfizethető a havi hírlevél is. A Materia minden on-line szolgáltatása ingyenes, beleértve a gyártók által biztosított letölthető adatlapokat is.

www.materia.nl

MATERIAL SERVICE

A válogatásban egyetlen hazai vállalkozás jó néhány éve kutatja és gyűjti a leginnovatívabb és leglátványosabb belsőépítészeti anyagokat, technológiákat, melyek a nemzetközi piacon elérhetők. A különböző matériákat egy egyszerűen kezelhető on-line adatbázisban bocsátja az érdeklődők rendelkezésére, de tapintható anyag- és mintakönyvtárral is várja a kreatív szakmák képviselőit. A különféle anyagok és termékek forgalmazása mellett tanácsadással, projekt specifikus konzultációval, illetve további termékek felkutatásával is foglalkozik. A Material Service alapítója, Vági Oszkár céljai közé tartozik, hogy magyar termékeket is bevezessen a nemzetközi piacon.

www.materialservice.hu

Rothman Gabriella

Hazai fejlesztések

Kísérletek fémmel és üveggel

A hazai tervezők és kutatók körében is találni példákat sikeres anyagkísérletekre. Losonczy Áron LiTraCon™ néven világhírűvé vált fényáteresztő betonja az utóbbi évek egyik legizgalmasabb magyar találmánya éppen az építészeti-belsőépítészeti projektekben alkalmazható látványosan. Az alábbiakban rövid ismertetést olvashatnak néhány további hazai anyag újdonságról.

ALUMÍNIUM FÉM-HAB ÉS ÉPÍTÉSZET

Az alumínium kiváltásának egyik jövőbeni változatát kínálja az az alumínium hab, amelyet a Bay Zoltán Alkalmazott Kutatási Közalapítvány miskolctapolcai intézetében fejlesztettek ki, Dr. Babcsán Norbert kutató irányításával. A cellás és buborékos fémszerkezetek eddig sem voltak ismeretlenek az anyagfejlesztők számára és lehetett sejteni, hogy a közlekedésben, a szigetelésben és az épületszerkezetekben egyre nagyobb szerepe lesz a fémhab-alapú anyagoknak. E kutatásokba hozott nagy előrelépést a miskolci kutatók által kifejlesztett eljárás, amely a fémhab tulajdonságait vizsgálta. A habosított fém attól lesz könnyű, de mégis kemény, hogy az anyagba buborékok kerülnek, és így jön létre a cellás szerkezet. A magyarországi fejlesztések egyik legfontosabb eredménye, hogy immár egészen kis méretű, mindössze 1-3 milliméteres buborékokat is létre tudnak hozni, ami azért lényeges, mert a buborékok méretétől függ a létrejövő anyag merevsége, hővezető- vagy hangszigetelő képessége is. A másik jelentős eredmény, hogy a kifejlesztett anyag az eddig ismertekkel ellentétben újraolvasztható, ráadásul úgy, hogy kedvező tulajdonságait is megőrzi. Így ma már olyan, hungarocell könnyűségű fémhab is előállítható, ami rendelkezik a fémek keménységével és egyéb hasznos tulajdonságival. A Dél-Koreában megtartott MetFoam 2011 szakmai konferenciáról Dr. Babcsán Norbert a legjobb szakmai előadásnak járó elismeréssel tért haza, ami a magyar fémhab nemzetközi sikerét is jelentheti.

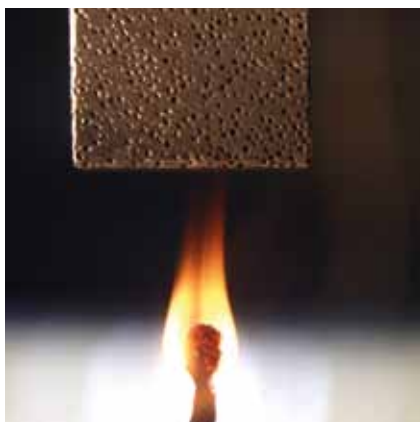
Az alumínium hab építészeti hasznosítására minden olyan terület elképzelhető, ahol eddig alumíniumot alkalmaztak, így burkolatok és nyílászárók gyártásánál, illetve önhordó héj-tartószerkezet készítésénél, mint például a Future Systems által tervezett birminghami krikettpálya VIP-páholya és sajtóépülete.

www.alueurope.eu | www.aluta.hu

GRAFIKAI ÜVEG?

Szentgyörgyi Szandra formatervezőként végzett 2006-ban a Moholy-Nagy Művészeti Egyetem Formatervező szakán. Az elmúlt években Ballai Gyulával, egy neves üveg üzem tulajdonosával közösen fejlesztette ki a grafikai üveget, mely elnevezés olyan fényes, matt, félig fényáteresztő vagy átvilágítható felületű üvegekre utal, melyeken térhatású és az adott tér jellegéhez, hangulatához alkalmazkodó, egyedei grafikai motívumok jelennek meg. A grafikák színe és mintája több üvegrétegen keresztül tűnik fel, számtalan optikai térjátékot eredményezve. Szentgyörgyi üvege nem csak falburkolatként, hanem térbe állítva, két oldali látványelemként, térelválasztó üvegfalként, tolóajtóként is alkalmazható, illetve pult, padló, lépcső, lépcsőkorlát és zuhanykabin is tervezhető belőle. A külső környezeti hatások ellen is védő saját fejlesztésű, UV- és karcálló üvegbevonat lehetővé teszi a felületi struktúrák variálhatóságát a jól ismert technikákkal, mint a homokfújás vagy a laminálás, aminek köszönhetően további változatos felületi és térbeli alakzatok jöhetnek létre. A speciális technológiával tervezett és gyártott grafikai üvegek közületi terekben – szállodákban, irodákban, vendéglátó helyeken – és privát enteriőrökben egyaránt látványos, de funkcionális belsőépítészeti látványelemként is kiválóan alkalmazhatóak.

www.enigmaglas.com

Elismerés a pannonhalmi zarándokház- és kápolna együttesnek

Az európai építészeti szakfolyóiratok egyik legelismerettebbje, a német AIT, melynek *Global Award 2012* pályázatán, egyházi épület kategóriában első díjat nyert a Czita Építésziroda. Az elismerés a pályázók nagy száma miatt különösen figyelemre méltó, hiszen 47 országból 825 építésziroda 1750 pályaművet adott be). A zsűri húsz kategóriában tíz pályaművet választott be a döntőbe, e kategóriák egyikében lett első a Szent Jakab Zarándokház és Kápolna.

Pannonhalmát újabban a hazai kortárs építészet fellegváraként jegyzi a szakma, ahova már nem csak a történelmi múlt emlékei okán, hanem a 21. század momentumai miatt is érdemes elzarándokolni.

Az Apátságtól, így a látogatóktól és a világi zajoktól is távolabbi, csendes ligetben álló egyházi épületeket a Czita Építésziroda (Czigány Tamás, Papp Róbert, Cseh András) tervezte. A több vendégházból, illetve közösségi házból és kápolnából álló együttesbe zarándokok éppen úgy kérhetnek bebocsátást, mint kiránduló iskolások vagy éppen családok. Régebbi, közel száz éves, de felújított épületrészek (az étkező, az előadóterem és kiszolgáló egység számára), illetve új épületek (a szálláshelyeknek) elszórva sorakoznak a közel három hektáros területen. A húsz négyzetméter alapterületű és kilenc méter magas, vízszintesen egymáshoz erősített natúr vörösfenyő gerendákból épített kápolna magányosan áll, mindentől messze. Nincsenek rajta ablakok, és az ajtó helyét is pusztán keskeny nyílás jelzi, a természetes fény – elektromosot ne is keressünk – és a levegő szabadon jut be a réseken. „Átmeneti tér a természetben” – jellemzik munkájukat a kivitelezők: az építésziroda tagjai és építészhallgatók, akiknek kétkezi munkájával épült fel az elmélyülés, a visszavonulás kápolnája Pannonhalmán.

FOTÓK: SZENTIVÁNYI JÁNOS

Vincze László munkája a világ legjobb téглаépületei között

Vincze László majorsági épülete bekerült a világ leginnovatívabb téглаépületeit bemutató *Brick '12* albumba, melyet a Wienerberger cég immáron ötödik alkalommal adott ki a *Brick Award* nemzetközi építészeti díjjal egyidejűleg. Az idei albumban 240 oldal szól a téглаépítésről, nemzetközi híró szakújságírók tollából származó tanulmányok mutatják be az öt díjnyertest, és további 45 téглаépületet az alábbi kategóriákban: *speciális megoldások téglával, családi ház, nem lakás céljára szolgáló építmény, lakóépület és átépítések*. „A könyv több mint a jelölt projektek képeskönyve – állítják a szakemberek. – Megalapozott kézikönyv egyetemistáknak, építésznek és az építészet szerelmeseinek, amely nem hiányozhat egyetlen egy jól megválogatott könyvespolcra sem”.

Az idei kiadvány két okból is különösen ajánlott. Egyrészt, mert az idei album kiegészült egy *Brick+* nevű magazinnal is, amely a modern téглаépítészet aktuális fejlesztéseivel foglalkozik. Bemutatja többek között a londoni Tate Modern bővítését, melynek során a svájci *Herzog & de Meuron Építésziroda* a téglát választotta a projekt építőanyagaként. Továbbá megtaláljuk benne David Chipperfield építész portréját, aki magát „a jó, öreg téгла” nagy barátjának nevezi, illetve olvashatunk egy esszét Kurt Ohnsorg keramikusról, melyet az irodalmi Nobel-díjas író, Elfride Jelinek jegyez.

Másik ok, hogy belelapozzunk e könyvbe, egy magyar alkotás, Vincze László egykori majorsági épületből átalakított lakóháza, melyet az elmúlt két évben épült téглаépletek legjobbjai közé sorolt a zsűri. Munkájáról a tervező a következőket írja. „A festői szépségű településen az 1949-ben létrehozott gazdasági, majorsági telepen állattartással foglalkoztak. Majd' 60 év alatt a telep teljesen elhasználódott, az épületek állaga kritikussá vált, elkerülhetetlen lett a telep jövőjének újragondolása. Tulajdonosváltással és az állattartás megszűnésével a birtokhoz tartozó szomszédos mandulaültetvények művelése vált fő tevékenységgé. A tönkrement épületek bontásával és az értékesek felújításával folyamatosan válhat újra élő helyé a majorság. Ennek első lépcsője az 50-es években készült közel 870 nm-es állattartó épület felújítása, a gondnoki lakás és a tulajdonos lakóépületének felépítése. A lakóház építészeti előképe John Pawson svédországi Baron House munkája.”

www.vinczeandlaszlo.com

Az épületről – az előképekről, a hazai építési szabályozókról, igényről és igénytelenségről, illetve inspirációkról – az építész, Vincze László írása, illetve a Brick Award-ról további információk, melyek a mellékelt Brick Quiz kitöltését is segítik, a www.mek.hu oldalon olvashatók.

Wienerberger Brick Award 2012 – Brick kvíz

A Wienerberger AG 2012. május 3-án Bécsben ötödik alkalommal ítélte oda a nemzetközi kiírású Wienerberger Brick Award díjat. Tégeléből tervezett, kiemelkedő projektjeiért idén öt nemzetközi tervezőt tüntetett ki a világ legnagyobb téglagyártó cége.

További részleteket a wienerberger.hu weboldalon olvashat!

Tesztelje a Wienerberger Brick Award-dal kapcsolatos ismereteit! Töltse ki a Wienerberger Brick Award kvízzjátékot!

Válaszait 2012. július 15-én, 24 órától – legkésőbb 2012. július 31-én, 24 óráig küldje el az info@wienerberger.hu e-mail címre. Az első 10 helyes válaszadó értékes Brick '12 könyvet kap ajándékba. Sok szerencsét kívánunk!

Wienerberger
Building Value

A nyereményjáték feltételei: A helyes válaszokat kizárólag 2012. július 15-én, 24 órától – legkésőbb 2012. július 31-én, 24 óráig tudjuk fogadni. Az ezen időpontok előtt vagy után érkezett helyes megfejtések automatikusan kizárára kerülnek. A játékban kizárólag a helyes válaszok tekinthetők érvényesnek. A játékban a Wienerberger Téglaiipari zRt. és Magyar Építész Közlöny és mek.hu alkalmazottjai nem vehetnek részt. Az ajándék könyvek adóvonzatát a Wienerberger Téglaiipari zRt. fizeti be az adóhatóságnak a játék lezárulta után. Az ajándék könyv készpénzre nem váltható. A könyvet a nyerteseknek ajánlott – tértivevényes postai küldeményként küldjük meg, vagy személyesen, előre egyeztetett időpontban a Wienerberger Téglaiipari zRt. budapesti székházában (1119 Bp., Bártfai u. 34.) adjuk át. A Wienerberger a nyereményt egyszeri alkalommal postázza, nem vállal felelősséget az esetlegesen rosszul megadott kézbesítési cím miatt visszaérkező, vagy az át nem vett küldeményekért.

1. Hányadszor kerül sor a Wienerberger Brick Awardra?

3 5 7

2. Hány projektet jelöltek összesen a 2012-es Wienerberger Brick Awardra?

20 50 100

3. Melyik tervező nyerte a 2010-es Wienerberger Brick Awardot?

Hansjörg Göritz Peter Zumthor Josef Pleskot

4. Mi a címe a Wienerberger Brick Award keretein belül megjelenő könyvnek?

Brick'12 Callwey'12 Wienerberger'12

Az ábrázolt geometria Megyik János kapuszobra Debrecenben

Golda János és Szenderffy Gábor tárlatvezetése Megyik János festőművész kiállításán

Május 19-én, szombaton délután négy órakor a Ludwig Múzeum folytatta régi jó szokását: beszélgetéses tárlatvezetés közepette tekinthetjük meg egyik kiállítását, nevezetesen Megyik János *A kép tere* című gyűjteményes tárlatán tartott előadást Golda János és Szenderffy Gábor építész. Megyik munkássága szinte pályakezdésétől fogva közel áll az építészethez, egyik legutóbbi művéről pedig nehéz eldönteni, szoborral vagy épülettel állunk-e szemben. A Debreceni Egyetem (Golda, Mészáros Erzsébet és Szenderffy, vagyis a Teampannon Kft által tervezett) Élettudományi épületének 2005-ben felépült kapuépítményéről van szó, amely tulajdonképpen a könyvtár tömbjéből kinövő épületrészlet. Indításképpen az építészek ismertették az épület tervezésének gondolati útját, majd a művész válaszolt felvetéseikre, azután pedig a termekben sétálgatva, egy-egy műnél megállva beszélgettünk Megyik Jánossal és a két építésszel.

Megyik évtizedek óta a „kép”, a reneszánsz óta létező, klasszikus perspektíva-szerkesztést alkalmazó „ablak a világra”-típusú táblakép vizuális-formai szerkezetét kutatja. Méghozzá annak térbelivé vetített szerkezetét, ezért, mint maga is számos alkalommal kifejtette, a képzőművészet és az építészet közötti átjárás kérdései igen régóta foglalkoztatják. Bár festészetet tanult és ma is festőnek mondja magát, munkái a festészet problémáinak elvont, szinte matematikai tisztaságú vizsgálatát dokumentálják, erősen elméleti jellegűek. Úgy mondanám: elhagyta a festészetet, hogy szabadon foglalkozhasson vele. A képzőművészet jelentésvesztése, amelyet Marcel Duchamp 1917-ben kész tárgyak – palackszárító, piszoár, vagy biciklikerek – saját műként való kiállításával ékesszólóan bemutatott, azóta is festők és szobrászok generációit tereli a művészet önvizsgálatának útjára. Megyik János is alapvetőnek tartja a francia művész problémafelvetését. *„Műveim nincsenek, csak kísérleteim vannak.”* – jelentette ki például a Ludwig Múzeum tárlatvezetésén. Ezek a kísérletek a képtől az általa megalkotott projektív geometria segítségével térbeli alakzatokhoz, mondhatni szobrokhoz vezették őt, s innen tovább az építészethez. A kiállításon bemutatja Korpusz című fotogramját, és az abból kiindulva készített projektív tárgyat és geometriai installációt is. A mű paradox módon a gondolati térben folytatódik, s Megyik festészetét nyugodtan nevezhetjük a Duchamp-i értelemben gondolati festészetnek, amely azonban mégis folyamatosan tárgyakat hoz létre. Ám ezek a tárgyak nem

annyira retinánknak, mint inkább agyunknak adnak feladatot. Különösen megragadta a figyelmemet az 1990-es *Képtérmodell* című munka, egy térbe lógatott, felismerhetetlen alakú és rendeltetésű pálcika-konstrukció, melynek a spotlámpa fénye által a falra vetett árnyéka térbeliséget is érzékeltető, bonyolult, de érthető tárgy rajzolatát adta. Mi ez, ha nem a térbeli anamorfózis feltalálása?

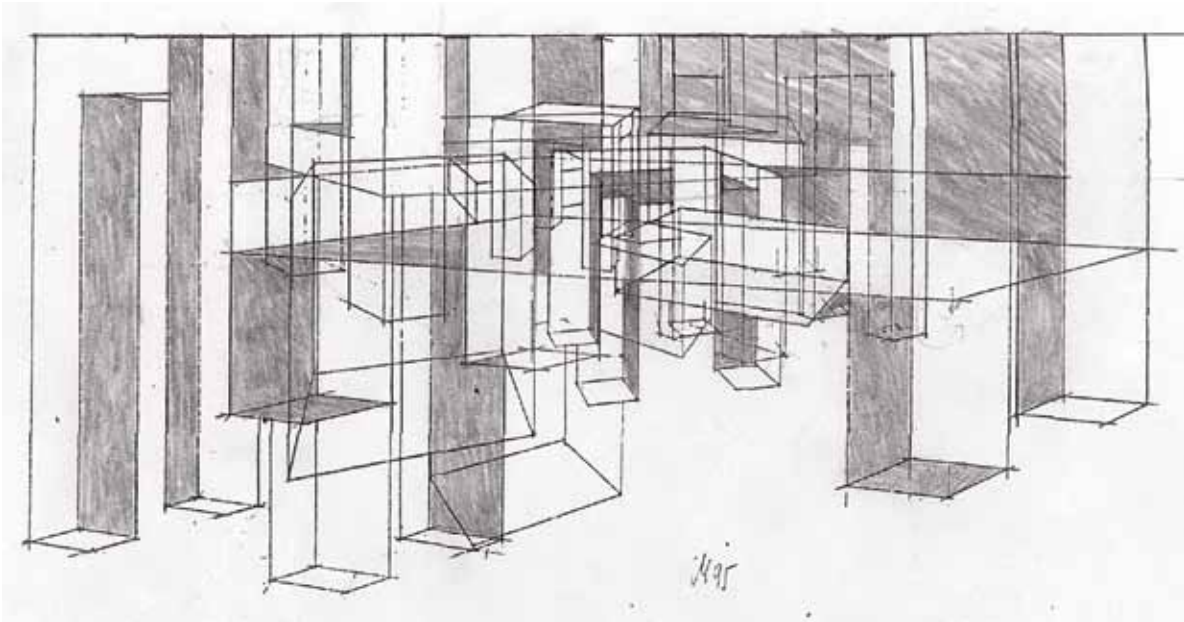
Az alapvető különbség építészet és szobrászat között, hogy míg a képzőművész a műterem magányában is létrehozhatja életművét, az építész ezt sohasem tudja megtenni. Az építés folyamatában a megrendelő és a kivitelező sokszor a tervezéshez hasonló fontossággal bír a megvalósuló mű szempontjából, így az építés közösségi cselekvéssé válik. A debreceni kapuépítmény meg is erősíti és ugyanakkor cáfolja is ezt a tételt: Megyik, igaz nem egyedül, hanem az építészek közreműködésével, közösségi tartózkodásra szolgáló helyet, építményt hozott létre. Mert a kapuépítmény valójában fórum és találkozóhely is egyben. De ugyanennyire tekinthetjük kapu-szobornak is.

Golda János a szerkesztettségben – az összerakás-ban, ahogy ő mondja – látja a közös vonást az építészet és Megyik művei között. Én nem írnám alá ezt a véleményt. Megyik gondolkodása elvont, geometriai jellegű, és bár kétségtelenül megszerkeszti installációit, a lényeg egyik fele „csak” agyunkban képződik, nem látható a tárgyasult művön. Szenderffy Gábor a számítógépes építészeti tervezéssel állítja párhuzamba Megyik munkáit, s kétségtelen: Megyik a projektív geometria alkalmazásával váratlan és bonyolult téri-képi szituációkat képes előállítani.

De visszakanyarodva Megyik János, Golda János, Szenderffy Gábor és Mészáros Erzsébet közösen tervezett munkájához, tény, hogy a kapu-épület szobrászati karaktere könnyíti, oldja a szigorúan szerkesztett épületegyüttes rendjét. A kapu kivágataival Megyik képet hoz létre, a látvány geometrikusan átírt redukcióját alakítja itt épülettagoló motívummá. Ház és plasztika, építészet és szobrászat egysége marasztalja az embert, a külső és a belső tér sajátos keveréke megállásra és elgondolkodásra készítet. De jelentésről nem beszélhetünk: sem Megyik, sem a tervező építészek nem dolgoznak ilyesmivel. A kapu nem jelent többet, mint funkcióját, rajta át jutunk az Élettani Épülethez. Mert nem kerülhetjük ki.

Sulyok Miklós, művészettörténész

FOTÓ: BUNOVSKY TAMÁS, SÜLYK MIKLÓS

Szokatlan irodalom óra

Grafika az Árkád Szeged tereiben

A képzőművészetnek sokáig kitüntetett hely jutott az építészetben – freskók, stukkók, domborművek borították be egykoron az épített terek falait. A kortárs építészet azonban inkább utólagos befogadója a művészeti ágaknak és csak olykor-olykor fordul elő, hogy az építészeti tervezéshez közvetlenül kapcsolódik. Néha azonban találni erre is példát, így a tavaly októberben átadott Árkád Szeged épületében, melyet a *3h Építésziroda* (Gunther Zsolt, Csillag Katalin és társai) tervezett, míg beltéri folyosóin egy fiatal grafikusművész, Baráth Dávid munkája látható. Baráth nem először került kapcsolatba az építészetrel, egy külföldi könyvkiadó felkérésére pár évvel ezelőtt rendhagyó „tourist guide” grafikai-képeslap sorozatot tervezett, amelynek lapjain Budapestet a művészet és az építészet iránt érdeklődő külföldiek számára a magyar konstruktivizmusra (Moholy-Nagyra és Kassákra) utaló grafikai jelekkel írta le (*Cicada Books: Graphic Guide Europe, 2009*). De dolgozott közös projekten Tadao Andóval és Ron Araddal is, és ő volt, aki felfrissítette Finta József építészirodájának régi arculatát. A szegedi munkáról és általában a grafika és az építészet lehetséges kapcsolatáról beszélgettünk.

Rubóczki Erzsébet: A kérdés roppant egyszerű. Milyen szerepe lehet a grafikának az építészetben?

Baráth Dávid: Különösen közintézményekben, publikus helyeken – üzletközpontokban, reptereken, kórházakban, múzeumokban – komoly jelentősége van a grafikai elemeknek, feliratoknak, logóknak, irányítótábláknak, csak hogy a leggyakoribb és legtriviálisabb példákat említsem. Ha jó a grafika, segítheti az épület működését és egyben utal annak jellegzetességeire is, leképezi, tipográfiai formába önti azt. Az optimális az lenne, ha a grafikai folyamat nagyjából az épülettel együtt alakulna. A hangsúly az *együtt* szón van, nem az utólagos, „találj ki valamit erre a felületre” szemléletről beszélek. Az általam preferált megközelítés a *space design* kifejezéssel írható le, ami arra a komplex

téri tervezésére utal, amelyben a kezdeti lépésektől – de legkésőbb az ötletek finomításától – bevonnak olyan szakembereket, grafikusokat, designereket, akik a betűk, az információs rendszerek „szép formába öntésével” foglalkoznak. Az építész megtervezi az épületet, míg más szakemberek meg tudják határozni a létrejött térben a mozgás irányát, a grafikusok pedig annak tudói, hogy melyek azok az *eye-catching* (szemet megragadó) elemek, amelyekkel, egyfajta automatizmust kiváltva az emberi agyban, rá tudnak erősíteni az épület karakterisztikájára.

R.E.: Szegeden, a többszintes bevásárlóközpont falán ilyen automatikus „sorvezető” lett egy Juhász Gyula vers.

B.D.: A szegedi munka azért kivételes, mert valójában egy franchise-rendszer részeként működő, meglévő logóval és kialakult elképzelésekkel, kiforrott épületrendszerrel rendelkező láncolati arculatba lehetett valami szokatlant és egyedit belevinni, a beruházó érzékenységének is köszönhetően. Így már az épület tervezésekor figyelembe vették a szegediek erős érzelmi kötődését a város központjában található, de évek óta üresen álló Szegedi Kenderfonóhoz, amelyet az összeomlás veszélye miatt le kellett bontani, és amelynek a helyén felépült az új üzletközpont. A grafikában mi is a városiakok kötődéséből indultunk ki, próbáltuk megragadni a *szegediség* lényegét, olyan nyelvezetet, színeket és formákat keresve és ezeket olyan grafikai eszközökkel megoldva, hogy akiknek készült, megértsék és könnyen befogadják. Volt egy facebook-os közvélemény kutatás, melyben arra keresték a választ, hogy melyek azok az elemek és fogalmak, amelyek a helyiek számára leginkább leírják a várost. Így választották ki a beltéri falak sárga színét, utalva a dél-magyarországi város napsütéses klímájára, a hajdani Kenderfonó Gyár emlékét, amit néhány régi szövőgép és egy kötélből font *Szeged* felirat is megidéz, illetve Juhász Gyulának a *Szonett Szegedhez* című versét.

R.E.: Ha valaki akarja, szintről szintre járva elolvashatja a verset, de talán mégsem ez volt a fő cél: a betűk és a szavak sokkal inkább különböző léptékben megjelenő jelek lettek, amelyek oldják, ritmizálják és dinamizálják a hatalmas falfelületeket.

B.D.: A több ezer négyzetméter óriási felület, valószínűleg „életem legnagyobb fala”, melyen nem klasszikus irányítói feladatot lát el a grafika, hanem az épület dilatációjához, tartóoszlopaihoz és pilléreihez alkalmazkodó, közérthető dekorációként szolgál. A célunk az volt, hogy a grafika az épületet képviselje, szekunder szinten erősítse annak karakterét és automatikusan segítse annak használatát.

R.E.: A betűkből, a verssorokból megalkotott tipográfia az épület nagyon karakteres eleme lett. Hasonló szimbiózisra mennyire találni példát a kortárs építészetben?

B.D.: Számomra a hazai építészetben a Terror Háza Múzeum F. Kovács Attila tervezte markáns pengéfala a stencil betűkkel a legsikeresebb példa. Ha a múzeumról beszélünk, mindenkinek ez a pengéfal és az abból kihasított betűk jutnak először az eszébe. A grafika és az épület szimbiózisának legfigyelemreméltóbb nemzetközi példájának a portói *Casa da Musica* arcukat tartom (Zene Háza, építész: Rem Koolhaas 2005, grafikus: Stefan Sagmeister). A Sagmeister vezette grafikuscsapat megértette az építész gondolkodást, amikor az épület markáns, szabálytalan kristályra hasonlító formájából indult ki és ebből moduláris logókat hozott létre. Ezek bizonyos mértékig változnak – képesek alkalmazkodni a ház aktuális kiállításaihoz –, de mindig az épületre utalnak. Egyébként nem csak az épület vált világhírűvé, hanem a grafika is, amely építészeti szakkönyvekben éppen úgy megjelent, mint az épület a grafikával foglalkozó kiadványokban. Ez egyértelműen igazolja, hogy Koolhaas munkájáról és általában az építészetéről nem csak építészeti, hanem grafikai szempontokat figyelembe véve is lehet beszélni. Azt gondolom, hogy a művészetek minél szélesebb körű szimbiózisa olyan szinergiákat hozhatna létre, amelyekről érdemes elgondolkozni, s talán éppen most, a nagy állami és önkormányzati beruházások – Ybl Bazár, Várnegyed, Kossuth tér – indulásakor.

Árkád Szeged projekt stáblista

Megbízó: ECE Projektmanagement Budapest Kft.

Ügynökség: 321 Associates

Projektvezető: Széplaki Péter / 321 Associates

Kreatív koncepció és grafikai tervezés:

Baráth Dávid / 321 Associates

Grafikai tervezés és nyomdai előkészítés:

Milléte Balázs / 321 Associates

www.321.co.hu, www.davidbarath.com

Egy építész rendhagyó akadémiai székfoglalója

Skardelli György kiállítása

Június 7-én rendhagyó kiállításra invitált a meghívó a MÉSZ Ötpacsirta utcai székházának Kós Károly Kiállítótermébe. Skardelli György székfoglalóját hallhatták, illetve az életmű kiemelkedő alkotásait sajátos technikával készült tablókön láthatták is az érdeklődők. Az építészt a Széchenyi Irodalmi és Művészeti Akadémia az alábbi székfoglalót követően a soraiba fogadta.

Jelentés a harcvonalból

Minden azzal kezdődik, hogy meghúzod az első vonalat a skicc pauszon. Mégsem. Azzal kezdődik, hogy valami a fejedbe fészkeli magát és úgy érzed, hogy le kell rajzolnod, majd az első skiccet dühödten összegyűröd és a szemétkosárba dobod. Majd felveszed a földről és újra megpróbálsz bedobni, mégis csak kosaraztál valaha, nem tudom hány évig, nem tudom hány csapatban, és mégiscsak bedobó volt a neved. Azt hiszem az lesz a vég kezdete, ha a stúdióból valaki többször talál be a kosárba ötből, mint én... Hiába, az első meghúzott vonal soha nem olyan szép, mint amilyennek elképzeled a fejedben. Nekem legalábbis nem. Sokak első skiccei sokszor megjelennek különböző szakmai médiumokban, és én mindig arra gondolok, hogy ezek az első skiccek az épület átadása után készültek, higgadtan, nyugodtan, már nem remegő kézzel, kételyektől mentesen. Ezt persze az irigység és a sosem elkerülhető gyötrellem előttem álló kínjai mondatják velem, ami a feladat kibontása során ott vár egészen a tekercs végéig. És megkezdődik a küzdelem, hogy a gondolatból – már ha arra érdemes – vázlat, majd műszaki rajz készüljön, amely megteremti a lehetőséget a megvalósításra. A kételyek végigkísérnek az utolsó döntésig, és állandóan ott motoszkál a fejedben, hogy lehetne jobb is, sokkal jobb. Azért, mert megnyerted a pályázatot ne gondold, hogy jó is, amit lerajzoltál. Kétségtelen, lerajzoltál valami elfogadhatót, de azért állj csak meg, lépj hátra, nézz rá még egyszer, most ezt tényleg komolyan gondolod?! Holnap a megrendelő elé kell vinned, ráadásul nem biztos, hogy megérti a rajzot, holnap a zsűri előtt kell bemutatnod, ők viszont értik (bár ők sem mindig), holnap meg-

építik, aztán nézheted, valóban ezt akartad? Ez már nem tréfa, milliárdokról, milliárdokról döntesz, úgy, hogy ami elkészül évekre, évtizedekre meghatározza az emberek életét. Akár akarják, akár nem. Belenyomulsz az életükbe a házaiddal,

sokak mindennapjainak részese leszel. Ez nem egy könyv, ha unalmas, leteszed, nem festmény, amelyről elfordíthatod a fejed, ha érdektelen, és nem zene, amelynél a disszonáns elemekre reagálva otthagyd a koncertet vagy leveszed a lemezt a lejátszóról. Ha te disszonáns elemekkel operálsz, azt mindenki, mindenkor megszenvedi, mert ahogy mondják, az építészlet megfagyott muzsika. Az sokáig ott marad, azt lakják, oda járnak tanulni, dolgozni, szórakozni, gyógyulni és meghalni. Ezért aztán gyakran teremtőnek képzeld magad. Ha összeállnak a dolgok, szárnyalsz, repül a kezeden a ceruza, minden jónak tűnik. A fények úgy hasítanak, ahogy gondoltad, az árnyékok úgy esnek, ahogy vártad, harmóniában vannak az anyagok egymással, és működik az egész. Mámorító érzés, ezért érdemes élni. És jönnek a viszszejelzések is, laikustól és szakmabelitől egyaránt. Valóban tetszik nekik, és nem csak mondják, de úgy is gondolják, és évek múlva is úgy gondolják. Díjakat adnak, szorongatják a kezéd, megcsókolnak jobbról és balról, néha még férfiak is, kikérik a véleményed, különböző médiumokban is megszólalsz, terveket bírálsz és diplomákat írsz alá. Meghívják az Akadémiára. És azt gondold, hogy most már tudsz valamit az építészetéről... Egészen addig, amíg újra leülsz a rajzasztal mögé, mert megint eszedbe jutott valami és le akarod rajzolni. És akkor kezdődik az egész előlről, minden gyötrelmével, minden kételyével és minden szenvedélyével, és nem mindig a síma, kikövezett utat választva talán még van erőd magad mögé állítani a munkatársaidat ebbe az újra és újra kezdődő, mindennapi küzdelembe, hogy aztán egy kitüntetett pillanatban mások elé tárd mindazt, ami valójában nem több csupán, mint egy jelentés a harcvonalból.

Skardelli György

VAN MEGOLDÁS A PALATETŐK FELÚJÍTÁSÁRA!

A prognózisok szerint az évtized közepére tömegesen szorulnak majd renoválásra azok a tetőszerkezetek, amelyeket 30-50 évvel ezelőtt palával fedtek. Mivel azóta az azbeszt tartalmú anyagok használatát rendszeresen betiltották, a felújítók komoly problémával találják szembe magukat.

A felújításkor jelentkező problémák

A palatető elemeinek az eredetivel egyező pótlására nincs lehetőség, hiszen ilyeneket káros azbeszttartalma miatt már nem forgalmazznak. A lapokat nem szabad sem vágni, sem fűrni. Az elbontás költsége egy-egy családi ház esetében több száz ezer forintba is rúghat, hiszen a törmelék veszélyes hulladéknak minősül, elszállításának kényes műveletét csak az arra kijelölt, speciális szaktudással és jogosítványokkal rendelkező cégek végezhetik. Ugyanakkor komoly műszaki (vízelvezetési, statikai, rögzítéstechnikai, épületfizikai) szempontokat vet fel a helyettesítő anyag kiválasztása, hiszen pl. ezeket az épületeket eleve úgy tervezték, hogy a falaknak, illetve a tetőszerkezetnek csak kis súlyt kellett megtartaniuk.

Mit lehet tenni?

A még megfelelő állapotban lévő palafedésre - annak elbontása nélkül - új segédváz, és arra teljesen új Lindab tetőrendszer kerülhet. A Lindab svédacél alapanyagból készülő rendszereinek kicsi önsúlya miatt minimális többletterheléssel kell számolni, így máris áthidalhatóvá válnak a szerkezeti komplikációk. Mivel nem kell elbontani a régi palát, nem kell elszállítani a veszélyes hulladékot, és hosszú időre tartós új tetőfedés fogja védeni az épületet, ezért ez igen gazdaságos

felújítási módszer, amely a nagyszilárdságú anyagnak, a tökéletes vízzáróságnak és a mechanikai hatásokkal szembeni ellenállóságának köszönhetően egyszerűen a legkorszerűbb technológia is. A kiváló műszaki paramétereken túl a legdivatosabb trendeknek vagy akár a klasszikus ízlésnek is megfelelő, esztétikus tetőzet valósítható meg a sokféle színárnyalatban, mintázatban és profilméretben (trapéz-, cserép- vagy síklemez) kapható Lindab termékek alkalmazásával.

A Lindab jó tanácsai a kivitelezéshez

A munkálatok megkezdése előtt szakemberekkel meg kell vizsgáltatni a meglévő tetőszerkezeti elemek (lécezés, szarufa) állapotát és teherbíró képességét. Ha ez megfelelő eredményt, hozott megkezdődhet a régi palafedésen keresztül fa segédváz (ellenléce léce vagy deszkázat) szerelése a meglévő tetőszerkezethez, statikailag méretezett átmenő csavarokkal. Amennyiben a megmaradó palafedés másodlagos vízelvezetés céljára alkalmas, akkor tetőfólia elhelyezése nem szükséges, ellenkező esetben páraáteresztő („lélegző”) fólia beépítése szükséges az új tetőfedés alá. Az itt kialakuló légrést ki kell szellőztetni a pára elszállítása érdekében, ezáltal egyrészt elkerülhető a vízszedés, beázások és penész megjelenése, másrészt a tetőtér hővédelme is jelentősen javul.

Az új tetőfedés lehet egyszerűbb megjelenésű gazdasági vagy melléképületnél Lindab Coverline trapézlemez, lakóépületnél Lindab Topline műanyagbevonatos vagy Roca kőzúzalék-bevonatos cserepeslemez, míg elegánsabb lakó- vagy középület esetében SRP click síklemez tetőprofil vagy akár a legváltozatosabb tetőformák fedésére is alkalmas PLX korcolt síklemezfedés.

A biztonságos és esztétikus vízelvezetés biztosítása érdekében az elavult, károsodott ereszcatornát is javasoljuk lecserélni - a tetőfedéshez illeszkedő Lindab Rainline magas minőségű rendszerre.

Lindab Felújítási aktualitások: www.tetonyero.lindab.hu

Lindab Kft., Biatorbágy
www.lindab.hu Tervezői Portál

Építkeznek? Felújít? Felújítást tervez?

Épületeink, otthonaink felújításával lehetnek esztétikai céljaink, de vezérelhetnek a karbantartást, állagmegóvást szolgáló, a funkcionalitást bővítő vagy az ingatlan értékét növelő célok.

Ha új tetőt szeretnénk, ha régi palatetőt bontás nélkül kívánunk felújítani, vagy a beázásoktól szenvedő, régi lapos tetőt kell helyettesíteni új, nagyobb hajlású tetőszerkezettel és tetőfedéssel, vagy akár komplett szint ráépítésével kívánjuk bővíteni az épületet, kiváló megoldásokat kínál a Lindab.

A lakossági épületeken a **Lindab Topline cserepeslemez-termékek (LPA, Roca)** minden tetőtípuson a cserép természetes megjelenését ötvözik kis önsúllyal, hosszú élettartammal és könnyű, gyors szerelhetőséggel.

A **Lindab korcolt síklemezfedés** lakó- és középületeken egyaránt tökéletes látványt és műszaki biztonságot nyújt. A PLX „lágy” acéllemezből helyszíni megmunkálással készített dupla állókorcos fedés összetett, tagolt vagy akár íves tetőformákon és homlokzaton is alkalmazható. Az újdonságnak számító SRP Click előkorcolt tetőprofil az egyszerűbb, sík tetőfelületeken biztosít – a „pattintós” technika révén – nagyon gyors, egyszerű és esztétikus kivitelezést.

Az új, felújított tetőkhöz kiválóan illeszthető a rendszerben kínált **Rainline ereszcatorna-rendszer** és a további kiegészítő elemek választéka (pl. tetőkibúvó, hóvágók, hófogók).

Aktuális Lindab Felújítási Akciók és Nyereményjáték a www.tetonyero.lindab.hu weboldalon.

Kós Károly és a 21. század

A zebegényi templom felújítási munkái az alapoktól a keresztcsúcsig

Mint ahogy arról a honlapunkon már beszámoltunk, az Év Homlokzata pályázat 2011 műemléki kategóriájának egyértelmű nyertese a zebegényi római katolikus templom homlokzatának felújítása lett. Ez a hír azért érdemel több figyelmet az átlagosnál, mert a Csóka Árpád irányításával folyó munkálatok során olyan részletek is megvalósultak, amelyeket az épület eredeti tervezői, Kós Károly és Jánszky Béla anno ugyan megrajzoltak, de kivitelezésükre már nem került sor. Úgy véltük, e rendhagyó értékteremtés történetét érdemes megismertetni a szakmával, ebben segít az épület jelenlegi legalaposabb ismerőjének az írása.

ELŐZMÉNYEK

A XX. századi magyar templomépítészet egyik egyedülálló emléke a zebegényi római katolikus templom, mely Kós Károly és Jánszky Béla tervei alapján 1908-1910 között épült. A berendezési tárgyak (oltár, szószék, padok, színes üvegablakok, keresztelőkút) a tervező építészek és a később bekapcsolódó Györgyi Dénes elképzeléseit tükrözik. A templom belső kifestését is ők szervezték, de a freskók és seccók programja, a gazdag dekoratív részletek kidolgozása a gödöllői művésztelep vezetője, Kőrösfői-Kriesch Aladár és tanítványainak munkája (1910-1914.) A fiatal, friss diplomás építészek és a gazdag belső díszítést készítő képzőművészek egy közös gondolat szellemében hozták létre szecessziós templomépítészetünk ezen ragyogóan különleges alkotását, mely jóval kimértebb, puritánabb stílusjegyeket visel, mint a szintén e korból való és e stílushoz tartozó Lechner Ödön tervezte kőbányai Szt. László templom vagy a pozsonyi „Kék templom”. A száz év, mely a templom felszentelése óta eltelt, rajtahagyta nyomát. A kis falunak a szűkös anyagi lehetőségei miatt a fenntartáson kívül nagyobb felújításokra nem tellett. A második világháborúban a templom

oldalhajójánál belövést kapott, bár szerencsére máshol súlyosabban nem sérült. A későbbi időkben a nehéz sorsú egyházközség csak a legszükségesebb állagmegóvási munkákat volt képes elvégeztetni, és azt sem mindig a legszakoszerűbb módon.

Mikor közelgett a templom száz éves évfordulója, az egyházközség elhatározta, hogy a méltó megünneplésre lehetőségeinek teljes kihasználásával felújítja templomát. A Váci Püspökség és a KÖH hozzájárulásával és engedélyével, e sorok írója – építészmérnök, egyházközségi tag – tervei és szakmai irányításával több éves munkálatok kezdődtek el. A tervezés során

legelőször az eredeti, Kós Károly-féle tervrajzok, a hozzájuk tartozó mennyiségi és költségvetési kiírások felkutatása – és megtalálása (!) – jelentett komoly előrelépést. A kivitelezési munkáknál az első fázis a vizes falak injektálása, belső szellőző vakolattal való burkolása, majd a tető- és toronyszerkezet javítása, illetve a tetőhéjalás teljes kicserélése történt meg. A következő évben a Majoros Károly által készített értékes, eredeti üvegablakok felújítása, külső védelme valósult meg. 2010 évben a falfelületek tönkrement, hulló és penészes teljes külső vakolata került felújításra, és ezzel együtt a kőburkolatú felületek megtisztítása, a bádogos szerkezetek réz anyagúra való kicserélése is megtörtént. Evvel egy időben az alapfalak szellőztető

drén-rendszerrel való bevédése és a csapadékvíz épület körüli elvezetése is elkészült. A belső térben a korszerű padfűtés kiépítésére és az eredeti orgona teljes felújítására került sor.

A FELÚJÍTÁSI MUNKÁK

Az alap és a falak talajnedvesség elleni védelme

A felújítási munkák számbavétele során előjött minden olyan probléma, mely száz év alatt egy templom életében összegyűlhet. A helyi kőből rakott alapfalak és a téglafalmenő falak vizesedése már az építés után nem sokkal jelentkezett, ami nem is csoda, hiszen az építési terület egy része – a régi térképek tanúsága szerint – az elterelt patak medrébe lett alapozva. A *Historia Domus* említi, hogy minden időben komoly problémát jelentett a falak állandó vizesedése, a vakolat hullása, amit a rossz beidegződés alapján mindig jó erős cementes vakolattal próbáltak pótolni, elősegítve ezzel, hogy a kapillárisan felhúzódó nedvesség mind feljebb és feljebb kússzon. Ennek megakadályozására még a 2005-ben Desmann Alajos tervei alapján a téglafalba kívül-belül fúrt lyukakba injektálásos módszerrel pórüstömítő anyagot juttattak a szabad hézagokba, mely útját állja a kapilláris víznek. A fal kiszáritása érdekében a belső felületen több mint másfél méter magasságig a táskás, nedves vakolat leverésre került és – pár hónapos szárítás, pihentetés után – ezt nagy pórüsterfogató, szárító vakolat váltotta fel.

A vakolat felhordásánál ügyelni kellett, hogy a mozaiklap padlóburkolat és a vakolat között nedvességet átadó folytonosság ne legyen. A falnedvesedést az is nagyban fokozta, hogy a külső fal mellé a '60-as évek elején körben egy betonjárdát építettek a kő alap és a téglafal találkozásánál eredetileg elhelyezett – de eddigre részben elkorhadt – bitumenes lemezszigetelés és az oldalhajó padlószintjének magassága fölé 20-30 cm-rel. Így a betonjárda alján kicsapódó talajpára ellenállás nélkül tudott ráhúzódni a téglafalra. A felújítás során az alapfal mellett egy körbefutó, szellőzőaknákkal ellátott, 1,5-1,8 méter mélységű kavics drén rendszer került kialakításra. Az 50 cm széles árokba helyezett geotextíliára fekszik a 160-as átmérőjű dréncső, és e köré 16/32 és 24/48 kavicsfrakciójú szellőző-szivárgó került elhelyezésre. Ezt fölülről szintén geotextília takarás, majd az alap mellett kb. 30 cm szélességben a felszínig feljövő kavics kitöltés zárja. A dréncső biztosítja egyrészt az oldalról érkező nedvesség elvezetését, másrészt a rendszerben a levegő mozgását az épület torlasztó hatásának kihasználásával. A dréncsőhöz fölülről csatlakozik a falra felrögzített dombornyomott lemez, amelynek felső – a rendszerhez tartozó – lezárása a levegő számára átjárható.

A drénezés elhelyezése és a dombornyomott lemez felerősítése az alapra

Az épülethez oldalirányból érkező nedvesség elvezetésére az épület alapfalára rögzített lemez és a visszatöltendő talaj közé került beépítésre a geotextíliával a talaj felé néző felületszivárgó lemez. A dréncső fölé bekötött lemez az átszellőztető levegő biztosítását a perforált csövön kapja, valamint az általa levezetett víz a dréncsővön át elszikkad. A szellőzőfátyol a dombornyomott lemez eltömődését akadályozza meg. A dréncső karbantartására és ellenőrzésére, valamint a szellőztető levegő rendszerbe juttatásának biztosítására minden második törésponton, összesen hét darab előregyártott műanyag szellőztető-, tisztítóakna (KGA 160) került elhelyezésre. Esetleges dugulások, eltömődések alkalmával ezeken keresztül lehet a rendszert tisztítani is. A drénben esetleg felgyülemelő csapadékvíz (a jóval mélyebben, cca 2.80 méteren lévő talajvíz ezen a szinten nem jelenik meg) egy visszacsapó szelep közbeiktatásával, műanyagcső segítségével vezethető be a Malom-patakba. Érdeklődéssel megemlítendő, hogy szakmai kíváncsiságból a drén építése közben az apszisnál feltárásra került az alap talpa, melyet hajdan a tervek alapján, becsülettel levitt a kivitelezést végző ifj. Melczer Károly budapesti építőmester a három méteres alapozási mélységbe, a közelben lévő – akkoron elterelésre kerülő – Malom-patak szintjéig.

A toronysisak és a tető felújítása

A tető felújítása is rejtegetett magában megoldandó feladatokat. Szerencsére a templomhajó érdekes,

koporsó-forma földmjének gerendázata és az eredeti, szép kivitelű székállások, szelemenezések faanyaga is meglepően jó állapotúban voltak. Viszont a toronysisak teljes cserére szorult. Ezt legegyszerűbben úgy lehetett megoldani, hogy a majd öt tonna, összebendázstolt régi sisak szerkezetet palásostul, ácsszerkezetestül együtt autódaruval emeltük le. A földön összeszerelt új toronysisak, a majd embermagasságú, rézlemezből összeforrasztott, meglepően könnyű, felújított keresztrel együtt, ismét daruval került fel a harangok hangvetőiként kialakított tömzsi oszlopok acélcsapjaira. A felújítás tervezése során merült fel a tető eredeti burkolásának a kérdése. A héjalás a felújítás előtt vöröses színű, rombusz eternit palából volt és leírásból lehetett tudni, hogy 1941-ben került cserére. Az azonban nem volt ismert, hogy eredetileg miből készült, bár nagy valószínűséggel nem pala fedéssel. (Bár már 1903-tól gyártották Magyarországon a nyergesújfalui gyárban az eternit palát.) Szerencsére egy, a földben megbújó régi cserépdarab választ adott a kérdésre és a beleégetett, nagyon szép márkabélyegzőből az is kiderült, hogy a felvidéki Poltárról, a báró Barata-féle cserépgyárból való. Így aztán nyugodt szívvel lehetett dönteni az eredetihez hasonló, antikolt vörös, íves kialakítású cserépfedés mellett.

Kós Károly által elképzelt homlokzatszítés megvalósítása

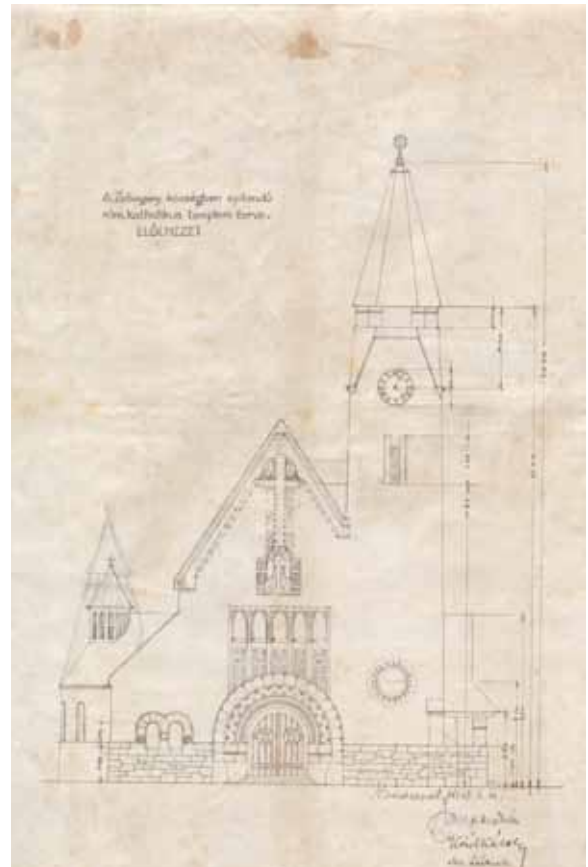
A felújítási munkák legmutatósbabb feladata a külső falfelületek rendbehozatala volt. A nagyon rossz állapotban lévő toronyvakolás és a főhomlokzat harminc évvel ezelőtti szakszerűtlen felületképzése tette indokolttá a teljes falfelület vakolatának eltávolítását és újvakolásának igényét. Ekkor merült fel a felújítási munkák tervezőjében a Kós Károly tervein megjelenő, de eredetileg el nem készült főhomlokzat díszítésének száz év utáni megvalósítása. Az eredeti, Kós Károly féle 1:100 méretarányú terveken megjelenő figurális és ornamentális díszítések a főhomlokzat kapu feletti részen, valamint a toronyablakok körül voltak ábrázolva. Más utalás a külső falfelület díszítésére nem ismert. Ezen kisméretű ábrák digitalizálásával és ennek a templom homlokzati képére való visszavetítésével nyert a tervező egy olyan homlokzati ábrázolást, mely fotómontázsként és méretarányos homlokzati tervként is szolgált. A Kulturális Örökségvédelmi Hivatal illetékes szakembereivel való tervezői egyeztetés után az egyházközség felkérte a gödöllői illetőségű Fábrián Dénes képzőművész urat, hogy dolgozza ki az eredeti terveken vázlatosan feltüntetett homlokzati díszítés mintarajzait. A művész 1:5 méretarányban a kartonokat elkészítette és azokat a műemlékvédelmi szakemberek véleményezték. Nem csak a művészi díszítés

részletes kidolgozása, hanem technikai megvalósítása is megfontolást, széleskörű egyeztetéseket igényelt. A díszítés kiképzésére sgraffitót, illetve vakolatrelief kialakítások közül végül is az utóbbi került kiválasztásra, anyagára pedig a Baumit cement adalékanyag nélküli, trassz alapanyagú Sanova márkanévű terméke került betervezésre és a műemlékvédelmi hatósággal elfogadtatásra.

A főhomlokzat díszítéséről a tervdokumentációban a kivitelező képzőművész a következőket írta:

„A kapuzat ívétől kiindulva, az e fölött elhelyezkedő öt ablak befoglalásával jelenik meg egy hangsúlyos motívumsor. Ennek középtengelyében a tető oromháromszögéig felnyúló kereszt, tövében díszítő motívumokkal kiemelve Szűz Mária alakja, koronával a fején (Patrona Hungarie) és lába alatt a »Gloria In Excelsis Deo« felirat. A kereszt gerendájának két felső háromszögében két galamb áll. További díszítőmotívumok láthatók az ablakok és az oromzat háromszögének kiemeléseként. A végső rajzi rekonstrukciónál az egyrétegű, visszamélyített vakolatrelief megoldást preferáltam. Ez természetesen megjelenhet a mélyben fekvő síkban színezett vonalstruktúráként. A terv készítésekor így messzemenően figyelembe vehettem az eredeti »vonalrajz« jellegét.”

A fentiek ismeretében határozta el az egyházközség, hogy a leírtak alapján a Kós Károly-féle elképzelések betartásával – az eredeti rajz kidolgozottsága adta

lehetőségek maximális figyelembevételével – a száz éve elképzelt homlokzatsdíszítést megvalósítja.

A homlokzati felület kialakítása, díszítés elkészítése

A felújítás során a torony és a főhomlokzat felületéről teljes egészében le kellett verni a régi vakolatot. Az alapvakolat alatti „üvegszerű” cementes réteget a tégláról csiszolással sikerült eltávolítani, a fugáknál kb. 2 cm mélységig ki kellett kaparni, majd a teljes felület portalanítása után kezdődhetett csak el a vakolás alapozási munkája. A díszítéssel ellátandó főhomlokzati felület tűzi-horganyzott rabicháló betéterősítést kapott. A teljesen letisztított téglafelületre alapozó gúzolás-ként a vakolatfelújításhoz használt Baumit Sanova Trassz vakolat hígított anyagát használtuk, majd erre 2 cm vastagságban került az egyrétegű vakolat, gépi felhordással. Ezt már a díszítést végző művész irányításával, egész kis felületenként – négyzetméterről négyzetméterre haladva –, közvetlenül a formák kialakítása előtt kellett elvégezni. A nyári időjárás szeszélyének kitett kivitelezési munka – a műanyag-hálóból kialakított védőfüggöny védelme ellenére – a technológiai fegyelem figyelmes betartását igényelte, hiszen a díszítések bemetszéséhez sem a még túl lágy, sem a már kérgesre keményedett vakolóanyag nem lett volna alkalmas. A homlokzati felületre az eredeti tervrajzok alapján kidolgozott, 1:1 méretű kartonklisék

segítségével a még teljesen meg nem száradt vakolatba metszette be, cca 8 mm mélységben a művész a díszítés elemeit. A bemetszett vakolatrelief felületeit a Baumit Nanopor festék halvány zöldeskék árnyalatú színének felhasználásával fedte, ennek köszönhetően a díszítés a homlokzati síkból még plasztikusabban tárul fel.

ZÁRSZÓ

A fiatal, pályakezdő Kós Károly örökbecsű műve külsőleg megújulva, az Ő elgondolása szerint hirdeti a „GLORIA IN EXELSIS DEO” (Dicsőség a magasságban Istennek) homlokzatra felírt jelmondatot, és a szerencsésen egy évszázadon keresztül megőrződött egységes tervezői stílus mind építészeti, mind belső díszítésében és felszerelésében a magyar művészet európai értékét dicséri ebben a kis vidéki faluban.

Csóka Árpád

A FELÚJÍTÁSI MUNKÁKBAN RÉSZTVEVTEK

Tervező: Csóka Árpád okl. építészmérnök
Képzőművészeti kivitelező: Fábián Dénes
Kivitelező: HÓD Építőipari KFT. Nagymaros
Heininger Ferenc ügyvezető

ÁTSZELLŐZTETETT HOMLOKZATOK TŰZVÉDELMI KÖVETELMÉNYEI

A tűzvédelmi előírások betartása, minden épület vonatkozásában, még akkor is, ha a munka nem építési engedély köteles, vagy csak egy energetikai pályázat az átalakítás körében, mértékében KÖTELEZŐ, nem beszélve az új épületek tervezéséről! A tervezőknek sajnos fogalmuk sincs arról - tisztélet a kivételnek – hogy mik ezek az előírások, pedig abban az esetben, ha a tervezési munkánál a tűzoltóság nem szakhatóság az ÉPÍTÉSZ TERVEZŐ a FELELŐS a tűzvédelmi előírásokért, amelynek betartásáról egyébként az építész tervek részét képező tervezői nyilatkozatban nyilatkozik is! Az új tűzvédelmi bírságok akár 1 000 000- Ft-ra is rúghatnak ha a tervező valótlan nyilatkozatot tett! Kérdésként merülhet fel bennünk, hogyha a tervezők 99 %-a nem is ismeri az Országos Tűzvédelmi Szabályzatot (OTSZ) miről is nyilatkozik, miért vállal felelősséget???

Az OTSZ legutolsó változata 28/2011. (IX.06.) BM rendelet az Országos Tűzvédelmi Szabályzatról név alatt jelent meg és 2012. október 06-tól hatályos. Most az átszellőztetett homlokzatokra vonatkozó követelményeket részletezzük.

Nagy változás, hogy az átszellőztetett homlokzatok esetében most már előírás, hogy a teljes rendszernek homlokzati tűzterjedés határértékre minősítettnek kell lennie! A TELJES RENDSZERNEK, A1 nem éghető hőszigeteléssel együtt vizsgálva!!!!

332. § (1) Nyílásos homlokzaton E-F tűzvédelmi osztályú burkolati-, bevonati-, hőszigetelő rendszer nem alkalmazható.

(2) Homlokzati tűzterjedési határérték-követelmény van a) a homlokzati tűzterjedési gát kritériumait nem kielégítő nyílásos homlokzati megoldásoknál,

b) a homlokzati tűzterjedési gát kritériumait kielégítő nyílásos homlokzatokon B-D tűzvédelmi osztályú burkolati-, bevonati-, hőszigetelő rendszerek, valamint légréses A1-D tűzvédelmi osztályú burkolati-, bevonati-, hőszigetelő rendszerek alkalmazásakor,

c) valamint – az A1, A2 tűzvédelmi osztályú szerkezet kivételével – a külső térelhatároló falszerkezettel szemben.

(3) A homlokzati tűzterjedési határérték-követelmény az épületek szintszámának függvényében – a vonatkozó műszaki követelmény szerinti vizsgálattal igazoltan –

a) 2 vagy 3 szintes épületnél Th 15 perc,

b) 4 vagy 5 szintes épületnél Th 30 perc, és

c) középmagas, magas vagy 5 szintnél magasabb épületnél Th 45 perc.

(4) Az I. tűzállósági fokozatban építendő épületek (ide tartoznak a magas épületek is) nyílásos homlokzatain csak A1 vagy A2 tűzvédelmi osztályú burkolati-, bevonati- és egyéb hőszigetelő rendszerek alkalmazhatók.

333. § (2) Az átszellőztetett légréses homlokzatburkolatok esetében alkalmazott hőszigetelés csak A1 tűzvédelmi osztályú lehet.

Átszellőztetett légrés esetén az épületszerkezeteket úgy kell kialakítani, hogy a légrésben a homlokzati tűzterjedési határérték követelményen belül ne következhesen be tűzterjedés.

(5) Azon épületnél, amelyre vonatkozóan tűzterjedési határérték-követelmény van, ott a B-E tűzvédelmi osztályú hőszigetelő maggal rendelkező, vagy a légréses homlokzati burkolati-, bevonati- és egyéb hőszigetelő rendszerek kivitelezésének megkezdését a kivitelezést végzőnek – a kivitelezési munka megkezdése előtt legalább 5 nappal – az illetékes tűzvédelmi hatóság és a tanúsító szervezet részére be kell jelenteni, melyben fel kell tüntetni az alkalmazott rendszer megfelelőségi igazolásának számát. A tanúsító szervezet a kivitelezési munkák és az alkalmazott hőszigetelő rendszer megfelelőségét az állami támogatású pályázatok esetében ellenőrzi, egyéb esetben ellenőrizheti. Az ellenőrzésről készült minősítő iratot a tűzoltóság részére 8 napon belül megküldi.

(6) A bejelentés elmulasztása vagy a tanúsító szervezet által tűzvédelmi szempontból nem megfelelőnek minősített burkolati, bevonati és egyéb hőszigetelő rendszer alkalmazása a vonatkozó jogszabályok szerinti hatósági intézkedést vonja maga után, melyet az illetékes tűzvédelmi hatóság rendel el.

(7) Nem megfelelő, vagy nem megfelelően kialakított homlokzati burkolati, bevonati és egyéb hőszigetelő rendszerek alkalmazása tűzvédelmi szempontból az épület nem megfelelőségét vonja maga után.

Az épület nem megfelelősége alatt azt kell érteni, hogy a hatóság nem veszi át, nem kap használatbavételi engedélyt, vagy ha átalakításról van szó, megtilthatja annak használatát a hiányosságok megszüntetéséig!

VIGYÁZAT!!! Nem feltétlen bízhatunk a gyártói katalógusokban!!!!

A jogszabály kifejezetten tiltja, hogy átszellőztetett homlokzaton belül éghető hőszigetelést helyezünk el, a hőszigetelés tűzvédelmi osztálya csak A1 lehet!!!!

Egyes EPS gyártók a saját szabványokra hivatkozva ajánlják az E tűzvédelmi osztályú termék beépítését is, oda ahova azt jogszabály tiltja. Korrekt, szakmai, etikus????

Kockázatok, korlátozások

A gyártói katalógusok marketing anyagok és sajnos ameddig jogszabályi kötelezés nem lesz rá, hogy fel kell tüntetni a tervezést, beépítést, kivitelezést érintő korlátozásokat, kockázatokat addig ezek a leglényegesebb részek ki fognak maradni. Ha tudni akarjuk mi hova megfelelő meg kell néznünk a termék engedélyét és a jogszabályi előírást.

Jó pár homlokzat tüzet látva elmondható, hogy a nem megfelelő anyagból és szerkezeti kapcsolatokkal kialakított az átszellőztetett homlokzatburkolati rendszerek

igen veszélyesek lehetnek! Még ha csak nem éghető anyagból is csináljuk a rendszert kérdése, hogy a szerkezet egy tűz során képes e az elvárt ideig fent maradni a homlokzaton (pl. 45 percig), nem veszélyeztetve a menekülőket, mentést végzőket leeső elemekkel! Ezért szükséges még azoknak a rendszereknek is a minősítése, amelyek kizárólag nem éghető elemekből tevődnek össze. Gondoljuk csak el az alumínium nem éghető, de magas hő hatására viszonylag gyorsan elveszíti az állékonyságát! A hőszigetelésnél is ugyan ez a helyzet! Nem mindegy, hogy nem éghető A1 tűzvédelmi osztályú e, az is lényeges mekkora az olvadáspontja. A kőzetgyapoté 1000 C feletti ezáltal, képes megvédeni az épületszerkezeteket, míg az üvegyapot olvadáspontja jóval alacsonyabb, nem ég ugyan de nagy hőmérsékleten elolvad. A minősítések itt is ugyan arra a szigorúan kötött paraméterekre és anyagok vonatkoznak, amellyel vizsgálták a rendszert, mint a vakolathordó rendszereknél.

A probléma egyre nagyobb méreteket, „magasságokat” ölt. Az Egyesült Arab Emírségekben 500 felhőkarcolót nyilvánítottak veszélyesnek miután az elmúlt 6 hónapban 3 felhőkarcoló égett le. Jelenleg a teljes homlokzati burkolat csere költségeit elemezzük. Gondolom, nekik azért van miből, de nálunk lenne ilyenre forrás?

Azt gondolhatnánk, messze van Európától, nem a mi problémánk, mint gondoltuk a kínai Pekingben leégett CCTV épület esetében is, pedig a rendszer ott is az EU-ból származott!

<http://www.youtube.com/watch?v=m78ispE1xao&feature=related>

A legutolsó ilyen homlokzattűz 2012 májusában volt Franciaországban. Aki megnézi a kapcsolódó videókat jól láthatja milyen intenzíven és gyorsan képes a tűz ezeken a homlokzatokon terjedni!

<http://nord-pas-de-calais.france3.fr/info/exclu--l-incendie-de-roubaix-filme-par-un-voisin--73923176.html>

500 veszélyes homlokzat az Arab-Emírségekben:
<http://gulfnews.com/news/gulf/uae/housing-property/tower-cladding-in-uae-fuels-fire-1.1016836>

Moszkvai apartman ház tűz képei itt elérhetőek:

http://izismile.com/2009/08/10/fire_in_a_freshly_constructed_apartment_building_24_pics.html

Magam is építész lévén tudom, hogy az esztétika mindennek előtt van, ami az építész motiválja, különösen egy olyan frekvencián felületen, mint az épület homlokzata, viszont a választásnál az előírásokat és a megfelelő minősítéssel rendelkező termékeket kellene első körben figyelembe venni. Hiába gyönyörű egy homlokzat, ha Damoklész kardjaként képes „lesújtani” egy épülettűz során.

További információ: Facebook/Építészet és tűzvédelem

Lestyán Mária
fejlesztési és szakmai kapcsolatokért felelős igazgató
Rockwool Hungary Kft.

A lépték a mérték

Egy ötletpályázat margójára

A *vasúttól a sportcélú városközpontig* című ötletpályázatot a XV. kerület Rákospalota Városrészközpont területére eső fejlesztések összehangolására írta ki a kerületi önkormányzat még az elmúlt évben. Idén áprilisban a Fugában már megtörtént az eredményhirdetés is. Túl vagyunk tehát a projekten, mégis úgy gondoltuk, érdemes röviden áttekinteni az előzményeket, nem utolsósorban a pályázatot meghirdető önkormányzat értő és felelősségteljes gondolkodása okán. Rákospalota központjának újrafogalmazására kiírt ötletpályázat kapcsán az első és minden más megelőző kérdés, hogy miről beszélünk egyáltalán, hol van ez az átalakítandó városközpont? A fővárost jól ismerőknek is kell egy kis gondolkodási idő, amíg nagyvonalakban elhelyezik ezt a területet Budapest, majd a szűkebb városrész szövetében, de árnyalni annak összetettségét már aligha tudják. „Jellegetlen városrész” – fogalmazzuk meg sommásan, kicsit tán lenézően is véleményünket, ám az egyébként építés végzettségű polgármesternek, László Tamásnak a Fugában elhangzott pályázati ismertetője után kicsit elszégyelljük magunkat. Szentül megfogadjuk, hogy a közeljövőben ellátogatunk ebbe a mezővárosi, kertvárosi hangulatú, régi földszintes házakat őrző Pestre, megtudni, hogy létezik-e „rákospalotaiság”, s ha igen, megragadható-e lényege. Ez volt a pályázat célja, erre várta a választ a kiíró önkormányzat is.

A válasz megszületéséhez elengedhetetlen annak a nagyjából négy száz éves múltnak a feltérképezése, amely ezt a területet a térképre emelte és településsé szervezte. Ebből a szempontból 1846 a legfontosabb dátum: ekkor indul az első hazai vasútvonal, köztudottan éppen Pest-Vác között. Ennek lett állomása a most is a városrészhez tartozó Isvántelek, illetve az

akkori szőlőbirtokok helyén létesült vasúti főműhely. Ám a vasút valahogy mégsem bírt soha elegendő szervező erővel, s a vasútállomás és környéke mind a mai napig megmaradt amolyan „maradék” területnek. Az ötletpályázatnak többek között arra kellett választ adnia, miként emelhető be a vasút a városrész életébe, illetve miként teremthet kapcsolatot a Régi Főti útnál álló két templom közötti területtel és a mögöttes sportpályával.

„A városrész megőrzendő értéke éppen a múltja: a kisvárosias lépték, a zárt sorú vagy részben zárt sorú beépítés” – hangsúlyozta a polgármester. Ennek a léptékben tartott építészeti környezetnek a megővására, illetve az érintett terület jelenleg egymással szinte egyáltalán nem szervülő részeinek az összekapcsolására várták a pályázók ötleteit. Egy olyan városközpont, amely nem gigászi – plaza kizárva! –, nem konkurál a múlttal, ugyanakkor lakói számára szervezi az életet és jól kihasználható organizmusként szervül a sajátos helyi értéket felmutató szövetbe.

Az ötletpályázat nem csak a beérkezett pályaművek nagy száma (összesen 25 munka) miatt nevezhető sikeresnek, hanem azok tartalmát tekintve is. „Olyan anyag állt össze, amelyből kiindulhat a városrész tényleges tervezése” – összegezte a polgármester a két második és két harmadik díjjal kitüntetett, illetve több megvásárolt és dicséretben részesített munkával zárult pályázatot. Még nem tudható, mi épül be a végleges tervekbe (és mikor), ám építésznek, városrendezőnek addig is kötelező program a rákospalotai városrész feltérképezése. A teljes pályázati anyag megtekinthető a www.mek.hu oldalon.

Rubóczki Erzsébet

„A Budapest, XV. Kerület Rákospalota Városrészközpont területére eső fejlesztések összehangolására” kiírt építészeti ötletpályázat

AZ ÖTLETPÁLYÁZAT KIÍRÓJA

Budapest, XV. kerületi Önkormányzat,
1153 Bp., Bocskai u. 1-3.

AZ ÖTLETPÁLYÁZAT LEBONYOLÍTÓJA

Budapest, XV. kerületi Önkormányzat Polgármesteri Hivatal Főépítési Iroda

AZ ÉPÍTÉSZETI ÖTLETPÁLYÁZAT TÁRGYA

Bp. XV. kerület Rákospalota Városközpont területén

indulható fejlesztési programok összehangolása.

Bp. XV. kerület, 70-es vasútvonal-Lukácsi Sándor utca-Kurta utca-Bem utca-Batthyány utca-Fő út-Epres sor-Régi Főti út-Ilyés Gyula utca által határolt területen belüli területhasználati javaslatok ábrázolása. Eszközváltó csomóponti létesítmények a Rákospalota-Újpest vasútállomás környezetében, városi park a Karácsony Benő parkban, Városrészközpont magterülete, Sportcélú városközpont létesítményei építészeti arculatának kialakítása.

AZ ÖTLETPÁLYÁZAT CÉLJA

A pályázat célja olyan ötletek (területhasználati javaslatok, programok) összehangolása, amely a jelenlegi Rákospalota városrészközpont területét központi szerepének megfelelő színvonalra emeli. A Kiíró választ kíván kapni számos olyan kérdésre, amely a körzet jelenlegi állapotát gyökeresen átértékeli és ennek révén Rákospalota számára sajátos identitást hordozó, összetett funkciójú város- és tájépítészeti együttes jönne létre.

AZ ÖTLETPÁLYÁZAT JELLEGE, FORMÁJA

- Az ötletpályázat jellege: **nyílt, építészeti ötletpályázat**,
- Az ötletpályázati eljárás formája: **„a” típusú ötletpályázat**
- Az ötletpályázat: **titkos**
- Az ötletpályázat lebonyolítása a:
  - Közbeszerzésekről szóló 2003. évi CXXIX. törvény,
  - 137/2004. (IV. 29.) Korm. rendelet,
  - valamint a tervpályázati kiírás előírásai szerint történik.

Bíráló Bizottság

Elnök: László Tamás, okl. építészmérnök, városépítési- városgazdasági szakmérnök, XV. Kerület polgármestere
Társelnök: Sipos Gábor, okl. építészmérnök, XV. Kerület Főépítésze (TÉFI)
Szakmai titkár: Musztafa Tímea, településmérnök, XV. Kerület Főépítészi Iroda (TÉFI)

Tagok

Berényi Mária, okl. építészmérnök, MÉK delegáltja
Bitvai Nándor, XV. Kerület alpolgármestere
Bárdosi György, városgazdász üzemmérnök, XV. Kerület, TVÉK Bizottság alelnöke
Forgács József, a Járműgyár Rt. és a REAC Sport Kft., a Kiíró delegáltja
dr. Benkő Melinda, okl. építészmérnök, a Kiíró delegáltja
Andor Anikó, Ybl-díjas, okleveles táj- és kertépítész mérnök, a Kiíró delegáltja
Berényi András, okl. építészmérnök, Újpest Főépítésze, a Kiíró delegáltja
Szálka Miklós, közlekedési mérnök, a Kiíró delegáltja
Jogi szakértő: dr. Illés Istvánné, a Kiíró delegáltja – szavazásra nem jogosult

A pályaművek díjazására és megvételére: 14,0 millió Ft áll rendelkezésre

A díj legnagyobb összege: 6,0 millió Ft
A megvétel legkisebb összege: 0,5 millió Ft

A Bíráló Bizottság a beérkezett pályázatok egymáshoz viszonyított értéke alapján a fenti értékhatárok között határozza meg a díjak és a megvételek összegét.

Részvétel: összesen 25 pályamű érkezett.
A beérkezett 25 pályamű összességében tartalmazza a

városrészközpont kialakításának valamennyi elemét, de a tervezési feladatot egyetlen pályázó sem oldotta meg maradéktalanul. Ezért a Bíráló Bizottság I. díjat nem adott ki, de a pályázatot sikeresnek és eredményesnek ítélte.

DÍJAZOTTAK

Megosztott II. díj: 6. számú pályamű

Szerzők: Dr. Paulinyi Gergely, Dr. Reith András, Burián Gergő, Heltai Xavér, Nyirő Zsolt, Gelesz Adrienn, Lukács Zsombor, Fábrián László, Tákos Tamás – Mérték Építész Stúdió | Munkatársak: Dr. Barcza Dániel (Neuron Kft.), Varga-Ötvös Béla (Értéktérkép Kft.), Albrecht Ute, András István, Érsek Gábor, Jenei Gábor (BFTV. Kft.).

Megosztott II. díj: 19. számú pályamű

Szerzők: Kovács Andor Krisztián DLA, Tamás Anna Mária DLA – A+ Építész Iroda

Megosztott III. díj: 5. számú pályamű

Szerzők: Gyüre Zsolt (Gyüre Építész Iroda), Gyüre Borbála, Csontos Csenge, (GEUM Múterem Kft.), Rhórer Ádám (Közlekedés Kft.) | Munkatársak: Sebő Zoltán, Ölbey Zoltán

Megosztott III. díj: 22. számú pályamű

Szerzők: Hönich Richárd, Keller Ferenc, Fialovszky Tamás, Láris Barnabás, Félix Zsolt, Sólyom Benedek Építész Stúdió Kft. | Munkatársak: Csizmadia Dóra, Jedlicska Gergő, Kenez Gergely

Kiemelt megvételek

9. számú pályamű | Szerző: Balogh Csaba | Munkatársak: Sirokai Levente, Sónicz Péter, Deigner Ágnes

10. számú pályamű | Szerző: Éltető Zsófia, Kotsis István, Máyer Andrea (Mű-hely Zrt.) | Munkatársak: Gyimothy Ákos, Macsinka Klára, Solyom Rudolf

Megvételek

1. számú pályamű | Szerzők: Gregofski Nathalie, Csaba Kinga (Archeviz Kft.) | Munkatársak: Tömpi Zoltán, Kovács Pál

7. számú pályamű | Szerzők: Dr. Hübner Mátyás, Gaál Sarolta, Gyergyák János, Major András, László Zsolt, Zilahi Péter, Zsiga Zoltán | Pécsi Tudomány Egyetem, Pollack Mihály Műszaki Kar

I. IDÉZETEK A TERVPÁLYÁZAT ZÁRÓJELENTÉSÉBŐL

Összefoglaló értékelés

Budapest XV. kerületi Önkormányzat tárgyi területre országos nyílt, titkos építészeti ötletpályázatot hirde-

tetett meg. „A Bíráló Bizottság megállapította, hogy a Kiírás igen összetett, sokrétű településfejlesztési, városépítészeti feladatot tartalmazott. A pályaművek rámutattak arra, hogy a vasúti megálló megközelítési lehetőségeiből nagyobb hangsúlyt a Lukács Sándor utcai kell, hogy viseljen, de ez csak nagyobb szerkezeti beavatkozás árán érhető el. A pályaművek sokféle megoldási javaslatot adtak az eltérő településrendezési beavatkozást igénylő területekre, többféle kisvárosi karaktert erősítő jövőképet vizionáltak, melyek mérlegelése, összegzése hasznos információkat ad egy készülő szabályozáshoz. A Rákospalotai városrészközpont valamennyi tervezési feladatát egyetlen pályázó sem oldotta meg maradéktalanul.”

A Bíráló Bizottság a pályázat bírálati pontjainak sorrendjében az alábbiakat tartja megfontolandónak a Kiíró részére.

- 1) A tágabb terület szerkezeti, funkcionális és területfelhasználási rendszere
- 2) A tervpályázat városszerkezetet, közlekedést érintő szakterületen a következő pontokban ajánlásokkal él:
  - A városközpont és a vasútállomás kapcsolata
  - A felüljáró térsége
  - A városközpont területe
  - Közösségi közlekedés
  - Parkolás
  - Kerékpár közlekedés
- 3) A zöldterületek és közösségi terek kialakításának követelményei

- 4) Városépítészeti megoldások eredetisége és színvonala

A Bíráló Bizottság kiemelkedőnek ítélte azokat a terveket, melyek új tengelyeket, nézeteket és városképi hangsúlyokat teremtettek.

II. PÁLYÁZATOK RÖVID ISMERTETÉSE

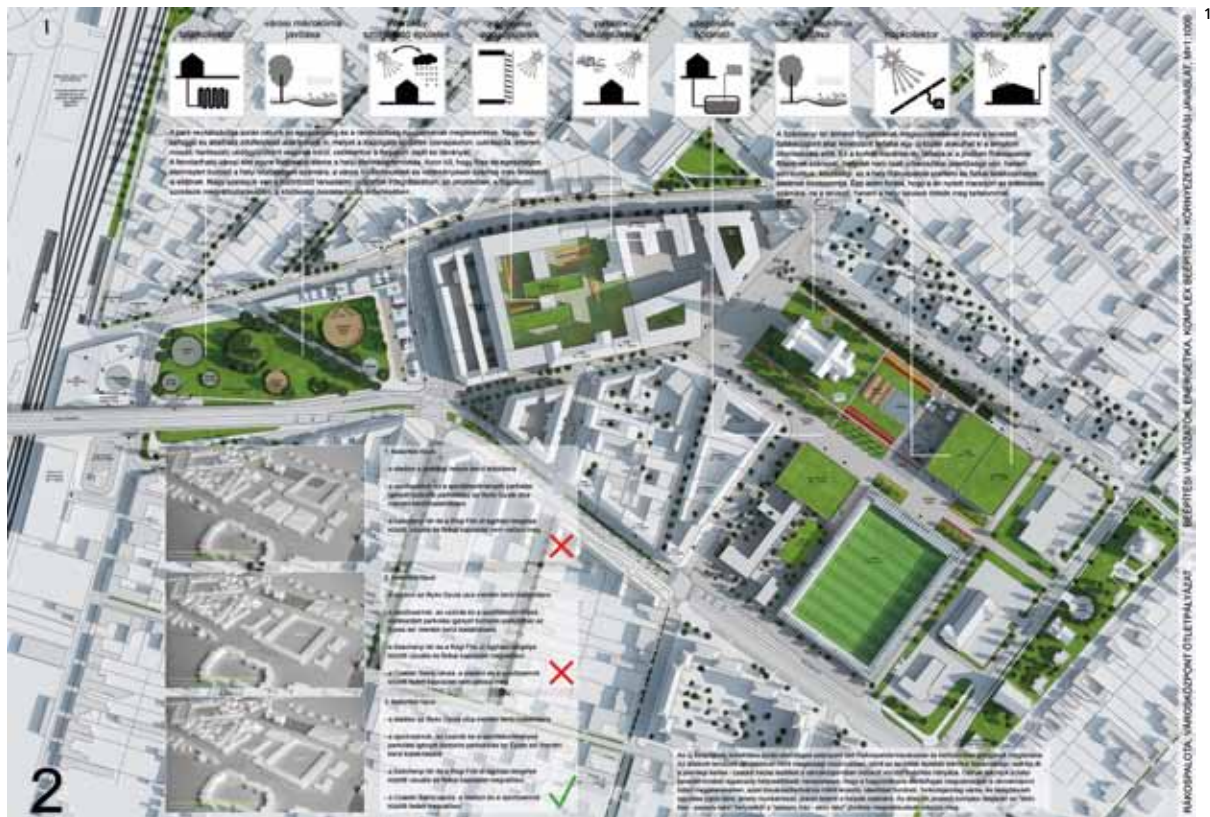
A megosztott II. díjas, 6. számú pályázat bírálata (1–4 kép)

A pályamű – egyes elemeinek hiányos, illetve vitatható megoldásai ellenére – számos értékes gondolatot vet fel, bizonyos részletei példásan igényes, városépítészeti szempontból kimondottan magas színvonalú javaslatot fogalmaznak meg.

A Bíráló Bizottság a pályaművet – a Széchenyi tér környékének igényes városépítészeti megformálásáért megosztott II. díjban részesítette.

Idézet a műleírásból

Tervezési elvek: helyi érték, fenntarthatóság. Rákospalota és Pestújhely történetére jellemző a „kertes, baráti, családi” életmód, amit az utóbbi évtizedek nagyvárosi fejlesztései (lakótelep, autópályák, bevásárló központok) elnyomtak, a kertkapuk mögé szorítottak. Konceptcionális cél, hogy ezt a miliőt a kapun kívül is megvalósítsuk. Megfogalmazzuk a térben a magán- és a közterek har-

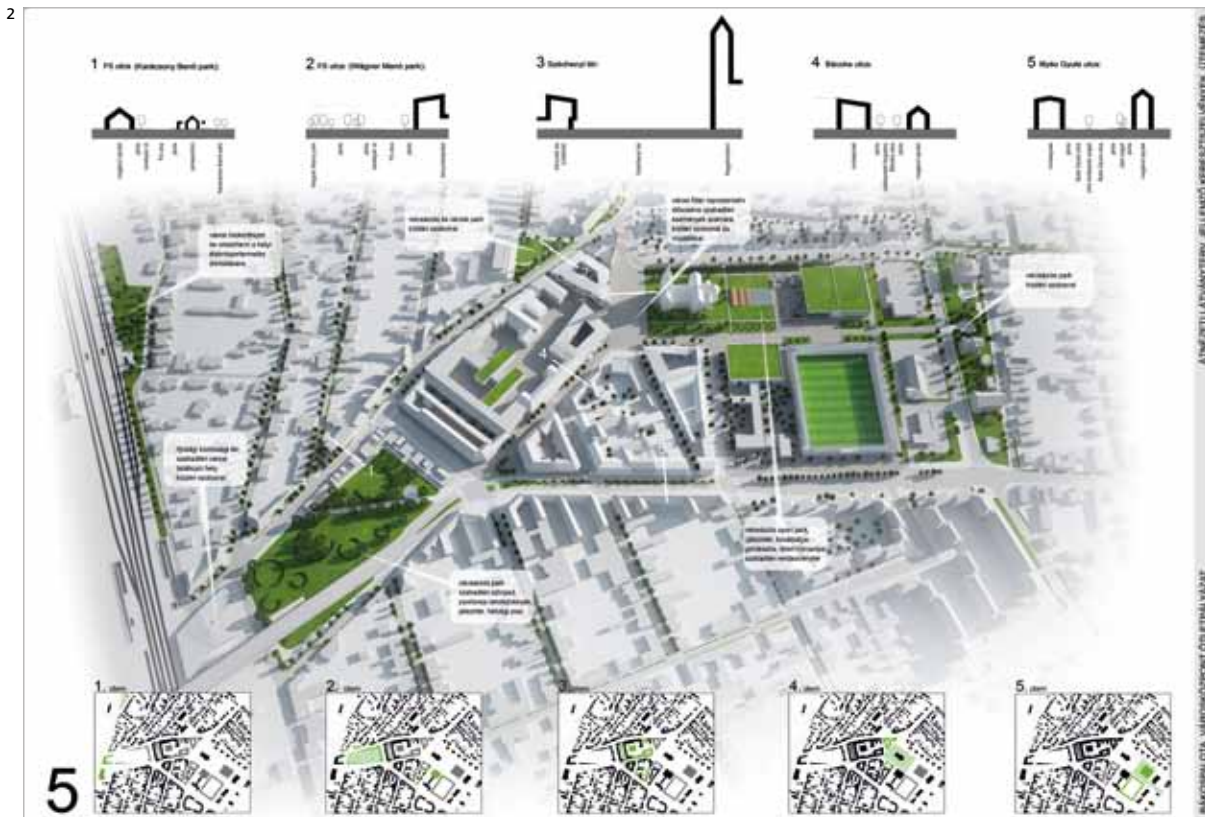

monizálása jegyében. A városközpont adottságai alkalmasak egy új típusú, ligetes, családias kertvárosi központ kialakítására. A központ környezetében 35-40.000 ember él, de Pestújhely és a hasonló népességszámú újjalotai lakótelep polgárai számára is könnyen elérhető.

Építészeti és urbanisztikai célok

Budapest külsőbb kerületeinek a városi életbe történő társadalmi és közlekedési integrációja kulcsfontosságú urbanisztikai kérdés. A városfejlődés alapvető értéke a kontinuitás, mely összességében a város térszerkezetének, épületállományának, közlekedési és infrastruktúrájának, kulturális rétegeinek történeti egymásra épülése. A tervezési területet azonban nem lehet egy, az új építéseknel szokványos integrációs folyamattal beágyazni a már létező településszövetbe, hiszen a

meglévő épületállomány és azok funkcióinak heterogén eloszlása ezt nem teszi lehetővé. Ez a tény egy új, az emberi boldogulást és boldogságot központba állító társadalmi, építészeti, munkahely teremtési, közlekedési, fenntarthatósági és gazdasági elvek kimunkálására sarkalta tervezőcsapatunkat. Az újonnan létrejövő településszerkezet kialakításánál olyan egységes, komplex rendszert hoztunk létre, mely által célunk, hogy a terület városközpont-hoz képesti viszonylagos periférikus elhelyezkedéséből előnyt kovácsoljunk, elérhetővé válik. Egy olyan, távlatilag mind szociális, mind energetikai szempontból önfenntartó egységet képzeltünk el, mely környezettudatossága révén regionális mintaberuházás lehet. Az új beépítések kialakítása során elsődleges szempont volt Rákospalota kisvárosias és kertvárosias jellegének megtartása. Célunk

egy olyan urbanisztikai kontextus létrehozása volt, mely képes hidat képezni a városrész múltja és jövője között. Az általunk tervezett városszövet mind magassági viszonyaiban, mind az épületek léptékét tekintve folyamatosan alakítja át a jelenlegi kertés – családi házas léptéket a városközpontban indokolt sűrűbb beépítés irányába.

Energiatudatos koncepció

Egy új városrész kialakításakor évtizedekre meghatározásra kerül a terület építészeti karakterisztikája, ennek megfelelően az energiafogyasztás lehetséges minimális mértéke is behatárolódik. A városrész tervezéskor kiemelt figyelmet kell fordítani arra, hogy a terület energetikai szempontból is fenntartható legyen.

Az energiatudatos szemléletmód mind a városi szövet kialakításakor, mind az egyes épületek tervezésekor integrálásra került. A megfelelő benapozási, bevilágítási, átszellőzési lehetőségeket a telepítés kialakításakor, az épületek tömegalakításának figyelembe vettük. A természetes szellőzés lehetőségeinek kihasználására a lakóépületek a fő utaktól távolabb, akusztikailag és a levegő minőségének szempontjából kedvező területeken kerültek elhelyezésre.

A megosztott II. díjas, 19. számú pályázat bírálata (5–8 kép)

A terv a teljes tervezési területre koncepcionálisan összefogott városépítészeti javaslatokat tartalmaz és alapon-

dolait ábrái segítségével jól kommunikálja. A kialakuló térrendszer differenciált, tervezett beavatkozásai Rákospalota meglévő adottságaira építenek, megvalósításuk jól ütemezhető. A pályázat a városközpont közlekedési hálózatára, forgalomcsillapítására vonatkozóan sok értéket, hasznosítható javaslatot tartalmaz.

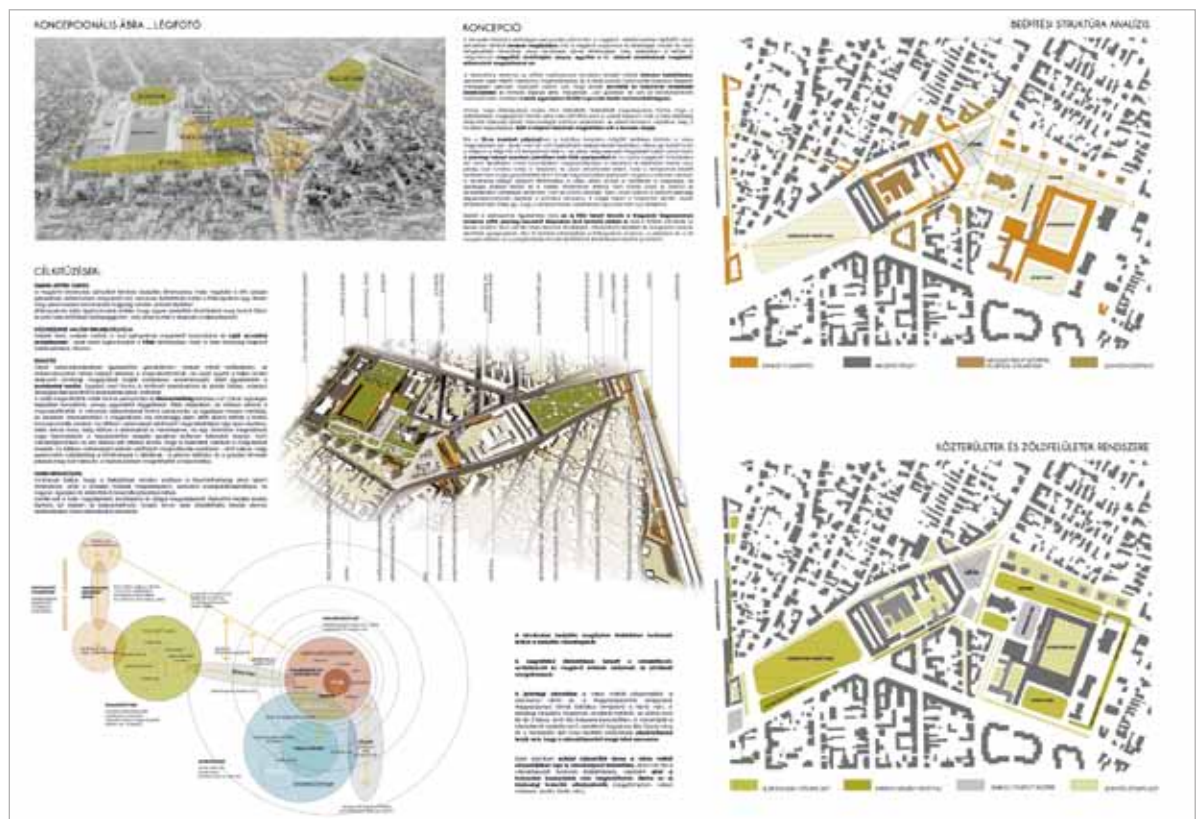
A stadiont megtartja jelenlegi helyén, és a köré épített új sportlétesítmények (sportcsarnok, uszoda) által egy nagy összefüggő, az általános iskolát, a sportszállót is magába foglaló kompakt sportegyüttest hoz létre. Jó arányú közösségi tér jön létre a templom apszis és a sportközpont között, ahová a városközponti használatot erősítő funkciók is települtek.

A pályamű prezentációja elegáns, áttekinthető és részleteiben is igényesen megtervezett és feldolgozott.

A Bíráló Bizottság a megosztott II. díjban részesítette a sportközpont és környezetének komplex fejlesztési javaslatáért.

Idézet a műleírásból

Alapvetések. A tervezési feladat elsődleges szempontja számunkra a meglévő, véletlenszerűen fejlődött városi szövetben történő rendszer megtalálása volt, a meglévő súlypontok és lehetséges virtuális és valós tengelyekből kiindulva olyan kisvárosias szövet létrehozása, mely elsősorban a terület II. világháborút megelőző struktúrájára alapoz, egyúttal a 21. századi elvárásoknak megfelelő, előremutató megoldásokat ad.

A térstruktúra alkalmas az alföldi mezővárosok mintájára létrejött köztéri térbokor kialakítására, azonban ezek között hierarchia meghatározása és a terek pontos, funkcionális kiosztása összetett mérlegelést igényelt. Alapvető célunk volt, hogy önálló arculattal és funkcióval rendelkező közterületek és tömbök jöjjenek létre, melyeknek „van gazdája” és van jól körülhatárolható használói köre, másrészt a terek egymáshoz fűződő kapcsolata tisztán kommunikált legyen.

A megosztott III. díjas, 5. számú pályamű bírálata (9–14 kép)

A Karácsony Benő parkra adott javaslati megfontolásra érdemesek a vasút mellé, a felüljáró tövében tervezett GÖR-parkkal, a park súlypontjába helyezett játszóházzal és ennek környezetével.

Nagyvonalú városépítészeti gondolat a sport- és játszóutca, amely vizuálisan és lineárisan is összeköti a Plébániatemplomot a Régi Főti útnál lévő evangélikus templommal.

A városközpont északi lezáró utcájának (Epres sor) laposszögű csatlakozása a Fő úthoz nem támogatható. Tekintettel a városközpont forgalomcsillapítására, ennek az útvonalnak fontosabb szereppel kell rendelkeznie.

A sportközpontra adott összefogott javaslat a pályázat legnagyobb erénye és a parkolási megoldásai is megfelelőek. Szintén erénye a munkának, hogy a Régi Főti út melletti méltatlan beépítés (benzinkút, diszkont áruházak) távlati átépítésére tesz javaslatot.

A gyalogos közlekedési felületek térépítészeti kidolgozottsága példaértékű. A zöldfelületek, fasorok fejlesztési javaslata az egész városközpont területére átgondolt. Városképi látvány és tájépítészeti szempontból kiemelendők a sportközpont és annak előterében kialakított geo-plasztikai elemek.

Építészeti javaslatai a megértéshez szükséges mértékben kidolgozottak, a látványtervek kulturáltak, az épületek tömegképzése egyszerű, meggyőzően mutatja be a városépítészeti koncepciót.

A Bíráló Bizottság a pályaművet megosztott III. díjban részesítette a Karácsony Benő park és sportközpont környékének fejlesztési javaslataiért.

Idézet a műleírásból

Városrendezési és beépítési koncepció:

A pályamű alapvető célkitűzése az előzőekben kifejtett értékek kiemelése, a szellemi- építészeti- és zöldfelületi értékek „szövétté való fejlesztése”, és ezen szövetek integrálása. Az egyes épületek koncepciójának kialakítása során elvárjuk az épületektől, hogy ezen cél szolgálatába álljanak.

Építészeti-, szakrális értékek kiemelése:

A fővárosi és helyi védelemmel rendelkező épületek között vizuális kapcsolatot szeretnénk biztosítani. Ennek érdekében az új sportközpont épületén

Látványtervek. Sétátér az 56-os szoborral, háttérben az új polgármesteri hivatallal, és a Bácska utca, a leendő sétálóutca a Nagytemplommal

keresztül egy olyan 16 méter széles „Sport- és játék utcát” alakítunk ki, mely a két fővárosi védettségű épület a római katolikus plébánia templom és az evangélikus templom között közvetlen gyalogos és vizuális kapcsolatot biztosít. Ez a gyalogos utca, vagy inkább hosszanti játszótér egyben visszaállítja a két létesítmény közötti valódi távolságot, majd a Főti út mentén javasolt íves fasorral bevonja ebbe a kapcsolatba, a másik két templom épületét is. Ily módon a négy szakrális épület és a Bácska utcában található két helyi védettségű épület szerves egységet alkothat.

Növényalkalmazás

Fontos szempont a növényalkalmazásnál, hogy a terek átláthatósága megmaradjon, és közbiztonsági szempontból is kedvezőbb, ha jellemzően kétszintes növényállományt alakítunk ki.

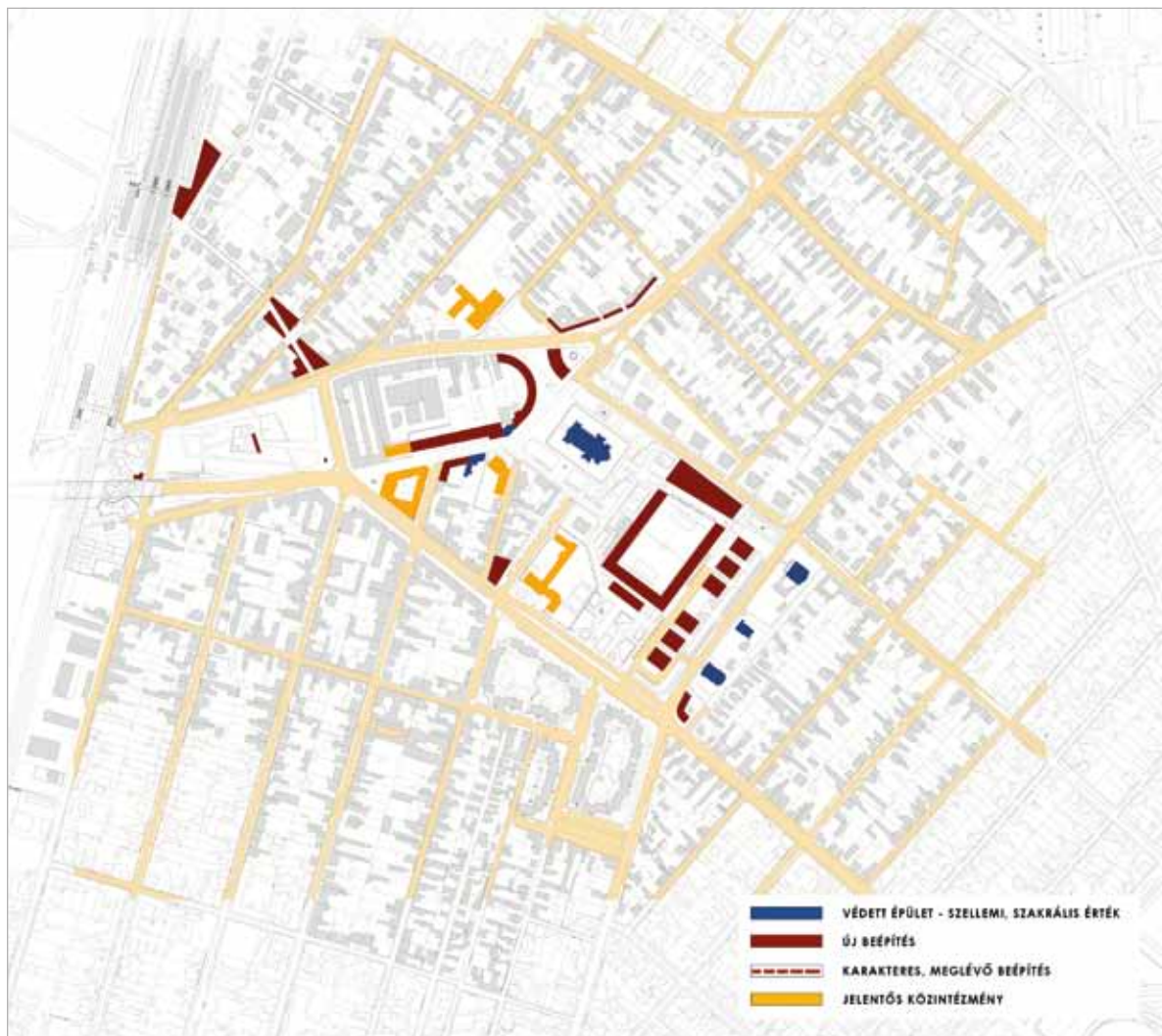
A terv egészében fontos szerepet kapnak az újonnan kialakított fasorok. Városi fásításnál elsődleges szempont, hogy a kiválasztott fajok gyorsan nőveek, a környezeti ártalmaknak ellenállóak legyenek.

11

12

9

A megosztott III. díjas 22. számú pályamű bírálata (15–21 kép)

A vasúttól a sportcélú városközpontig terv egy központ-lánc létrehozására törekszik. A terv hiányossága, hogy nem oldja meg a központ és az új eszközváltó csomópont megfelelő városzerkezeti, közlekedési kapcsolatát.

A Karácsony Benő park tartalmi és formai kialakítása minden részletében példaértékű. Kiemelt fontosságúnak tekintette a park zaj- és porvédelmét.

A plébánia új épülete jól megtalálta helyét a városközponton belül. A kialakított térrendszer sokrétű és tagolt térhasználatot eredményez. A stadiont megtartja jelenlegi helyén, a sportcsarnokot az iskolától viszonylag távol, az Epres sor mellé telepíti.

A pályamű prezentációja elegáns, áttekinthető és több részletében is igényesen megtervezett és feldolgozott.

A Bíráló Bizottság a pályaművet megosztott III. díjban részesítette, mert ez a pályázat adta eszméiségében és formai kialakításában a legjobb megoldást a Karácsony Benő park fejlesztésére a Sín utcától indított a Nagytemplomhoz átvezető sétány kialakítására.

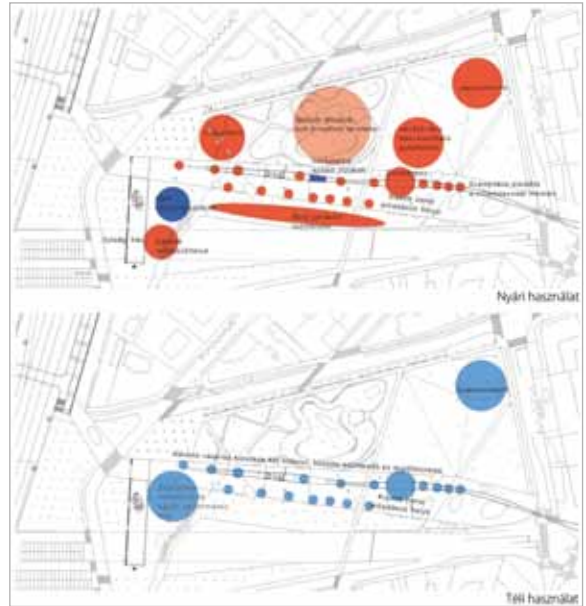
Idézet a műleírásból

A városközpont mai adottságai tehát – a centralizált központ modellje helyett – kedvezőek egy lineáris térsorral összekapcsolt „központ-lánc” létrehozására. Az elővárosi közlekedési fejlesztés révén a vasút, 150 év után ismét egyik elemévé válik a koncepciónak. Az új eszközváltó csomópont a városrész központképző „esemény-térsorának” első láncszeme. A második elem, a Karácsony Benő park, mely revitalizációja során, a szabadidős funkciók befogadása mellett, gyalogos összeköttetést biztosít a vasúttal. A városrész-központ, egyrészt a Fő u. és a Bácska u. közötti tömb „átlényegülésével” jönne létre, oly módon, hogy a Bácska utca menti új épületek tematizálják a „Sétálóutcát”, melynek elején az adminisztratív központ (Önkormányzat épülete) található, illetve a templommal szemközt elhelyezett Városi Piac és Múzeum új épületegyüttese kijelöli a központ másik „civil” súlypontját. (A piac mint hagyományos központképző elem helye tehát nem volna szerencsés, ha a felüljáró melletti-alatti degradált terület maradna.) A térsor következő eleme a templom előtti tér és maga a templomkert, valamint annak környezete, mely átvezet a „sportcélú városközpont” rendezvényterére. A sport- és rendezvénycsarnok, a szabadtéri pályákkal és a később megvalósuló uszodával záró elemei a városközpont közterületi láncolatának.

A sétálóutca:

A Bácska utca gyakorlatilag „Sétálóutcává” válik, a behajtás engedélyköteles lesz, jelenlegi forgalma átkerül a Fő útra (ld. Közlekedési fejezet). A két utca

által közrefogott tömb beépítési sajátosságai miatt, a Fő út karaktere kevésbé változik, tekintve, hogy az épületállomány nagy része megmarad. A Bácska utcában, az északi oldalon adódó új beépítési lehetőségekkel, átformálható a sétálóutca arculata. A Deák utca felőli, közelmúltban épült lakóház után következő „átmenő” telekre, a földszintes beépítés helyett távlatilag új F+2 emeletes lakóegyüttes épülhetne, a Sétálóutca felőli földszinti traktusban üzleti, vendéglátó funkcióval. A szomszédos telken álló, az utcavonalától visszahúzott szocreál épületben jelenleg a Polgármesteri Hivatal működik. Szándékunk szerint, az épületet kiegészítenénk egy olyan épületmagas ügyféltérrel, mely egyrészt egy korszerűbb homlokzatot adna az utcavonalon, másrészt belső világában is levegősebb, áttekinthetőbb és kényelmesebb lenne (vö. galériás földemek, lift). A jelenlegi parkoló helyén, a Sétálóutca mentén két olyan lakóház épülne, melynek pincészinijén biztosítanánk az ügyfélparkolási igényeket is (40 szgk.). A lehajtó a Bocskai utcával szemben van, így a forgalom minimálisan terheli a Bácska utcát. A földszintre egyébként kereskedelmi funkciót terveztünk, az emeletekre lakásokat. A sort zárva, a szomszédos foghíjtelekre is ilyen ház épülne. A házak kisvárosi léptékűek, szintmagasságuk F+1+T, illetve maximum F+2+T.

Nyári és téli használati javaslatok

Közlekedési elemzés – tömegközlekedés, helyi buszjárat, kerékpáros- és gyalogos- gépjárműforgalom

Mátraparkett

EGERERDŐ Zrt.
Mátraparkett,
3200 Gyöngyös,
Kőkút u.11.
Tel.: 37/502-005
www.matraparkett.hu

SZERETI ÖN A TERMÉSZETET?

Ha igen, akkor használjon Ön is természetes padlóburkoló anyagot otthonában, irodájában vagy nyaralójában!

Válasszon a Mátraparkett 100%-ban

természetes hardwax olajjal felületkezelt tömörfa Grandiose svédpadló kollekciónak.

A 8 féle színben kapható svédpadló természetes és letisztult megjelenésének köszönhetően egyaránt ajánlott modern és klasszikus stílusban berendezett belső terek burkolására.

Ha Önnek fontos a tökéletes design és az egészséges életér, akkor látogasson el Ön is bemutatótermünkbe, vagy keresse országszerte viszonteladóinkat.

Opten
Informatikai Kft.

Céginformáció
mindenkiről
mindenkinek

Most akár ajándék tábla PC-vel vagy okostelefonnal, hogy az Önnek fontos információkat bárhol, bármikor elérhesse!

információ: +36 1 696 0688,
ertek@opten.hu, www.opten.hu

A Magyar Építőművészek Szövetsége összevont 2012. évi rendes, elnökválasztó és tisztújító közgyűlése

A Magyar Építőművészek Szövetsége összevont 2012. évi rendes, elnökválasztó és tisztújító Közgyűlését 2012. május 7-én tartotta a Budapesti Olasz Kultúrintézet nagytermében, amely 1865-től 1902-ig a Magyar Országgyűlés Képviselőházának székhelye volt. A Közgyűlés résztvevőit köszöntötte Fekete György, a Magyar Művészeti Akadémia elnöke, Simonffy Márta, a Magyar Képző- és Iparművészek Szövetsége elnöke, Noll Tamás, a Magyar Építész Kamara elnöke és Szőcs Géza, Kultúráért Felelős Államtitkár. A határozatképességig Ritoók Pál, a Magyar Építészeti Múzeum megbízott vezetője tartott előadást a készülő, híres magyar villákat bemutató kötetéről.

Kálmán Ernő DLA ismertette az elnöki-, Marosi Miklós az Ellenőrző Bizottsági beszámolót. A beszámolókat hozzászólások követték, majd az elnök ismertette a 2012. évi költségvetési tervezetet. A Közgyűlés megvitatta, majd elfogadta a beszámolókat és a költségvetés tervezetét.

Csontos Györgyi felolvasta a Jelölőbizottság beszámolóját. Az elnökjelöltek, Szekér László, Sáros László György DLA és Kálmán Ernő DLA ismertették prog-

rambeszédeiket. Ezt követte először az elnökválasztás, majd az eredményhirdetés után a tisztségviselők választása. A Közgyűlés elnöki zárszóval ért véget.

A VÁLASZTÁS EREDMÉNYE

Elnökség

Elnök: Sáros László György DLA

Alelnökök: Kerekes György, Patonai Dénes DLA, Varga Tamás DLA

Tagok: Ferenc Marcel DLA, Hegedűs Péter, Mikó László, Osskó Judit, Tima Zoltán, Vadász Bence
Póttagok: Vikár András, Krizsán András, Vukoszavlyev Zorán Phd

Ellenőrző bizottság

Elnök: Marosi Miklós

Alelnök: Vonnák János

Tagok: Bolberitz Henrik, Sugár Péter DLA
Póttagok: ifj. Benczúr László, Puskás Péter

A Közgyűlés határozatait a MÉSZ honlapján, a [www. meszorg.hu](http://www.meszorg.hu), megtekinthetők.

Sáros László György DLA, a MÉSZ új elnökének köszöntője

2012. május 7-én, a Magyar Építőművészek Szövetsége tagjainak jóvoltából e nagyhírű, immáron 110 éves társaság elnöke lettem.

Megtisztelő megbízatásomat négy évre vállaltam, majd a stafétát szeretném átadni a fiatalok közül annak, aki képes és alkalmas lesz tovább éltetni a MÉSZ-t. Ezen négy év alatt szervezetünknek – hitem és törekvésem szerint – meg kell újulnia. Ez persze

nem jelenti azt, hogy minden másként lesz, de remélem, hogy sok mindenben sikerül előrelépni. Mindenekelőtt az európaiságunkat is jelentő, magas műszaki és esztétikai értékeket képviselő építészeti szakmai és társadalmi becsületének, megbecsülésének visszaállítását és annak megtartását szeretném elérni.

Mindamellet, hogy meg kell őrizni külföldi kapcsolatainkat, szeretném hinni, hogy azokat még bővíteni is tudjuk majd. Ebben arra számítok, amit jelöltbeszédemben is elmondtam, vagyis sokkal nagyobb nyíltsággal kell viseltetnünk a bennünket körülvevő államok építész-szervezeteivel, mert mégiscsak ők a közvetlen szomszédaink.

Ami azonban tán ennél is fontosabb, végre élő kapcsolatot kell építeni és azt ápolni is az ország építészeivel, és itt nagyon nem akarom a „vidékiiséget” meg a „fővárosiságot” szembeállítani. Mert ez a szervezet nevében is Magyar. Minden magyar építőművész szövetsége.

Meg kell őriznünk a lapunkat, mert ez a honi építész, s az azt művelők identitásának letéteményese. Persze, hogy itt is van mit tenni, hogy az jobb legyen.

Forduljunk végre a fiatalok felé. Vonjuk be őket – ha lehet – mindenbe. Segítsük őket. Ahogy valaha bennünket segítettek. Mert – és ez nem önzés – majd csak rájuk támaszkodhatunk.

Becsüljük meg idős kollégáinkat. Tanító mestereinket. Mert az nem lehet, hogy magukra maradjanak. Mert rájuk óriási szükségünk van. Mert nekünk ők a közvetlen elődeink. Akikkel még kollégák lehettünk. Igazi kollégák.

Sáros László György DLA
a MÉSZ elnöke

Magyar Építészetért Érem 2012

A Magyar Építőművészek Szövetsége által 2010-ben alapított díj azon külföldön élő, magyar származású alkotó építészeket kívánja kitüntetni, akik munkásságukkal sokat tettek a magyar építészet és építészek ismertségének és elismertségének megteremtése érdekében. Kimagasló tervezői, oktatói vagy elméleti építészeti munkásságukkal magyarként szereztek szakmai megbecsülést, ismertséget. A kitüntetés egyéni teljesítményre adható. Az érem Vigh Tamás képzőművész munkája.

A díj átadási ünnepségére ebben az évben május 30-án került sor a Magyar Építőművészek Szövetsége Ötpacsirta utcai székháza Ybl Miklós termében. Jelen volt többek között dr. Szaló Péter, a Belügyminisztérium területrendezési és építésügyi helyettes államtitkára és Noll Tamás, a Magyar Építész Kamara elnöke, valamint Dr. Finta József DLA h.c.

A díjat ebben az évben Papp László, az Amerikai Egyesült Államokban élő építész kapta. A laudáció keretében Callmeyer Ferenc DLA ismertette az építész alkotói tevékenységét. A díjat Sáros László György DLA, a MÉSZ elnöke adta át.

Papp László 1929-ben született Debrecenben – tudtuk meg a díjazottal az egyetemi évek óta szoros barátságát ápoló Callmeyer Ferenctől. Egyetemi tanulmányait a Budapesti Műszaki Egyetemen végezte. 1956-ban emigrált az Amerikai Egyesült Államokba, ahol a New Yorki Pratt Intézetben szerzett mester fokozatú képe­­sítést. Az emigrációban az Észak-Amerikai Magyar Egyetemisták Szövetségének alapító elnöke lett. Az

egyik legnagyobb tervezőirodában helyezkedett el, a *Harrison and Abramovitz* cégnél. Számos épülete valósult meg, többek között részt vett az ENSZ Székház, a Lincoln Center, a Metropolitan Opera munkálataiban, majd White Plainsben önálló irodát alapított. Elnöke volt a New York Állami Építész Szövetségnek, igazgatója az Amerikai Építész Szövetségnek (AIA) és a megyei Kereskedelmi Kamarának. A tervezői gyakorlatától való visszavonulása után Stamford város (Connecticut Állam) fejlesztési bizottságának igazgatója, majd városának, New Canaan Fejlesztési Bizottságának az elnöke lett. Tíz évig munkálkodott azon, hogy egy amerikai-magyar építész csereprogram keretében, kétévi váltással, fiatal építészeink dolgozhassanak amerikai építészirodákban. Neki köszönhető, hogy rajta kívül Magyarország több építésszel, így Callmeyer Ferencsel, Finta Józseffel, illetve Makovecz Imrével képviselteti-képviseltette magát az Amerikai Építész Szövetség tiszteletbeli tagjainak sorában.

Sáros László György DLA, a MÉSZ új elnöke és Papp László a díjátadó ünnepségen

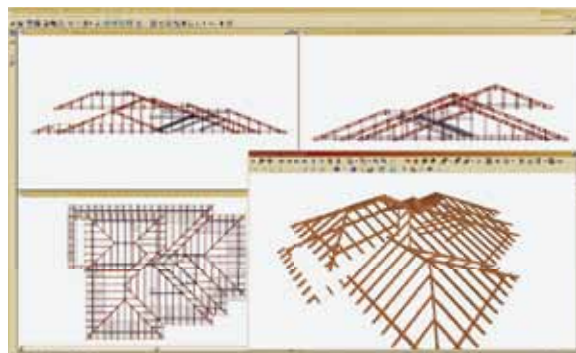
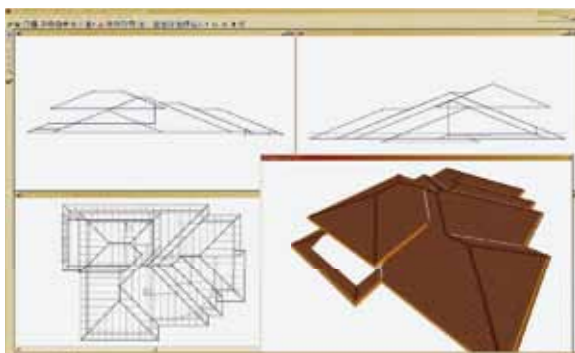
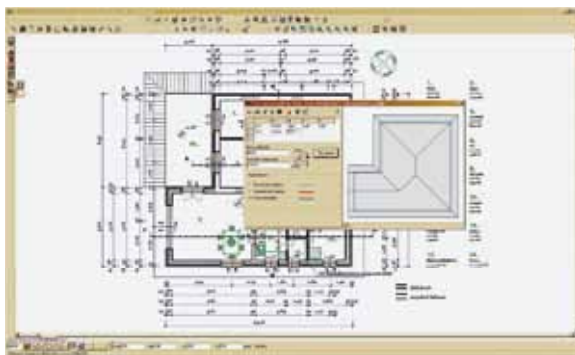
Papp László a Vigh Tamás tervezte emlékéremmel

Tetőtervezés ARCAD v11 Építészeti Tervezőrendszerrel

Régi, megrögzött ARCAD felhasználóként számomra a tetőtervező a kedvenc. Ez a rendszernek egy önállóan is működő eleme, amit jellemzően az alap szoftverből szoktunk meghívni. A fontosságát jelzi, hogy a fedélszék-, a lépcső- és a terepszerkesztő is hasonló alapokon nyugszik. Általánosságban elmondhatjuk, hogy hasonlóan az alaprajzi szerkesztőhöz a tetőszerkesztő is lehetőséget ad arra, hogy a felhasználó döntsön, milyen részletességgel kívánja kidolgozni az épület tervét, modelljét. Ezen túl, itt még a tető egyediségétől függően lehetőségünk van különböző szintű automatizmusok használatára, ami az alapszintű felhasználók számára is egyszerűvé, gyorsá teszi a munkát. Az egyszerűbb esetekre kínálja az ARCAD az automatikus tetőtervezőt, megfelelő lehetőségekkel. Ezzel a tető idomot azonos lejtésű és eresz kinyúlású felületekből lehet összeállítani. Az azonos lejtésbe beleértendő az is, ha azonos a tető formát meghatározó, egymást követő lejtések sorozata (pl: manzárd tető, vagy vízcsendesítő). Lehetőségünk van viszont meghatározni oromfalas, vagy csonka kontyos tető részeket is. Ha végig gondoljuk, a magastetők túlnyomó többsége ezeknek a kötöttségeknek megfelel, ami azt jelenti, hogy ha egy tetőn nincsenek álló tető felépítmények, akkor a tető formájának megtervezése néhány egérgattintással megoldható. Az automatikus tervezőnek az indulásnál is van egy jól használható segítségével: amennyiben a tervezett tető követi az épület kontúrját, az épület külső felére kattintással felismeri azt, és hozzá igazítja az eresz vonalat. Ezek után az általunk megadott paraméterekkel megszerkeszti a teljes tetőformát.

A felületek színe, textúrája szabadon állítható. A tetőre felépítményeket, kiegészítő elemeket gazdag készletű könyvtárakból választhatunk – kémények, tetősík ablakok, taposó rácsok, hófogók ... A könyvtárakat egyéni igények szerint lehet bővíteni. A kúpcserpeket, ereszcatornákat a rendszer egyedi paraméterek megadhatóságával, automatikusan generálja. A közbenső lehetőségeket hely hiányában nem részletezem, csak annyit jegyzek meg, hogy az egyszerűbb, automatikus módon előállított tetők további módosítása minden esetben lehetséges a részletes szerkesztőben. A részletes szerkesztőben korlátlan lehetőségek várnak. Itt akár pontonként is összeállíthatjuk a legbonyolultabb idomokat, és ehhez rengeteg segítséget kapunk. Az alapkontúr megadása után itt is igénybe vehetünk automatikus szerkesztőt, de itt már akár minden élhez külön lejtést, lejtés sorozatot rendelhetünk. A szoftver segít, ha ívelt felületet akarunk összerakni, automatikusan kiszámolja a részfelületek hajlásszögét. A szerkesztés során igénybe vehetünk egyebek mellett síkhoz illesztés, síkok összemetszése funkciókat is. Nagyon egyszerűen, a tető felülnézeti rajzán nyílásokat vághatunk a tetőbe, és szabadon választhatjuk meg, hogy mely élre akarunk kúpcserpepet, bádogozást, ereszcatornát. Mivel a tetőtervező önálló részprogramként működik, lehetőségünk van a 3 nézeti rajz mellett 3D-ben önállóan is megvizsgálni. A tetőről és a fedélszékéről részletes anyagkigyűjtés is készülhet. A tetőtervező értékét tovább növeli, hogy az export funkción keresztül kapcsolatot teremt az ARCAD 3D MODELER-ével, ami a könyvtárak bővítésére szolgál. Ezen keresztül olyan speciális, összetett formájú elemek létrehozására használhatjuk, amit máshogy nem tudnánk elérni. Készítettem már tetőtervezővel motor spoiler, és repülőgép alkatrészt is.

Ha valaki ennél részletesebb eredményt akar elérni akár a 3D fotorealisztikus megjelenítésben, akár a szerkezet ábrázolásában, lehetősége van az elkészült tetőidomhoz a faszervezet kialakítására is. Erre szolgál a fedélszéktervező. A fedélszéktervező a tetőtervezőhöz hasonlóan sokféle segítséget kínál számunkra az ács-szerkezet elkészítéséhez. Egyszerűen állíthatjuk össze akár egy hagyományosabb (pl: kétállószerűes, torokgerendás ...), akár egy egyedileg kitárlt szerkezet modelljét, tervét. A szoftver a fedélszéket az ácskötések szintjéig automatikusan összeállítja.

TÓTH ISTVÁN, ok. építész-mérnök | www.csaladi-epitesziroda.hu | istvan@csaladi-epitesziroda.hu
 ARCAD program fejlesztője és forgalmazója: DesignSoft Kft. 1068 Benczúr u.11 II. lépcső 2.em.
www.designsoftware.com | arcadfull@gmail.com

Baumit Life

**Új színvilág
a színesebb
életért.**

**Az élet új,
változatos színei.**

Különleges homlokzati színekínálat

A Baumit Life új színvilága életre kelti a színeket, amely 888 új vakolat színárnyalatot tartalmaz. Bármilyen stílusról álmodik – modern vagy tradicionális, energikus vagy megnyugtató, világos vagy sötét – a Baumit Life minden elképzelését valóra váltja! Szintén válogathat a különböző vakolatstruktúrák, illetve a 36 új MozaikTop lábazati vakolat közül, amelyek kiemelik a ház karakterét és az építészeti részleteket. Keresse az új Baumit Life színvilágot az építőanyag-kereskedőknél!

www.baumitlife.com

Life
COLORED BY BAUMIT®

A jövő ötletei.

**BAU
MIT**
baumit.com

SZÉLESEBB HORIZONT

www.graphisoft.hu/archicad15
www.graphisoft.hu/viszonteladok

GRAPHISOFT®
ARCHICAD 15